

COROLA SPERANȚEI

LICEUL SPECIAL „SFÂNTA MARIA” ARAD

Revistă școlară semestrială a Liceului Special „Sfânta Maria” Arad
Nr. 9 – Iunie 2026

ISSN 2821-6768 - ISSN-L 2821-6768

COROLA SPERANȚEI

Revistă școlară semestrială
a Liceului Special „Sfânta Maria” Arad
Nr. 9 / Iunie 2026

Motto:

„Ne place să știm, ne place să facem,
De-aceea la școală de toate-ncercăm:
Putem fi și harnici, putem fi și darnici,
Cu Sfânta Maria să fim buni învățăm!”

(Refren,
Imnul Liceului Special „Sfânta Maria” Arad)

Redactori-șefi:

-Baba Carina-Anca
-Petcuț Diana-Maria

Redactori colaboratori:

-Tanchiș Adrian-Vasile
-Porușnicu Maria
-Dihel Mariana-Daniela

DTP, design, web development:

-Nistora Ovidiu
-Vancu Victor-Ioan
-Iovu Mihaela-Elena
-Cserei Păunescu Mădălina
-Sărac Diana-Valeria

Adresa:

Ghica-Vodă, 4-10, Arad <http://www.ldva.ro/>
revista@ldva.ro Tel/fax: 0257.280.947

ISSN 2821 -6768 ISSN-L 2821 –6768

CUPRINS

INTERVIURILE COROLEI /1

Col. (rtr.) MARCEL-SORIN LUCACIU /1
președinte ANCERM, Filiala Județeană
„Detașamentul Păuliș”
redactor șef revista „Aradul eroic”

MPOFO KITATA LUKIBADIKU /10
percuționist profesionist, muzicoterapeut

MAGISTER /13

Prof. Adrian-Vasile Tanchiș /13
ISJ ARAD

Prof. Mariana-Daniela Dihel /15
Director adjunct Liceul Special „Sfânta
Maria” Arad

Prof. Florentina-Gina Uiegar /18
Prof. Ioana Duca /19
Prof. înv. primar Cristina Hălălișan /21
Prof. Dănuț Hălălișan /21, 24
Prof. Simona Roman /27
Prof. Cornelia Coman /30
Prof. Cristian Dan /34
Pr. paroh dr. Lucian-Victor Baba /35

ERASMUS+ /41

ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE /63

CLUBUL DE LECTURĂ ȘI ARTTERAPIE /84

CĂLIN IVAN/ 84
ALIN TODEA /87
FLORICA R. CÂNDEA /88
Prof. CARMEN POPOVICI /90

CONCURS „Bucuria Învierii” /91
Parteneriat de suflet /92

Oaspeți ai Clubului de lectură
EMIL MUREȘAN /93
GRAȚIANA N. IENĂȘEL /93
RENATE DONE /94
ANCA DRILĂ /95
ELISABETA BUTAR /95

Prof. OFELIA MIU
Liceul „Sever Bocu” Arad /96

Prof. AMALIA BARCAN
Colegiul Național „Vasile Goldiș” Arad /97

Poveste urbană
Clubul de lectură /99

PRIETENII LSSM – ȘCOALA GIMNAZIALĂ
„ALEXANDRU MOCIONI” BIRCHIȘ

Prof. Domnica Florescu /101

INEDIT. DESTINE INTERSECTATE –
EMINESCU, SLAVICI, HOSAN

Carina-Anca Baba, UZPR, Filiala „Ioan
Slavici” Arad /116

1. INTERVIURILE COROLEI

Col. (rtr.) MARCEL-SORIN LUCACIU

președinte ANCERM, Filiala Județeană „Detașamentul Păuliș”
redactor șef revista „Aradul eroic”

MPOFO KITATA LUKIBADIKU

percuționist profesionist, muzicoterapeut

„Fiecare generație are propria bătălie!”

Interviu cu col. (rtr.) Marcel-Sorin Lucaciu

O carieră construită pe disciplină, rigoare și spirit de sacrificiu nu se oprește la trecerea în rezervă, ci se transformă într-o nouă misiune: protejarea memoriei istorice și educarea tinerelor generații. Cu o vastă experiență în conducerea structurilor de elită din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență și actual președinte al Filialei Județene Arad a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, col. (rtr.) Marcel-Sorin Lucaciu este fondatorul Muzeului „Detașamentul Păuliș” și un susținător devotat al proiectelor educaționale locale.

În interviul de mai jos, vorbim despre pilonii pe care se construiește un caracter, despre gestionarea crizelor, despre rolul cărților în momentele de răscruce și despre modalitățile prin care putem face istoria vie pentru generația digitală.

Carina-Anca Baba: Domnule colonel, tinerii din ziua de azi caută repere și modele în mediul online sau în tehnologie. Privind în urmă, la cariera dumneavoastră, care au fost valorile care v-au ghidat și care rămân neschimbate, indiferent de epocă?

Marcel-Sorin Lucaciu: *Deși vremurile s-au schimbat, iar ceea ce altădată era considerat un reper astăzi pare, uneori, o pierdere de timp, cred că anumite valori rămân valabile indiferent de epocă. Mi-a plăcut școala încă din copilărie, iar dorința de a învăța a mers mereu mână în mână cu curiozitatea. Am încercat întotdeauna să fiu bine pregătit profesional și să nu vorbesc niciodată în necunoștință de cauză.*

Am ținut la distincția clară dintre bine și rău și nu am ezitat să o exprim, chiar dacă uneori am decontat negativ puseurile de sinceritate. Am crezut în oameni și am promovat, pe cât am putut, meritocrația — pe cei care muncesc, care se implică, care merită cu adevărat. Corectitudinea, lucrul bine făcut și spiritul de camaraderie au fost repere constante pentru mine. De când mă știu am avut un spirit voluntar. M-am implicat în proiecte care mi s-au părut importante pentru comunitate, fie că a fost vorba despre Crucea Roșie, Ambulanța pentru Monumente sau, astăzi, Filiala Județeană Arad a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. Cred că, indiferent de epocă, valorile acestea rămân neschimbate și pot fi repere solide pentru orice tânăr.

CAB: Ați condus structuri de elită, de la ISU Arad până la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU). Ce abilități dobândite în gestionarea crizelor și a situațiilor limită vă sunt cele mai utile astăzi, în activitatea cultural-istorică?

MSL: *Cred că cel mai important lucru pe care l-am învățat este să simți o situație de urgență — să o „miroși”, cum îmi place să spun. Adică să recunoști momentul în care o stare aparent normală începe să se transforme într-o criză. Acea intuiție, acel reflex de anticipare este esențial.*

Apoi, am înțeles că în fața oricărei crize, echilibrul dintre rigoare și empatie este vital. Eu îi spun uneori cinismul managementului unei situații de urgență: capacitatea de a rămâne lucid atunci când totul în jurul tău se prăbușește. În momentele limită, trebuie să analizezi cum poți salva cât mai mulți oameni și să rezisti tentației de a-i salva pe toți cei pe care îi vezi suferind. Decizia trebuie să fie rapidă, dar și profund responsabilă.

Această disciplină a lucidității mă ajută și astăzi, în activitățile culturale și istorice pe care le desfășor alături de colegii din filială. Fiecare proiect are propria sa presiune, propriul risc și propria miză umană. Și, la fel ca într-o intervenție, succesul depinde de claritatea strategică, de respectul pentru oameni și de capacitatea de a transforma emoția în acțiune.

Am dobândit capacitatea de a lucra sub presiune, de a coordona echipe diverse și de a transforma tensiunea în acțiune constructivă. În domeniul cultural, aceste abilități se traduc prin organizare detaliată, comunicare multilaterală și eficientă, atenție la detaliu pentru că memoria eroilor și patrimoniul istoric cer aceeași disciplină ca și intervenția într-o situație de urgență.

În esență, experiența din gestionarea crizelor m-a învățat să privesc fiecare proiect ca pe o misiune de salvare a valorilor — nu materiale, ci morale și identitare.

CAB: Dacă ați putea să vă întoarceți în timp, la vârsta adolescenței, ce sfat i-ați oferi tânărului Marcel-Sorin Lucaciu?

MSL: *Dacă m-aș întoarce în timp, la vârsta adolescenței, cred că i-aș spune tânărului Marcel-Sorin Lucaciu să fie mai consecvent cu propriile lui planuri. Nu pentru că nu ar fi muncit sau nu ar fi avut ambiție, ci pentru că, din când în când, a uitat ce și-a propus — iar aceste mici devieri l-au costat timp, energie și câteva oportunități pierdute.*

I-aș spune să își planifice mai atent pașii, să nu lase entuziasmul să se risipească și să nu confunde curiozitatea pentru multe domenii cu nevoia de a se specializa într-unul. Cultura generală e un dar, dar specializarea este cea care îți dă forță, direcție și identitate profesională.

Și, poate cel mai important, i-aș spune să aibă răbdare cu el însuși. Să nu se teamă de greșeli, dar să învețe repede din ele. Să nu fugă de disciplină, pentru că disciplina nu îți ia libertatea — ți-o construiește. Și să creadă mai mult în instinctele lui, pentru că, în timp, tocmai ele vor deveni instrumentele cu care va naviga situații complicate, oameni diferiți și responsabilități mari.

Pe scurt: i-aș recomanda să fie consecvent, să se specializeze, să își păstreze curiozitatea, dar să o așeze într-un drum clar. Și să nu uite niciodată că viitorul se construiește cu pași mici, dar făcuți în aceeași direcție.

CAB: Înființarea Muzeului dedicat Detașamentului Păuliș este o realizare extraordinară pentru județul nostru. Ce v-a determinat să puneți bazele acestui spațiu al memoriei și cât de greu a fost să transformați această idee în realitate?

MSL: *Înființarea Muzeului dedicat Detașamentului Păuliș nu a pornit dintr-o ambiție instituțională, ci dintr-o nevoie profund personală: aceea de a nu lăsa memoria acelor tineri să se stingă. Sunt din Păuliș, iar în copilărie am avut privilegiul de a-i cunoaște pe câțiva dintre supraviețuitorii luptelor din 1944. Îmi amintesc cum mă învăTEAM, la propriu, printre picioarele lor, ascultând povești pe care nu le înțelegeam pe deplin atunci, dar care mi-au rămas în suflet.*

De fiecare dată când vorbeam despre satul meu natal și despre septembrie 1944, simțeam că povestea lor este încă vie, dar insuficient spusă. Ca și cum istoria ne-ar fi cerut, cu o voce discretă, să îi oferim un loc al ei — un spațiu în care oamenii să poată vedea, înțelege și simți sacrificiul acelor elevi-soldăți.

Ce m-a determinat? Respectul. Și, poate, o datorie morală. Am simțit că, dacă noi nu facem acest pas, atunci cine? Și dacă nu acum, atunci când? Pentru că, să fim sinceri, trăim într-o vreme în care istoria și faptele mărețe nu mai sunt în centrul atenției. Iar sacrificiul lor merită mai mult decât uitare.

Transformarea ideii în realitate nu a fost ușoară. A însemnat documentare, discuții, convingere, colaborare cu oameni și instituții, găsirea resurselor și, mai ales, răbdare. Un muzeu nu se construiește doar cu obiecte, ci cu încredere — încrederea că ceea ce faci are sens și va dăinui. Au fost momente în care drumul părea complicat, în care lucrurile se mișcau prea încet, dar fiecare pas înainte confirma că proiectul are viață.

Astăzi, când intru în muzeu și văd vizitatori oprindu-se în fața fotografiilor, a hărților, a obiectelor, simt că tot efortul a meritat. Muzeul nu este doar un spațiu al memoriei, ci un loc în care comunitatea se reconectează cu propriile rădăcini. Este, într-un fel, felul nostru de a le spune acelor eroi: „nu v-am uitat și nu vă vom uita niciodată.”

CAB: Care este cel mai valoros sau cel mai încărcat de emoție exponat din acest muzeu și ce poveste ascunde el?

MSL: *Sper ca opinia mea, inevitabil subiectivă, să nu umbrească diversitatea exponatelor și a poveștilor care pot fi descoperite în muzeu. Fiecare obiect are propria lui încărcătură, propriul adevăr și propriul drum spre inimile celor care îl privesc.*

Pentru mine, însă, cel mai emoționant exponat rămâne scrisoarea trimisă de șefa de la clasa profesorului diriginte Virgil Andronescu — fost ofițer al detașamentului și, ulterior, cadru didactic la Liceul Teoretic din Lipova. În acea scrisoare îi mulțumește pentru implicarea și dedicarea cu care i-a mobilizat pe elevi să mute osemintele eroilor din curtea Școlii de Subofițeri în Rezervă Radna, în locul în care se află astăzi cimitirul, ca urmare a unor ordine imperative ale secretarului de partid din unitate. Este o mărturie simplă, dar profundă, despre respect, responsabilitate și continuitatea unei datorii morale.

Desigur, muzeul adăpostește și alte povești la fel de emoționante, simboluri la fel de puternice și fragmente de istorie care merită să fie auzite și văzute. Fiecare dintre ele contribuie la un tablou mai larg, în care memoria acelor tineri capătă viață și sens.

CAB: Muzeele sunt uneori percepute de copii ca spații reci, cu obiecte prăfuite. Cum este gândit Muzeul de la Păuliș pentru a capta interesul unui elev din generația digitală?

MSL: Muzeul de la Păuliș a fost gândit altfel: ca un loc în care istoria nu stă pe rafturi, departe de lumea lor, ci prinde viață. Expoziția—muzeu de la Păuliș a fost realizată la început cu artefactele pe care le aveam la îndemână, fără prea multe opțiuni, dar cu dorința sinceră de a pune în valoare povestea acelor tineri-soldăți.

În prezent lucrăm la un proiect prin care Muzeul de la Păuliș să răspundă nevoilor generației digitale, oferind o experiență imersivă: povești scurte și puternice, imagini clare, hărți, obiecte contextualizate și un fir narativ care îi conectează direct cu elevii-soldăți din 1944. Nu încercăm să concurăm cu tehnologia, ci să facem istoria accesibilă, vie și relevantă.

Când elevii descoperă că eroii au fost adolescenți ca ei, interesul apare de la sine.

CAB: Ce reacții sau gesturi ale tinerilor care au trecut pragul muzeului v-au rămas întipărite în minte și v-au confirmat că efortul dumneavoastră a meritat/merită?

MSL: Neașteptat, cei mai entuziasmați vizitatori sunt elevii din ciclul primar. Unii intră cu o curiozitate timidă și ies în tăcere, vizibil emoționați. Alții sunt pur și simplu fascinați de obiectele pe care le pot atinge, de micile artefacte cu care se joacă și care, pentru ei, transformă istoria într-o experiență concretă. Cei mai mari întreabă, cu uimire sinceră, cum a fost posibil ca niște elevi aproape de vârsta lor să țină piept unor trupe mult mai numeroase. Iar filmul realizat în 1964 de studioul de film al armatei îi impresionează profund — pentru că acolo pot vedea chipurile reale ale câtorva dintre eroii detașamentului.

Un gest care mi-a rămas în minte a fost al unui adolescent care, după ce a citit scrisoarea despre strămutarea eroilor, a spus simplu: „Dacă ei au putut face asta la vârsta lor, pot și eu să fac mai mult decât cred.” În astfel de momente îți dai seama că muzeul nu este doar un loc al memoriei, ci un spațiu care aprinde ceva în cei tineri.

Aceste reacții sunt dovada că efortul a meritat — pentru că, atunci când un copil pleacă mai atent, mai curios sau mai responsabil decât a venit, înseamnă că istoria și-a atins scopul.

CAB: Cum poate un simplu elev sau un profesor să contribuie la îmbogățirea sau promovarea acestui muzeu?

MSL: Un elev sau un profesor poate contribui surprinzător de mult, chiar prin gesturi simple. Cel mai valoros lucru este să ducă mai departe povestea: să vorbească despre muzeu, să aducă o clasă în vizită, să pună întrebări, să caute detalii, să trimită fotografii, documente sau mărturii din familie. Fiecare mic fragment de istorie ajută, iar fiecare vizită înseamnă un pas în plus spre păstrarea memoriei acelor tineri-soldăți.

CAB: Publicați semestrial revista „Aradul eroic”, o publicație de o înaltă ținută istorică. Care este povestea din spatele acestei reviste și ce public țintă aveți în vedere la fiecare ediție?

MSL: Revista „Aradul eroic” a apărut din dorința de a aduce în atenția publicului poveștile mari și mici ale județului nostru, evenimentele care au modelat identitatea Aradului și episoadele de relevanță națională ce merită repovestite generațiilor de azi, eroi locali și personalități care au avut ceva de spus sau de realizat în clipe de cumpănă pentru noi. Fiecare număr pornește de la ideea că istoria locală nu este deloc minoră: de la luptele Detașamentului Păuliș, Primul și cel de al Doilea Război Mondial, la martirii Revoluției din 1989, la personalități culturale și militare care au lăsat urme adânci în memoria comunității.

La fiecare ediție mă consult cu prof. Carina-Anca Baba, care are întotdeauna idei excelente și o intuiție remarcabilă pentru subiectele care pot captiva publicul. Împreună încercăm să construim o publicație accesibilă, dar riguroasă, care să vorbească atât elevilor și profesorilor, cât și celor pasionați de istorie, patrimoniu și cultură.

Publicul nostru țintă este, de fapt, foarte larg: de la cititorul curios care vrea să descopere episoade importante din istoria Aradului, până la specialiști, cadre militare, cercetători sau oameni care simt nevoia să se reconecteze cu rădăcinile locului. Revista își propune să fie o punte între trecut și prezent — un mod de a arăta că istoria trăită aici merită nu doar păstrată, ci și împărtășită.

CAB: Ne-am bucura foarte mult ca elevii și profesorii din întreg județul Arad să devină nu doar cititori, ci și colaboratori ai revistei. Primiți articole, eseuri sau desene realizate de elevi/profesori pentru a fi publicate în paginile revistei „Aradul eroic”?

MSL: Sigur că da! Poate este cel mai important lucru pe care încercăm să îl facem — să deschidem revista pentru articole scrise de profesori, dar mai ales de elevi. Ne dorim ca „Aradul eroic” să fie o platformă în care vocea tinerilor și a cadrelor didactice să se audă, să aducă perspective noi asupra istoriei locale și naționale, să readucă în atenție evenimente majore petrecute pe raza județului sau episoade de relevanță pentru România.

Împreună cu prof. Carina-Anca Baba selectăm materiale care nu doar informează, ci și inspiră. Pe scurt, da — așteptăm cu bucurie contribuțiile elevilor și profesorilor. Revista este a comunității, iar comunitatea trebuie să se regăsească în paginile ei.

CAB: În calitate de președinte al ANCERM, Filiala Detașamentul Păuliș Arad, cum vedeți rolul asociației în ecuația educației formale și nonformale din școli?

MSL: Rolul Filialei Detașamentul Păuliș în ecuația educației formale și nonformale este acela de a aduce istoria mai aproape de copii, într-un mod viu și accesibil. Membrii filialei merg constant în școli, unde susțin prezentări pe teme istorice, în special cele legate de Detașamentul Păuliș, și discută cu elevii despre momentele importante din trecutul județului și al țării.

Suntem deschiși la orice formă de cooperare cu profesorii și școlile, la orice idee care ne poate face mai activi și mai prezenți în viața elevilor. Avem deja protocoale de colaborare semnate cu mai multe instituții de învățământ și lucrăm la ideea unui hub istoric care să lărgască aria preocupărilor culturale și istorice în municipiu și în județ.

Pe scurt, ne dorim să fim un partener real al școlilor: să sprijinim educația formală, să îmbogățim educația nonformală și să oferim copiilor ocazia de a descoperi istoria prin oameni, locuri și povești autentice. Din păcate nu avem nici un cerc „Cultul Eroilor” în nici o școală deși ne-am dori lucrul acesta.

CAB: Unii profesori de istorie, limba română sau diriginți caută activități extracurriculare cu impact real. Ce tipuri de parteneriate sau activități comune poate oferi ANCERM Arad unităților de învățământ?

MSL: *ANCERM Arad poate fi un partener real pentru profesorii care caută activități extracurriculare cu impact, nu doar simple vizite sau prezentări formale. Iată, pe scurt, ce putem oferi:*

- În primul rând, putem merge în școli. Membrii filialei susțin prezentări interactive pe teme istorice, în special despre Detașamentul Păuliș, dar și despre alte momente importante din istoria județului și a României. Elevii au ocazia să vadă obiecte, să pună întrebări, să discute liber și să se conecteze cu istoria prin oameni, nu doar prin manuale.

- Activități comune și proiecte tematice. Putem organiza ateliere, ore deschise, concursuri, expoziții itinerante, întâlniri cu veterani sau descendenți ai eroilor, vizite ghidate la muzeu și chiar mici proiecte de cercetare istorică pentru elevi.

- Parteneriate instituționale. Avem deja protocoale de colaborare cu unități de învățământ și suntem deschiși să semnăm altele. Profesorii pot propune teme, activități sau proiecte, iar noi ne adaptăm cu bucurie.

- Înființarea Cercurilor „Cultul Eroilor”, activitate deja reglementată de Ministerul Educației.

- Suntem deschiși la orice idee. Orice sugestie care ne face mai activi și mai prezenți în viața copiilor este binevenită. Ne dorim să fim un sprijin real pentru profesorii care vor să ofere elevilor experiențe memorabile.

- Un proiect în dezvoltare: un hub istoric. Lucrăm la ideea unui spațiu dedicat istoriei locale, unde elevii și profesorii să poată explora teme diverse, să participe la activități, să creeze conținut și să transforme istoria într-o experiență vie.

Pe scurt, ANCERM Arad poate fi un partener educațional complet: prezent în școli, deschis la colaborare, conectat la comunitate și dedicat promovării istoriei într-un mod accesibil și captivant pentru elevi.

CAB: Este o provocare uriașă pentru profesori să predea istoria unei generații obișnuite cu clipuri de câteva secunde pe internet. Credeți că istoria locală, cea pe care elevii o pot atinge și vizita chiar în județul lor, este cheia pentru a-i readuce spre trecut? Ce sfat aveți pentru dascălii care vor să transforme istoria Aradului într-o poveste vie, capabilă să concureze cu lumea digitală?

MSL: *Da, cred cu tărie că istoria locală este una dintre cele mai bune „chei” pentru a readuce elevii spre trecut. Copiii reacționează mult mai bine atunci când pot vedea, atinge și vizita locuri reale din județul lor, când descoperă că eroii nu sunt personaje abstracte, ci oameni care au trăit pe străzile pe care merg și ei.*

Pentru profesori, sfatul meu este simplu: transformați istoria într-o experiență, nu într-o lecție. Folosiți povești scurte, obiecte, fotografii, vizite la Muzeul de la Păuliș, activități practice și dialog. Când elevii simt că istoria se întâmplă „aici”, nu „unde departe”, ea devine brusc mai puternică decât orice clip de câteva secunde.

CAB: Credeți că sistemul actual de educație oferă suficient spațiu istoriei locale și eroilor noștri?

MSL: *Nicolae Iorga spunea că o națiune care nu își cunoaște istoria e condamnată să o repete. Din păcate, și fără să folosesc cuvinte pompoase, cred că sistemul actual de educație nu oferă încă suficient spațiu istoriei locale și eroilor noștri. Aradul are episoade extraordinare — de la Detașamentul Păuliș la Revoluția din 1989 — care ar putea deveni instrumente puternice pentru a apropia elevii de trecut. Istoria trăită aici, în locurile pe care ei le pot vizita, merită un loc mai vizibil în școli.*

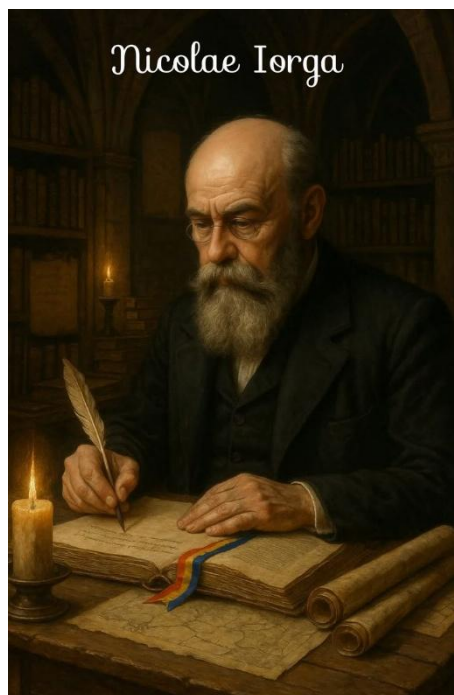
CAB: Cum putem transforma vizitele la monumentele eroilor, cum este cel de la Păuliș, din simple excursii obligatorii în experiențe care să le schimbe elevilor modul de a gândi?

MSL: *Astăzi, a devenit tot mai greu să organizezi o excursie tematică, fie ea și de o oră, din cauza birocrăției, lipsei de timp, a banilor, a programelor încărcate și a responsabilității uriașe pe umerii profesorilor. Tocmai de aceea, vizitele la monumente precum cel de la Păuliș trebuie transformate din simple obligații în experiențe care ating elevii. Cheia este povestea: dacă le explicăm cine au fost acei tineri, ce au făcut și de ce locul acela contează, excursia devine o lecție de viață, nu doar o ieșire. Când elevii simt emoția locului, modul lor de a gândi se schimbă*

CAB: Biblioteca unui om este, de fapt, o oglindă a sufletului său. Dacă am privi în biblioteca dumneavoastră personală, care sunt acei autori sau acele volume de căpătâi care v-au fost cei mai buni sfătuitori în momentele de răscruce ale vieții?

MSL: *Cred că biblioteca fiecărui om spune ceva esențial despre felul în care acesta gândește și se raportează la lume. Dacă ați privi în biblioteca mea, ați găsi câțiva autori care m-au însoțit în momente de răscruce: Nicolae Iorga, pentru rigoarea și profunzimea cu care citește istoria; Lucian Blaga, cu echilibrul dintre mister și lumină; Mircea Eliade, pentru felul în care pune trecutul în dialog cu identitatea și ne povestește despre miracolul religiei; și, desigur, volume de istorie militară și memorialistică, indispensabile pentru proiectele pe care le coordonez.*

În prezent, citesc Liiceanu, Patapievici, Cărtărescu și Pleșu pe lângă mulți alți contemporani. Nu sunt doar cărți, ci repere. În momentele grele, ele mi-au oferit nu doar informație, ci și direcție — un fel de busolă intelectuală care m-a ajutat să înțeleg mai bine lumea și locul nostru în ea.

CAB: Unele cărți ne găsesc exact atunci când avem mai mare nevoie de ele. Pentru elevii care ne citesc și care își caută încă drumul, ce trei cărți considerați că ar trebui să le devină buni prieteni, capabile să le sădească în inimă curajul, demnitatea și speranța?

MSL: Greu răspuns pentru că simt și știu că pare un clișeu pentru că mulți alții au spus la fel. Pentru elevii care își caută drumul, cred că există câteva cărți care pot deveni prieteni adevărați — nu doar lecturi obligatorii, ci repere care pot să sădească în inimă curaj, demnitate și speranță.

1. Micul Prinț – Antoine de Saint-Exupéry O carte care îi învață, fără morală apăsătoare, ce înseamnă responsabilitatea, prietenia și privirea esențială asupra lumii. Le arată că lucrurile cu adevărat importante nu sunt nici zgomotoase, nici spectaculoase.

2. Jurnalul Annei Frank Un volum care pune față în față fragilitatea și forța unui adolescent. Elevii descoperă că speranța poate supraviețui chiar și în cele mai întunecate momente — o lecție de demnitate pe care puține cărți o oferă atât de autentic.

3. Steaua fără nume – Mihail Sebastian O poveste despre curajul de a visa, despre frumusețea gesturilor mici și despre felul în care un profesor poate schimba destinul unui elev. Este o carte care le arată că fiecare om are o lumină proprie, chiar dacă nu o vede imediat.

Aș mai adăuga **Crimă și pedeapsă a lui Dostoievski**.

Și nu în ultimul rând **EMINESCU, mult Eminescu și Nichita Stănescu**.

Aș vrea să strecor aici, fără să îi numesc, pe cei doi profesori care mi-au călăuzit formarea — profesorul meu de limba română, căruia îi puteai observa lacrimile din ochi ori de câte ori ne recita din Eminescu, și cel de matematică, care ne-a făcut să credem că infinitul matematic nu are nimic în comun cu infinitul posibilităților noastre în viață.

Cărțile pe care le-am menționat nu sunt doar lecturi frumoase — sunt oglinzi în care un tânăr poate descoperi cine este și cine ar putea deveni.

CAB: Bătălia de la Păuliș din 1944 a fost purtată de elevi ai Școlii de Subofițeri de la Radna. Ce credeți că ar spune acei tineri eroi dacă ar putea să vadă România și tineretul de astăzi?

MSL: În primul rând, sunt absolut convins că ar rămâne șocați de ce ar vedea. Cred că ar privi România de astăzi cu un amestec de uimire, speranță și poate un strop de tristețe. Ar fi uimiți de libertățile pe care le avem, de pacea în care trăim și de faptul că tinerii pot alege orice drum fără să fie nevoiți să își apere țara cu arma în mână. Dar, în același timp, cred că ar spune ceva simplu și foarte omenesc: că fiecare generație are propria ei bătălie. Ei au luptat pentru un defileu și pentru un sat; tinerii de azi trebuie să lupte pentru demnitate, pentru principii, pentru educație, pentru adevăr și pentru a nu uita cine suntem.

Și poate ar adăuga un gând care ar atinge pe oricine: dacă ei, la 17–18 ani, au putut să își apere țara, atunci tinerii de astăzi pot cu siguranță să își apere valorile, viitorul și comunitatea în lumea asta în care unele valori și repere morale par să se „dizolve” mai repede decât zahărul în cafea. Cred că ar mai spune că România pentru care au luptat merită în continuare construită, zi de zi.

CAB: Pentru că interviul va fi publicat în *Corola speranței*, ce gând final doriți să le lăsați cititorilor noștri – elevi, părinți și profesori?

MSL: Cred că revista *Corola speranței* este locul ideal pentru un gând care să atingă atât elevii, cât și părinții și profesorii. Aș spune simplu: **să nu uităm că speranța se naște din lucrurile mici pe care le facem zi de zi.** Elevilor le-aș transmite să aibă curajul de a întreba și de a descoperi; părinților – să rămână sprijinul tăcut, dar esențial, al copiilor lor; iar profesorilor – să nu renunțe la puterea pe care o au de a aprinde în mintea unui copil o idee, o întrebare, o lumină. Să lăsăm școala să fie școală și să nu devină un teren de dispută între părinți și dascăli. Îmi aduc aminte că pe vremea mea libertatea era definită ca fiind necesitatea înțeleasă. Azi, se pare că libertatea nu mai are nici definiție și nici limite. Dacă fiecare dintre noi păstrează vie această corolă, atunci viitorul are deja un început bun.

Vă mulțumesc pentru că mi-ați oferit nu doar prilejul unei cugetări, ci și al unei introspecții sincere. Și, să nu uit, vă așteptăm să deveniți voluntari în asociația noastră!

Pentru mai multe informații, accesați următoarele linkuri:

Pagina de facebook a ANCERM, Filiala Județeană „Detașamentul Păuliș”:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063648861729>

Site-ul dedicat EROILOR DE LA PĂULIȘ:

<https://eroiidelapaulis.ro>

Povestea terapeutului care face tobele africane să bată în ritmul speranței

Un interviu inspirațional cu Mpofo Kitata Lukibadiku, percuționist profesionist, muzicoterapeut.

Muzica are puterea divină de a depăși barierele lingvistice și culturale, devenind un limbaj universal al vindecării și al conexiunii umane. Originar din Republica Democratică Congo, Mpofo Kitata Lukibadiku (Acacia) aduce în România o combinație unică între tradiția ritmurilor africane și rigoarea științifică a meloterapiei. Cu un Master în Terapie prin Arte obținut la prestigioasa universitate Codarts din Rotterdam și cu o experiență practică în peste 112 orașe din întreaga lume, artistul și terapeutul stabilit în România își deschide sufletul pentru cititorii publicației noastre. Un dialog cald despre rădăcini, puterea tobelor tradiționale și darul speranței.

Carina-Anca Baba: Pentru început, ne puteți spune povestea din spatele numelui dumneavoastră atât de deosebit și unde a început călătoria dumneavoastră de viață?

Mpofo Kitata Lukibadiku: Numele meu complet este Mpofo Kitata Lukibadiku, dar mi se spune Acacia. Povestea mea a început în Republica Democratică Congo, într-o familie cu patru copii, eu fiind al doilea născut. Fiecare dintre noi și-a găsit un drum util în societate: sora mea cea mare este medic pediatru, o alta este coafeză, fratele meu este electrician, iar eu mi-am dedicat viața muzicoterapiei.

CAB: Cum a fost copilăria dumneavoastră în Congo și cum v-ați apropiat de lumea muzicii?

MKL: În Congo, muzica și ritmul sunt parte integrantă din viața de zi cu zi. Este ceva absolut firesc pentru copii de acolo să învețe să cânte de mici la tobele tradiționale africane. A fost prima mea formă de joc și expresie. Pe lângă muzică, copilăria mea a fost marcată de activități dinamice: jucam tenis de masă, fotbal și visam la călătorii.

CAB: Parcursul dumneavoastră educațional este de-a dreptul impresionant și acoperă mai multe continente. Care au fost etapele cele mai importante din formarea dumneavoastră?

MKL: Școala primară, gimnaziul și liceul le-am urmat în Congo natal, iar ulterior studiile universitare le-am început în Coasta de Fildeș. Pentru a mă specializa în profunzime în domeniul muzicoterapiei și al percuției terapeutice, am urmat studii avansate la Universitatea Națiunilor (UofN), dar și în mai multe țări europene – Elveția, Germania, Anglia și Olanda. În 2019, am absolvit Masterul în Terapie prin Arte la renumita universitate Codarts din Rotterdam. Diferența dintre muzica intuitivă a copilăriei și rigoarea studiilor muzicale și terapeutice din Europa a fost puntea care mi-a permis să transform arta într-o știință a vindecării.

CAB: Cum s-a produs legătura dumneavoastră cu România și ce v-a determinat să vă stabiliți aici?

MKL: *A fost o legătură clădită atât pe plan profesional, cât și personal. Am colaborat pe proiecte profesionale, având stagiul de psihiatrie la Universitatea de Medicină din Târgu Mureș și colaborări cu ISJ Arad și CJRAE Arad. În timpul activității profesionale mi-am întâlnit soția, iar astăzi suntem căsătoriți în România și avem trei copii minunați. Am găsit aici un mediu cald, iar sprijinul pe care îl ofer comunităților din Arad și din alte județe îmi oferă un sentiment profund de împlinire.*

CAB: Ați călătorit în întreaga lume. Ce ați găsit deosebit în România comparativ cu alte țări?

MKL: *Am avut ocazia să susțin sesiuni în peste 112 orașe din întreaga lume și să vizitez numeroase țări – de la Franța, Spania, Belgia, Grecia, Serbia, Elveția, Anglia sau Olanda, până în Mexic, Egipt sau Ghana. Totuși, ospitalitatea românilor este de neegalat; este una dintre cele mai frumoase din lume. Românii sunt oameni prietenoși, deschiși și calzi, nu sunt reci. De asemenea, gastronomia de aici îmi place foarte mult – ciorbele, sarmalele și mititeii sunt delicioși, iar dacă ar fi să recomand un preparat din cultura mea natală, ar fi mâncarea tradițională din legume gătite cu pește.*

CAB: Vorbiți fluent mai multe limbi. Cum vă ajută această diversitate lingvistică?

MKL: *Cunoașterea limbilor străine este o poartă către sufletul oamenilor. Vorbesc limba mea maternă din Congo, franceza (fiind un promotor activ al Francofoniei și colaborând des cu institutele franceze), engleza, româna și maghiara. Cu toate acestea, limba universală pe care o folosesc cel mai des rămâne muzica.*

CAB: Conduceți un cabinet de percuție terapeutică în Arad. Cum se transformă toba dintr-un instrument de divertisment într-un instrument de terapie?

MKL: *Muzica este cea mai bună terapie, iar toba oferă o formă de terapie activă. Instrumente precum D'jembe/Dunun nu sunt doar pentru spectacol; ele funcționează ca instrumente de autoreglare emoțională, reducere a stresului și autocunoaștere. Când bătutul la toba este ghidat terapeutic, el stimulează creierul, ajută la concentrare și creează coeziune socială.*

CAB: Ați lucrat mult în școli și cu copii din medii defavorizate. Ce impact are această terapie asupra tinerilor?

MKL: *Terapia prin percuție îi schimbă vizibil pe copii. Îi motivează, îi stimulează să fie atenți, să vorbească mai deschis și le crește încrederea în sine. În plus, s-a demonstrat că participanții obțin rezultate mai bune la școală după ce își descarcă tensiunile emoționale pe ritmuri de D'jembe. A aduce zâmbete și voie bună pe chipurile lor este cea mai mare răsplată.*

CAB: Revista noastră se numește „Corola speranței”. Ce reprezintă speranța pentru dumneavoastră și ce rol joacă credința în viața dumneavoastră?

MKL: *Sunt o persoană credincioasă, creștină. Cred din tot sufletul că Dumnezeu ne ajută și ne oferă sprijin la fiecare pas. Pentru mine, speranța este un dar divin, la fel ca viața însăși. Ea ne oferă puterea de a merge mai departe și de a privi ziua de mâine cu încredere.*

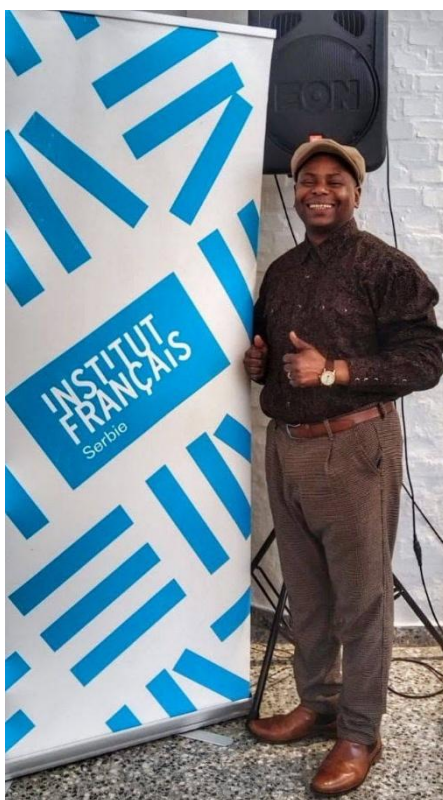
CAB: Cum vedeți balanța dintre talent și muncă în obținerea succesului?

MKL: *Talentul și munca trebuie să meargă întotdeauna mână în mână. Talentul este o sămânță, dar fără muncă, disciplină și lectură continuă – în cazul meu, din cărți de specialitate –, această sămânță nu poate rodi.*

CAB: Ce planuri aveți pentru viitorul apropiat și ce mesaj doriți să transmiteți cititorilor noștri?

MKL: *Îmi doresc să continui studiile, să organizez tot mai multe workshopuri de percuție terapeutică și să creez punți profunde de conectare între oameni.*

Mesajul meu pentru toți cititorii „Corolei speranței” este simplu: Să le oferim oamenilor din jurul nostru oportunități, pentru că avem nevoie unii de alții! Să îi încurajăm pe copii, să le oferim cât mai mult din atenția noastră și să le stimulăm creativitatea, pentru că ei sunt viitorul.

2. MAGISTER

Prof. Adrian-Vasile Tanchiș
ISJ ARAD

Prof. Mariana-Daniela Dihel
Director adjunct Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

Prof. Florentina-Gina Uiegar

Prof. Ioana Duca

Prof. înv. primar Cristina Hălălișan

Prof. Dănuț Hălălișan

Prof. Simona Roman

Prof. Cornelia Coman

Prof. Cristian Dan

Pr. paroh dr. Lucian-Victor Baba

Starea de bine în activitatea cu copii cu cerințe educative speciale: Cheia unui mediu incluziv

PROF. ADRIAN-VASILE TANCHIȘ

Inspector pentru învățământul special

În educația copiilor cu cerințe educative speciale (CES), starea de bine joacă un rol fundamental în dezvoltarea lor armonioasă. Aceasta nu doar că facilitează procesul de învățare, dar contribuie și la dezvoltarea personală și socială a copiilor, oferindu-le un mediu sigur și încurajator. Educatorii, părinții și alți specialiști implicați în sprijinul acestor copii au o responsabilitate comună în cultivarea stării de bine.

Ce înseamnă starea de bine în acest context?

Starea de bine implică un echilibru între sănătatea fizică, emoțională și socială a copilului. Este vorba despre a asigura că fiecare copil:

- Se simte acceptat și apreciat, indiferent de diferențele sale.
- Are acces la activități care îi susțin dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională.
- Dispune de un mediu previzibil și sigur.
- Este încurajat să-și exprime sentimentele și să participe activ la propria educație.

Strategii pentru promovarea stării de bine

• Crearea unui mediu incluziv. Un mediu incluziv înseamnă mai mult decât adaptări fizice sau curriculare. Înseamnă o atitudine deschisă, empatică și lipsită de prejudecăți. Profesorii și colegii trebuie să valorizeze diversitatea și să creeze o atmosferă de colaborare.

• Abordarea individualizată. Fiecare copil este unic, iar acest lucru este cu atât mai important în cazul celor cu CES. Planurile de intervenție personalizată (PIP) trebuie să includă activități adaptate nevoilor și intereselor fiecărui copil, oferind suport specific în funcție de dificultățile întâmpinate.

• Dezvoltarea abilităților emoționale. Copiii cu CES pot întâmpina dificultăți în gestionarea emoțiilor sau în relațiile sociale. Prin activități precum jocurile de rol, povestiri terapeutice sau exercițiile de mindfulness, educatorii îi pot ajuta să-și înțeleagă și să-și exprime sentimentele într-un mod sănătos.

• Colaborarea cu familia. Familia are un rol central în starea de bine a copilului. Comunicarea regulată între școală și familie, implicarea părinților în activități și oferirea de suport emoțional acestora contribuie la o abordare coerentă și eficientă.

• Încurajarea autonomiei. Starea de bine include și dezvoltarea sentimentului de control asupra propriei vieți. Copiii cu CES trebuie încurajați să ia decizii, să participe activ la activități și să își asume responsabilități adecvate vârstei și capacităților lor.

Rolul profesorului în promovarea stării de bine

Cadrele didactice joacă un rol esențial în acest proces. Pe lângă competențele didactice, aceștia trebuie să fie empatici, răbdători și să aibă capacitatea de a construi relații de încredere cu fiecare copil. Prin formări continue și dezvoltare personală, profesorii pot dobândi instrumentele necesare pentru a face față provocărilor din activitatea cu copiii cu CES.

Beneficiile stării de bine

O stare de bine susținută la copii cu cerințe educative speciale are numeroase beneficii:

- Îmbunătățirea rezultatelor școlare.
- Creșterea încrederii în sine.
- Dezvoltarea relațiilor sociale pozitive.
- Reducerea anxietății și a altor dificultăți emoționale.
- Pregătirea pentru integrarea activă în societate.

Concluzie

Starea de bine este esențială pentru succesul copiilor cu cerințe educative speciale, atât în procesul educațional, cât și în viața de zi cu zi. Crearea unui mediu sigur, empatic și adaptat nevoilor lor reprezintă baza pentru dezvoltarea lor optimă. Este nevoie de o colaborare strânsă între profesori, părinți și alți specialiști pentru a sprijini acești copii și a le oferi oportunități reale de a-și atinge potențialul.

Bibliografie:

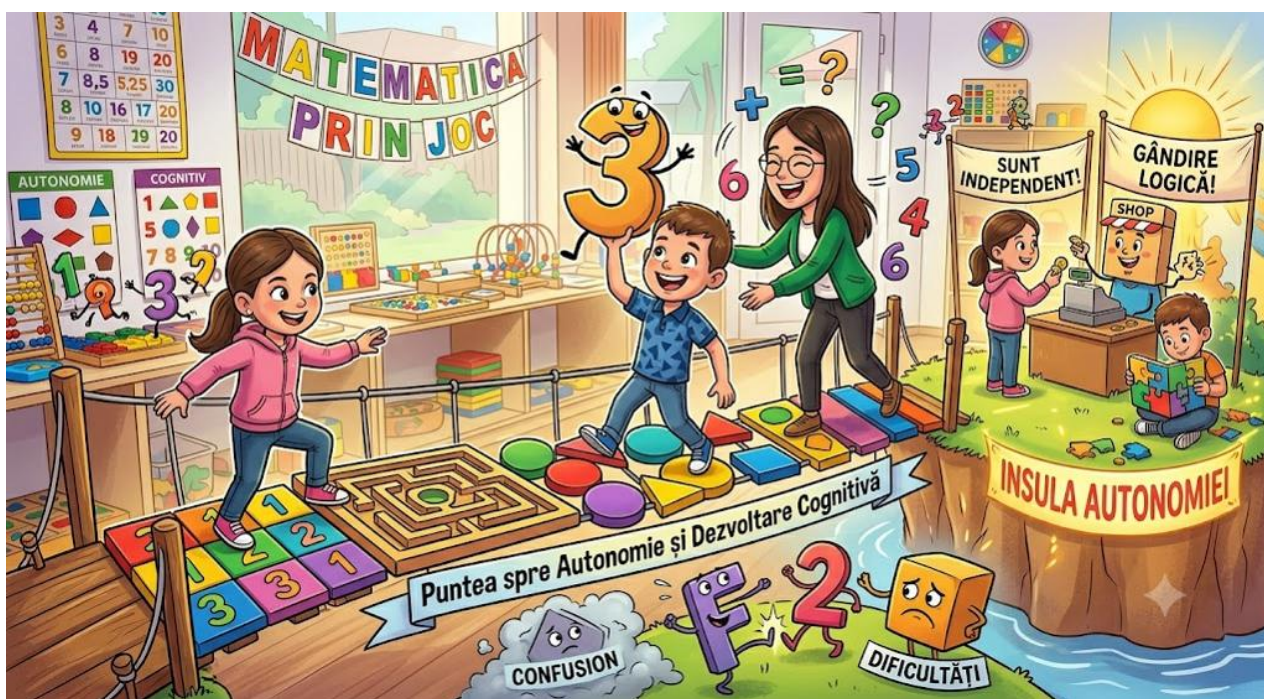
- Balaj, C. (2014). *Educația incluzivă și copiii cu cerințe educative speciale*. Editura Universitară. O lucrare fundamentală care explorează principiile și metodele educației incluzive, oferind exemple practice pentru profesori.
- Stan, L., & Sălceanu, D. (2018). *Psihopedagogia specială: Teorie și practică*. Editura Polirom. Un ghid esențial care analizează modalități de adaptare a curriculumului și tehnici de lucru cu elevii cu CES.
- UNESCO (1994). *Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. Document internațional care subliniază principiile educației incluzive și strategii pentru promovarea stării de bine a copiilor cu nevoi speciale.
- Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională: Cheia succesului în viață*. Editura Curtea Veche. Deși nu este specific despre CES, lucrarea este utilă pentru dezvoltarea abilităților emoționale la copii.
- Mitchell, D. (2014). *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies*. Routledge. Carte bazată pe cercetări actuale care oferă soluții practice pentru crearea unui mediu incluziv.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press. Teorie fundamentală despre învățarea socială și dezvoltarea cognitivă, relevantă pentru abordările educaționale incluzive.
- Zamfir, C., & Zamfir, E. (1995). *Copilul și familia: Studiu de psihosociologie*. Editura Academiei Române. Abordează dimensiunea socială și familială a copilului, inclusiv importanța colaborării între școală și familie.
- Mielu, Z. (2010). *Abordări educaționale pentru copiii cu cerințe educative speciale*. Editura Didactică și Pedagogică. Lucrare care analizează intervențiile pedagogice necesare pentru a susține copiii cu CES în mediul educațional.
- Rogers, C. R. (1980). *A Way of Being*. Houghton Mifflin Harcourt. Cartea explorează relația empatică în educație, un aspect esențial pentru starea de bine a copiilor cu CES.
- Marschark, M., & Spencer, P. E. (2003). *Deaf Studies, Language, and Education*. Oxford University Press. O resursă utilă pentru profesioniștii care lucrează cu copii cu deficiențe de auz, aplicabilă și altor categorii de CES.

Jocul matematic – punte spre autonomie și dezvoltare cognitivă în învățământul special

PROF. MARIANA-DANIELA DIHEL

Director adjunct Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

Copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) prezintă ritmuri și stiluri de învățare diferite, având nevoie de un suport intuitiv și concret-intuitiv puternic. Scopul final al educației speciale este integrarea socială și profesională a copilului, iar autonomia este pilonul central al acestei integrări. Matematica predată prin joc oferă competențe direct transferabile în viața de zi cu zi. În acest context, **jocul matematic** nu reprezintă doar o simplă metodă de relaxare sau un moment de respiro în structura lecției, ci devine o **strategie terapeutică și didactică fundamentală**. El transformă cifrele, formele geometrice și operațiile logice din noțiuni abstracte în realități palpabile, construind o punte solidă către dezvoltarea cognitivă și, implicit, către autonomia personală a elevului. Dezvoltarea cognitivă a elevilor din școlile speciale urmează trasee particulare, caracterizate deseori prin rigiditate, dificultăți de concentrare și o viteză redusă de procesare a informației.

Jocul didactic matematic intervine direct asupra acestor procese prin mecanisme specifice:

Stimularea operațiilor gândirii: Prin sortare, clasificare după mărime/culoare/formă și seriare (ordonare crescătoare/descrescătoare), elevul își exersează analiza, sinteza și comparația.

Dezvoltarea atenției și a memoriei: Jocurile de tip „Ce a dispărut?”, puzzle-urile geometrice sau jocurile de potrivire (loto matematic) solicită concentrarea voluntară pentru perioade mai lungi decât o sarcină clasică pe fișa de lucru.

Formarea reprezentărilor numerice: Utilizarea materialelor concrete (jetoane, cuburi Lego, nasturi, riglete) ajută la internalizarea conceptului de „număr” și la înțelegerea conservării cantității. Prin jocuri de rol de tipul „De-a magazinul” sau „La cofetărie”, elevii învață valoarea banilor, sortarea monedelor și bancnotelor, dar și efectuarea unor calcule simple (adunări și scăderi). Această deprindere le oferă curajul de a face cumpărături singuri în viitor. Jocurile matematice care implică utilizarea calendarului, citirea ceasului (machete adaptate) sau utilizarea conceptelor spațiale (*sus, jos, în față, în spate, stânga, dreapta*) prin trasee aplicative îi ajută pe elevi să se orienteze în spațiul înconjurător și să își organizeze programul zilnic.

Orice joc are reguli. Respectarea acestora, acceptarea eșecului și căutarea de soluții pentru a câștiga un joc de societate adaptat (de exemplu, un *Nu te supăra, frate!* simplificat cu zaruri uriașe) dezvoltă toleranța la frustrare și abilitatea de a rezolva mici probleme de viață de mod independent.

Jocul matematic în învățământul special nu este un lux pedagogic, ci o necesitate absolută. El reușește să coboare matematica din sfera abstractului și să o aducă în planul concret al acțiunii directe. Prin transformarea actului de învățare într-o activitate plăcută și accesibilă, reducem anxietatea elevilor față de eșec și le oferim instrumentele mentale necesare pentru a deveni adulți cât mai independenți. Dincolo de formule sau cifre scrise pe tablă, jocul matematic construiește abilități de viață, oferindu-le copiilor cu CES șansa de a trece cu încredere puntea către autonomie.

Matematica, cultura și zâmbetul...

Glume despre profesorii de matematică

PROF. MARIANA-DANIELA DIHEL

Director adjunct Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

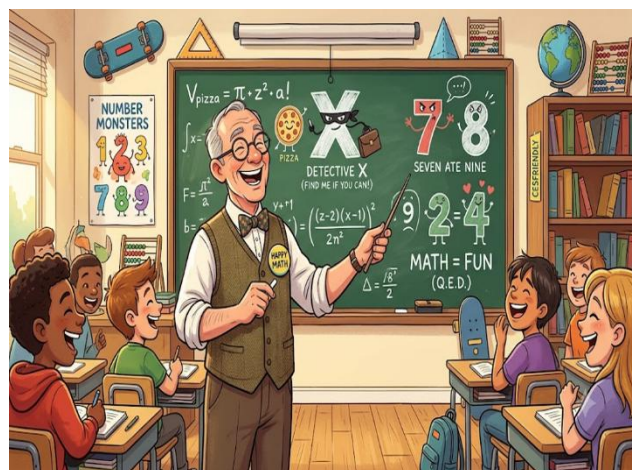
1. Profesorul de matematică la restaurant

Profesorul de matematică merge la un restaurant select. Ospătarul îi aduce nota de plată, iar profesorul o studiază atent preț de 10 minute, verificând fiecare cifră. La final, lasă banii și un bacșiș bunicel. Ospătarul, zâmbitor, întreabă:

– A fost totul în regulă cu calculele, domnule profesor?

– Absolut perfect! Răspunsul este corect. Însă, te rog, spune-i bucătarului că friptura a avut mult prea multe **necunoscute** și mult prea puțin sos!

2. Profesorul la cumpărături

Profesorul de matematică intră într-o librărie și cere o carte de povești pentru copilul său. Vândătoarea îi recomandă una:

– Aceasta este minunată, are un complot foarte bun, personaje captivante și un final complet neașteptat! Profesorul se încruntă, dă din cap și spune:

– Nu, mulțumesc, nu-mi plac lucrurile SF. Dați-mi ceva clasic, unde totul este demonstrat clar încă de la pagina a doua!

3. De ce nu se rătăcește niciodată?

– Știi de ce profesorul de matematică nu folosește niciodată GPS-ul când merge cu mașina?
– Pentru că el nu are nevoie de instrucțiuni de orientare. El doar calculează vectorii, determină coordonata X a destinației și, dacă dă de o fundătură, pur și simplu spune că drumul „nu are soluții reale” și dă înapoi!

4. Profesorul și zborul cu avionul

Un profesor de matematică refuza să zboare cu avionul de frică să nu fie o bombă la bord. Un coleg statistician îi spune:

– Știi, șansa să fie o bombă în avion este de 1 la 10.000. E foarte mică! Profesorul tot nu vrea. Săptămâna următoare, colegul îl vede în avion, foarte relaxat.

– Ce te-a făcut să te răzgândești?

– Păi, am calculat că șansa să fie **două** bombe la bord este de 1 la 100.000.000. Așa că, de acum încolo, aduc eu mereu o bombă în bagaj, ca să fiu în siguranță!

5. Profesorul și geniul din lampă

Un profesor de matematică găsește o lampă fermecată pe plajă. O freacă și iese un duh:

– Îți voi îndeplini o singură dorință, stăpâne! Profesorul se gândește și zice:

– Vreau să aduci pacea mondială și să ștergi toate granițele dintre țări! Duhul se uită pe hartă, se scarpină în cap și zice:

– Of, e prea greu... Politică, războaie de mii de ani... Cere-mi altceva, te rog!

– Bine... zice profesorul. Atunci fă în așa fel încât toți elevii mei din clasa a X-a să înțeleagă trigonometria din prima încercare și să nu mai confunde sinus cu cosinus! Duhul oftează adânc, scoate harta din buzunar și zice resemnat:

– Auzi... ia mai arată-mi o dată granițele alea, că poate le rezolvăm mai repede!

„Solenoid” de Mircea Cărtărescu. Recenzie

PROF. FLORENTINA-GINA UIEGAR

„Primul meu gând, odată-ncheiată lectura, a fost să-mi scriu pe cartea de vizită:

«Eu am citit *Solenoid*».” – Gabriel Liiceanu

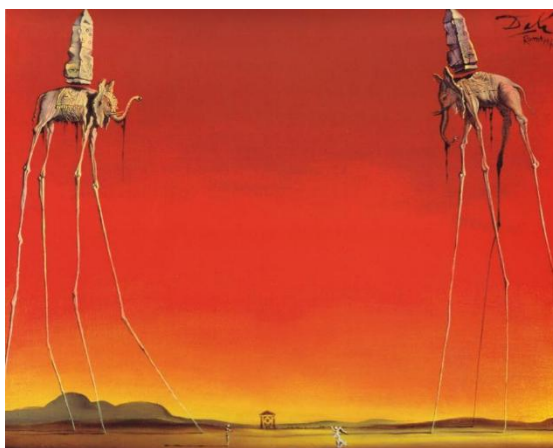
Există cărți pe care le citești și cărți care te citesc pe tine. „Solenoid” de Mircea Cărtărescu a fost pentru mine mai mult decât o lectură: a fost o experiență apăsătoare, hipnotică și profund personală, în care am intrat cu dificultate și din care am ieșit schimbată.

Am citit romanul cu multe pauze, revenind la el ca la un spațiu straniu care mă incomoda și mă fascina în același timp. Poate tocmai această lectură fragmentată a fost cea mai potrivită pentru o carte care vorbește atât de intens despre fisurile existenței, despre ratare, memorie și căutarea obsesivă a unui sens.

Personajul-narator, profesor într-o școală cenușie din Bucureștiul comunist, trăiește sentimentul ratării într-o formă aproape absolută. Nu este un erou în sens clasic, ci un om obișnuit, apăsător de rutina școlii, de absurdul vieții de zi cu zi și de conștiința propriei insignifianțe. În multe momente, m-am regăsit în mecanica obositoare a existenței și în încercarea permanentă de a găsi un sens dincolo de cotidian.

Cărtărescu surprinde magistral nostalgia comunismului, dar nu într-o formă idealizată. Este o nostalgie stranie, amestecată cu repulsie, frică și melancolie. Bucureștiul descris în roman este asfixiant și grotesc, însă tocmai din această urâtenie se nasc momente de frumusețe tulburătoare. Sublimul și tragicul coexistă permanent: visul și mizeria, revelația și degradarea, speranța și ratarea. Ceea ce impresionează cel mai mult este capacitatea romanului de a transforma experiențele aparent nesemnificative în meditații despre condiția umană.

„Solenoid” vorbește despre singurătate, despre corp și moarte, dar și despre dorința de transcendere, de evadare din spațiul sufocant al celor trei dimensiuni.

Elefanții (The Elephants), Salvador Dalí

Comoara Prieteniei

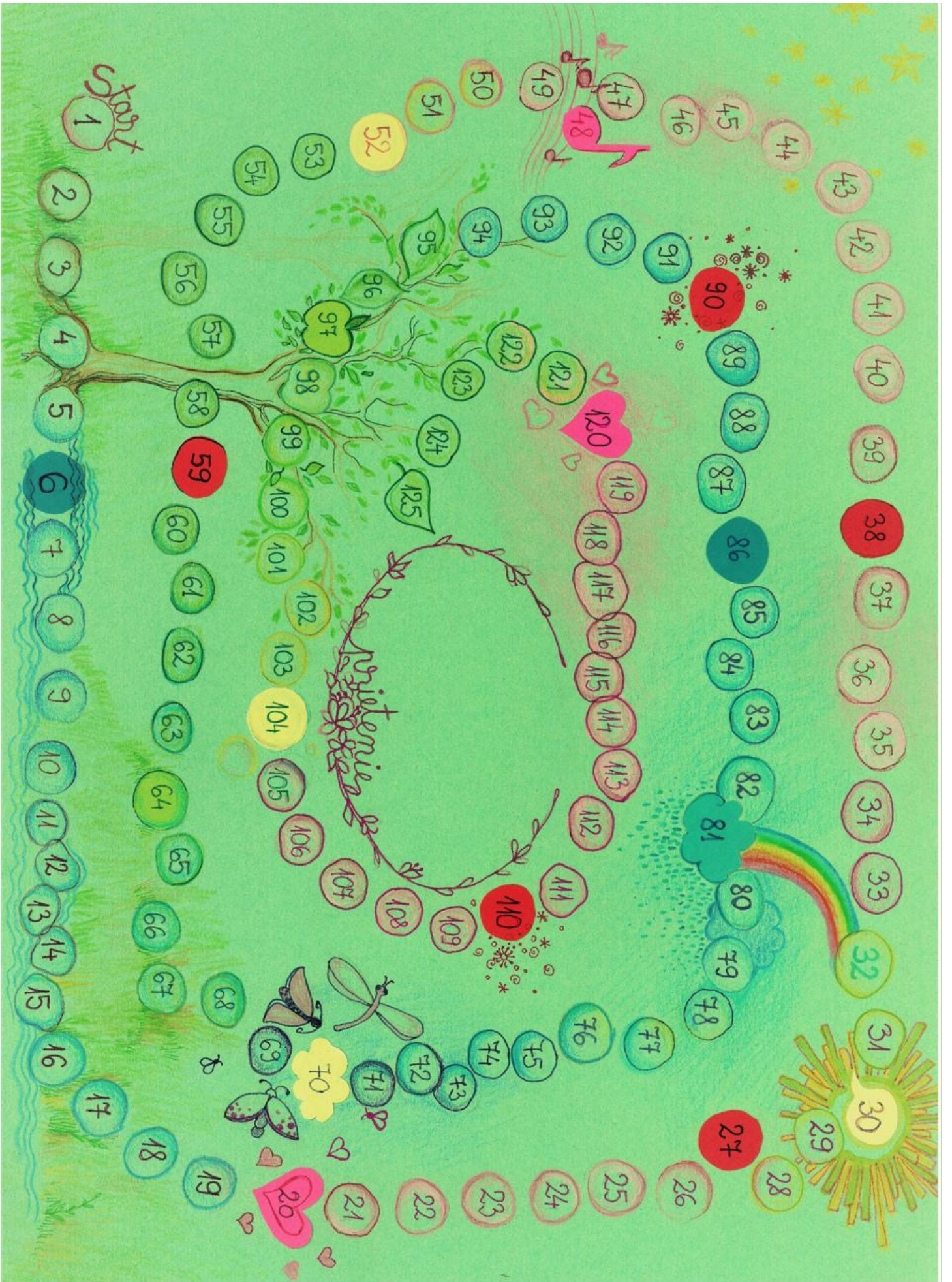
PROF. IOANA DUCA

Se joacă pe reguli similare cu jocul Piticot. Provocările sunt raportate la perioada dificilă pe care o traversăm cu toții, iar premiul este, de fapt, o promisiune pentru viitor pe care ne-o facem nouă înșine dar și prietenilor noștri.

Regulamentul jocului:

- Cel mai tânăr jucător dă primul cu zarul. Fiecare jucător avansează în funcție de numărul pe care îl indică zarul.

- 6** Te-ai spălat cu apă și săpun azi? Dacă da, înaintează 12 căsuțe.
- 20** Ai vorbit azi cu bunicii tăi să îi întrebi cum se simt? această faptă te ajută cu 6 căsuțe în plus.
- 27** Ai uitat să îți speli dinții azi? Întoarce-te la căsuța 5.
- 30** Prietenii îți trimit un gând bun, sari de bucurie până la numărul 39.
- 38** Cineva tusește puternic; te trimite să te ascunzi la căsuța 24.
- 48** O melodie veselă te binedispune și te trimite cu 6 căsuțe înainte.
- 52** Se pare că ai vrea să mai auzi o dată melodia preferată: întoarce-te 4 căsuțe.
- 59** Un munte de făină și mălai se ridică în calea ta. Îl poți trece, dar trebuie să stai pe loc o tură.
- 64** Ai rezistat tentației să pleci la magazinele de jucării. Urci 5 căsuțe.
- 70** Ai trecut de jumătea călătoriei. Relaxează-te o tură și admiră insectele.
- 81** Deja se vede curcubeul de după furtună, grăbește-te avansând 10 căsuțe.
- 86** Ai ales o scurtătură prin aglomerație, din păcate te trezești la căsuța 37.
- 90** Virușii pândesc în apropiere, întoarce-te la căsuța 77.
- 97** Dacă ai mâncat azi cel puțin un fruct, avansează 4 pași, dacă nu, întoarce-te 4 pași.
- 104** Baloanele de săpun te urcă la căsuța 115.
- 110** Ferește-te de un strănut uriaș: întoarce-te rapid 7 căsuțe.
- 120** Te apropii de final. Împarte cum preferi celorlalți jucători câte 2, 4 și 6 puncte pentru a avansa în joc.
- 125** Așteaptă-ți prietenii! Veți pași împreună spre „comoara prieteniei”, unde vă puteți face o poză sau un desen cu voi împreună.

Constantin Brâncuși – un simbol al culturii române în lume

PROF. ÎNV. PRIMAR CRISTINA HĂLĂLIȘAN

PROF. DĂNUȚ HĂLĂLIȘAN

Constantin Brâncuși s-a născut la 19 februarie 1876, în satul Hobița, județul Gorj, într-o familie modestă de țărani. Copilăria sa a fost marcată de greutate, fiind nevoit de mic să muncească și să se descurce singur. Aceste experiențe timpurii i-au format caracterul puternic și spiritul independent, care aveau să-l definească întreaga viață. De asemenea, contactul cu lumea satului românesc, cu tradițiile și meșteșugurile populare, va influența

profund viitoarea sa creație artistică. La o vârstă fragedă, Brâncuși pleacă de acasă și ajunge la Craiova, unde lucrează în diverse ateliere. Aici își descoperă talentul pentru sculptură și este sprijinit să urmeze Școala de Arte și Meserii. Ulterior, își continuă studiile la Școala Națională de Arte Frumoase din București, unde își dezvoltă tehnica și își conturează stilul artistic.

Dorind să se perfecționeze, în 1904 pleacă pe jos spre Paris, centrul artistic al Europei la acea vreme. Ajuns acolo, este admis la prestigioasa École des Beaux-Arts și lucrează pentru scurt timp în atelierul celebrului sculptor Auguste Rodin. Cu toate acestea, Brâncuși renunță rapid la această colaborare, considerând că „la umbra marilor copaci nu crește nimic”, alegând să-și urmeze propriul drum artistic.

În anii următori, artistul își dezvoltă un stil original, caracterizat prin simplitate și esențializare. Creează opere care îi aduc recunoaștere internațională și devine una dintre figurile centrale ale artei moderne. Atelierul său din Paris devine un loc de întâlnire pentru artiști și intelectuali ai vremii, iar lucrările sale sunt apreciate în întreaga lume.

Printre cele mai importante lucrări se numără:

- **Sărutul** – simbol al iubirii reduse la forme geometrice simple
- **Rugăciunea** – expresie a spiritualității și smereniei
- **Cumințenia Pământului** – legătură profundă cu tradiția și mitologia românească
- **Domnișoara Pogany** – portret stilizat, devenit simbol al modernismului
- **Păsărea în văzduh** – reprezentarea ideii de zbor, nu a păsării în sine
- **Muza adormită** – cap stilizat, simbol al introspecției
- **Măiastra** - inspirată din folclorul românesc

Măiastra este o serie de treizeci de sculpturi de păsări în bronz și în marmură realizate de Constantin Brâncuși între anii 1910-1918.

Măiastra este printre primele sculpturi ale lui Brâncuși în care acesta a folosit forma abstractă unei păsări. Lucrarea este inspirată de pasărea legendară a folclorului românesc Pasărea măiastră, o creatură mitică cunoscută pentru penajul de aur și cântecele fermecate. De asemenea, poate că Brâncuși a fost influențat și de baletul *Pasărea de Foc* cu muzica lui Igor Stravinski, bazat pe versiunea rusă a unei păsări mitice similare, care a avut premiera la Teatrul Național de Operă din Paris la 25 iunie 1910.

Versiuni: Au fost identificate și localizate opt versiuni ale Măiestrei: trei sunt din marmură și cinci din bronz. Unele dintre aceste sculpturi se află în muzee de top ale lumii:

- Măiastra I realizată în 1910 se află la Museum of Modern Art din New York. Sculptura din marmură albă, înaltă de 55,9 cm, este așezată pe un pedestal de calcar înalt de 177,8 cm, format din trei piese din care cea din mijloc este o dublă cariatidă.
- Măiastra II este realizată în 1911 și se află din 1973 în galeria Tate Modern din Londra. Sculptura este din bronz și este așezată pe un soclu de calcar, împreună cu care are o înălțime de 90,5 cm.
- Măiastra III realizată în anul 1912 se află în prezent la Muzeul Guggenheim din Veneția. Sculptura este din bronz și este așezată pe un postament din marmură, împreună cu care are o înălțime de 73,1 cm.
- Măiastra este o lucrare foarte apreciată a sculptorului atât cu privire la tema zborului, dar și pentru trimiterea pe care o face la locurile și vremurile natale.

Deși a trăit cea mai mare parte a vieții în Franța, Brâncuși a rămas profund legat de România. Această legătură se reflectă în opera sa și, mai ales, în realizarea ansamblului monumental de la Târgu Jiu, dedicat eroilor din Primul Război Mondial. Acest proiect reprezintă o întoarcere simbolică la rădăcinile sale și o contribuție majoră la patrimoniul cultural românesc.

Din 1963, au apărut, în mai multe țări, peste 50 de cărți și monografii și mii de studii și articole despre Brâncuși, stabilind în mod definitiv locul lui ca artist genial și chiar ca „unul din cei mai mari creatori ai tuturor timpurilor” (Jean Cassou). În 1937 cunoscutul sculptor Henry Moore scria: „Brâncuși a fost acela care a dat epocii noastre conștiința formei pure”. Mai aproape de noi, Frank Gehry indică cu precizie influența pe care marele sculptor român a avut-o asupra sa

Volumul lui Radu Varia intitulat Brâncuși, unanim considerat drept lucrarea fundamentală consacrată marelui sculptor, a fost publicat mai întâi la New York în 1986 (Rizzoli) și a fost ales cartea anului de bibliotecarii americani și de principalele ziare și publicații din Statele Unite. Volumul a fost ulterior publicat la Paris în 1989 (Gallimard), și ulterior la Tokio în 1993 (New Art Seibu).

Constantin Brâncuși s-a stins din viață la 16 martie 1957, la Paris, lăsând în urmă o operă impresionantă și o moștenire artistică de necontestat. Prin viața și creația sa, el a demonstrat că talentul, perseverența și autenticitatea pot transforma un destin modest într-unul universal.

În concluzie, viața lui Constantin Brâncuși este un exemplu de voință, curaj și dedicare. De la originile sale simple până la recunoașterea internațională, parcursul său reflectă puterea spiritului creator și capacitatea omului de a-și depăși condiția prin artă. Constantin Brâncuși reprezintă una dintre cele mai importante personalități ale artei moderne, fiind considerat părintele sculpturii moderne. Prin creațiile sale, artistul român a revoluționat limbajul plastic, reușind să îmbine tradiția populară românească cu tendințele inovatoare ale artei.

Biblioteca din clasă

PROF. ÎNV. PRIMAR CRISTINA HĂLĂLIȘAN

Școala Gimnazială Bârzava

În „era digitalizării”, a asaltului tehnologiei asupra tuturor domeniilor de activitate, paradigma educațională actuală se aliniază noilor tendințe, promovând pedagogia digitală ca pe un firesc necesar demersului didactic. Astfel, programele de formare ale cadrelor didactice, cercurile pedagogice, diferite simpozioane sau ateliere promovează cu insistență învățarea cu ajutorul tehnicilor digitale. Sunt aduse argumente precum: copiii sunt „nativi digitali” în condițiile în care cresc înconjurați de tehnologie digitală, accesul rapid la informații sau flexibilitatea în învățare. Procesul educațional nu poate fi disociat de contextul economico-social generat de progresul tehnologic. Educația trebuie să țină pasul cu vremurile. Însă, acest lucru nu înseamnă renunțarea la valorile școlii tradiționale. Departe de intenția de a reliefa în aceste rânduri aspecte negative ale tehnicilor digitale utilizate în primii ani ai școlarității, consider că se impune căutarea unui echilibru. „Est modus in rebus - E o măsură în toate” a rămas valabil peste milenii, chiar și în era digitală. Trebuie găsit acel echilibru pe care simțul pedagogic al omului de la catedră trebuie să îl caute în demersul didactic. Este echilibrul sănătos între tradițional și modern, căci succesul educației va depinde de capacitatea noastră de a combina în mod armonios cele două abordări.

Cu gândul la menținerea drumului de mijloc, mă îndrept spre CARTE, ca obiect cultural. Cartea, cu foșnetul său familiar și liniștitor pentru lectorii pasionați; cartea, cu mirosul ei nou și proaspăt, abia cumpărată de la librărie; cartea răbdătoare, peste care au trecut zeci de ani până când alte mâini să-i rasfoiască paginile purtând mirosul timpului scurs în tăcere... în timp ce emoțiile, gândurile și trăirile autorului revin la viață, cu puterea neofilită de a întâlni mintea și inima cititorului de astăzi; cartea în format digital, varianta modernă ușor de accesat și preferată adesea în locul formatului clasic. Însă, cum îi putem apropia pe copii de lectură, în condițiile în care cei mai mulți nu au văzut pe nimeni citind acasă? Sau nu li s-au citit povești în perioada preșcolară decât la grădiniță, în cazurile fericite? Stă în puterea noastră, a învățătorilor și a profesorilor de limba română să îi facem pe copii să le placă lectura. Pledez pentru textele tipărite, susțin apropierea copiilor de cărți și transformarea acestora din urmă în adevărați prieteni ai celor mici.

Sunt profesor pentru învățământ primar la clasa a II-a. La finalul acestei clase elevii încheie ciclul achizițiilor fundamentale, dobândind alfabetizarea inițială și acomodarea la cerințele școlare. Tot în această etapă se conturează treptat motivația pentru învățare. Este stadiul în care se pun bazele citirii, un rol important revenind atât familiei, cât și învățătorului. Formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează prin fericita conlucrare dintre familie și școală.

În ultimul timp, televizorul, jocurile pe calculator și telefonul ocupă mare parte din timpul liber al elevilor. Vârsta mică la care sunt abandonați în fața ecranelor este un semnal de alarmă îngrijorător. Astfel că a devenit din ce în ce mai insistentă întrebarea: „Cum să determinăm copiii să citească?” În învățământul primar, din clasa a II-a este momentul hotărâtor când declanșăm gustul pentru lectură. Strategiile coerente și susținute garantează fără echivoc accesul la experiențe de lectură de calitate pentru toți copiii, indiferent de contextul economico-social de proveniență. Astfel, am considerat foarte utilă formarea unei mini-biblioteci a clasei, compusă din cărți, unele aduse prin grija părinților și a învățătoarei, altele achiziționate de către școală. Am selectat câteva titluri de povești clasice, adaptate vârstei elevilor mei, dar și cărți minunate ilustrate, recent apărute, cu povestiri amuzante și educative totodată. Ideea de a le împrumuta acasă a avut succes, iar faptul că discută despre ceea ce citesc a fost semnalul că interesul a fost stârnit. Pentru stimularea micilor cititori, am adus ideea unor diplome, recompense, constând în mici surprize (semne de carte, pixuri, ecusoane, cărți-cadou) dar și crearea unor panouri cu titlurile de povești citite.

O altă formă de îndrumare a lecturii pe care o aplic la clasă este citirea în colectiv. Copiii au primit, fiecare, la finalul clasei I, *Pinocchio* (C. Collodi) și *Poezii* (E. Farago). La orele de lectură sunt solicitați să le aducă la școală și citesc cu voce tare câte un fragment sau versuri pe care le-au îndrăgit. Am observat cu bucurie cât de receptivi au fost la aceste activități. Începând din clasa a II-a, se deprind treptat cu realizarea fișelor de lectură. Sarcinile sunt adaptate nivelului de vârstă: să deseneze personajul preferat/ scena preferată, să argumenteze de ce preferă un anumit personaj, să asocieze calități sau defecte cu personaje, chiar să imagineze un alt sfârșit al poveștii. Sunt mici provocări pe care copiii le acceptă cu plăcere, își dezvoltă imaginația și creativitatea și învață să-și exprime ideile structurat.

Povestirea în lanț este o activitate eficientă pentru dezvoltarea exprimării orale. Elevii continuă oral, în mod creativ și coerent, o poveste începută de învățător sau coleg. Această metodă educă răbdarea de a asculta, atenția și concentrarea. Formează, prin urmare, o atitudine pozitivă comunicativă. Povestirea în lanț se poate desfășura și în scris astfel: o foaie de hârtie circulă de la un elev la altul, fiecare scriind câte un enunț în continuare până la finalul povestirii. Ultimul elev o va citi în întregime, folosindu-se de „scaunul autorului”.

Un eveniment salutar este ZICI – Ziua Internațională a Cititului Împreună, care se desfășoară anual, în prima miercuri a lunii februarie. Celebrată în peste 170 de țări, această zi sărbătorește oportunitatea de a citi cu voce tare împreună. În școala noastră a devenit o tradiție deja să marcăm această zi prin aducerea cărții preferate și citirea unor fragmente cu voce tare, în mijlocul colegilor. Cu această ocazie, copiii vorbesc despre cartea lor, îi fac o scurtă prezentare și le spun colegilor motivele pentru care ei consideră că merită a fi citită. Pentru că elevii mei s-au îndrăgostit în clasa I de buclușul Pinguin Apollodor al lui Gellu Naum, anul acesta au avut surpriza să descopere în

cadrul ZICI o altă variantă a lui Apollodor. Volumul „Hai pe lună împreună” de Florin Bican le-a propus o călătorie neșteptată pe Lună împreună cu Apollodor. Lectura cărții realizată la început de învățătoare, apoi de către copiii cu un nivel bun de citire i-a antrenat pe toți în fascinanta și amuzanta aventură selenară a pinguinului și a prietenilor săi. În următoarele săptămâni, volumul a poposit în casele copiilor, dornici să îl urmărească în tihna de acasă pe simpaticul penguin. Ilustrațiile fermecătoare, în tușe jucăușe și amuzante, au făcut deliciul micilor cititori, incitându-i la lectură chiar și pe cei care stăpânesc mai puțin citirea.

Am prezentat câteva dintre activitățile desfășurate la clasă cu scopul de a forma elevilor gustul pentru lectură. Sunt exemple de activități ușor de pus în practică, care nu pot da greș dacă sunt desfășurate sistematic, cu perseverență și determinare.

Cred cu tărie că lectura rămâne una dintre căile importante de formare și dezvoltare personală. Lectura este instrumentul muncii intelectuale a elevului, având puterea de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicațională literară de bază.

„Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.” (Nicolae Iorga)

A doua șansă prinde viață prin oameni

PROF. SIMONA ROMAN

Un eveniment important și deosebit în același timp, a avut loc în data de **25.02.2026**, **Gala Reintegrării Sociale a Penitenciarului Arad**.

O seară de poveste, o seară despre oameni, despre conexiuni, despre recunoștință și despre puterea extraordinară a comunității de a schimba destine. Recunoașterea contribuției comunității arădene a fost, mai presus de toate, dovada că a doua șansă prinde viață prin oameni și prin parteneriatele construite cu suflet.

Am ascultat povești reale despre implicare, despre curaj și despre credința că schimbarea este posibilă. Misiunea tuturor a fost aceeași, de a construi punți, de a oferi sprijin și de a reda speranță.

La această seară minunată, cu oameni deosebiți și o locație pe măsură, Restaurantul Marem, a fost invitată și stimata conducere a Liceului Special „Sfânta Maria” din Arad, doamna director Porușnicu Maria și doamna director adjunct Dihel Mariana-Daniela. Pentru buna colaborare și parteneriatul fructuos, doamnelor li s-a înmănat o distincție.

Liceului Special „Sfânta Maria” din Arad colaborează cu Penitenciarul Arad, având clase la nivelul ciclului primar, gimnazial și profesional, începând cu anul școlar 2019-2020. Școlarizarea în penitenciar are un rol aparte, dovedind că toți merită o a doua șansă și niciodată nu este prea târziu pentru a învăța.

În cadrul școlii din Penitenciarului Arad, profesorii de la Liceul Special vin cu sufletul deschis pentru a le oferi elevilor, persoane private de libertate, toate cunoștințele de care au nevoie și un strop de speranță. Ei sunt ca o rază de lumină în întuneric.

La Gala Reintegrării Sociale a Penitenciarului Arad alături de conducerea Liceului Special „Sfânta Maria” din Arad, a fost invitată și doamna profesoară de limba și literatura română Roman Simona, care predă în cadrul penitenciarului din anul școlar 2016-2017. Pentru întreaga activitate și implicare a primit și dânsa o distincție care o onorează și în același timp o responsabilizează pentru proiectele viitoare.

A fost o seară plină de emoție și recunoștință! Această gală a confirmat un lucru esențial: atunci când există unitate, schimbarea devine posibilă, iar ea nu se întâmplă peste noapte, ci se construiește pas cu pas.

**Doar împreună putem fi puternici,
iar o șansă oferită la timp poate schimba un destin!**

Importanța îmbogățirii vocabularului elevilor

PROF. SIMONA ROMAN

Motto:

„Să nu lăsăm cuvintele nici să doarmă,
nici să amorțească, nici să zacă, nici să moară.
Ele sunt comoara noastră de mare preț.”

Tudor Arghezi

Pentru fiecare dintre noi și mai cu seamă pentru elevi este imperios necesar să dispună de un vocabular cât mai bogat. Aceasta întrucât „pentru orice cetățean, indiferent de vârstă și profesie, vocabularul reprezintă trăsătura definitorie a personalității sale”.

Celebrul lingvist francez Antoine Meillert afirma că „orice vocabular exprimă, de fapt, o civilizație”, putând să observăm astfel, că există o legătură indisolubilă între istoria lexicului și a societății; în viața unei colectivități lingvistice fiind mereu schimbări, se impune deci ca perfecționarea vocabularului elevilor (mai cu seamă cât timp ei au această calitate și sunt parte activă ai procesului de învățământ), să fie un deziderat primordial.

În vederea realizării acestui deziderat, ca profesoară am încercat să folosesc, la clasă, metode prin care elevii să își îmbunătățească vocabularele proprii, știut fiind faptul că „a învăța pe copil... nu înseamnă să-i dăm adevărul nostru, ci să-i dezvoltăm propria-i vorbire, aducând-o până la vorbirea noastră”. Astfel, metodele trebuie selecționate de către profesor și puse în aplicare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora, presupun cooperarea între profesor și elevi și participarea lor activă; de asemenea, metodele sunt utilizate în funcție de nivelul și trebuințele elevilor. În cele ce urmează voi expune mai multe metode care, utilizate la lecții, ajută la dezvoltarea, îmbogățirea și nuanțarea vocabularului elevilor.

Am utilizat în cadrul orelor de Limba și literatura română anumite metode, sădirea în sufletele elevilor dragostea pentru limba română fiind o înaltă îndatorire întrucât „limba e stăpâna noastră... este însăși floarea sufletului românimii.” (Mihai Eminescu).

Conversația euristică sau socratică se prezintă sub forma unor serii legate de întrebări și răspunsuri, la finele cărora să rezulte adevărul sau noutatea pentru care elevul a fost antrenat în procesul învățării. Am utilizat această metodă la lecțiile de literatură, pentru analiza unor opere literare, din care a rezultat caracterizarea personajelor (de exemplu schița Vizită... de I. L. Caragiale), urmărind exprimarea corectă și îngrijită a elevilor, care „a fost dintotdeauna și este unul din dezideratele școlii românești din toate epocile.”

Lucrul cu manualul, care este metoda didactică în cadrul căreia învățarea are ca sursă cartea școlară sau alte surse similare. Elevii au fost îndrumați să citească textele literare ori nonliterare

propușe de manual și orientați, apoi, spre citirea operelor în întregime lor, lectura fiind un izvor nesecat de cuvinte care contribuie covârșitor la dezvoltarea vocabularului. Aș aminti aici și cuvintele noi (explicate) pe care elevii și le pot însuși în vederea utilizării lor ulterioare, în diverse și cât mai variate contexte ceea ce înseamnă, practic, îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului.

Studiul de caz, metodă care constă în confruntarea elevului cu o situație reală de viață prin a cărei observare, înțelegere, analiză, interpretare urmează să realizeze un progres în cunoaștere. Astfel, le-am propus elevilor o temă-studiu de caz după orele de gramatică în care au fost învățate timpurile trecute ale verbului. Le-am cerut să urmărească trei zile, la televizor, emisiunile de știri și să identifice greșelile de utilizare a timpurilor trecute verbale. Înregistrarea rezultatelor în urma aplicării metodei au fost unele concludente, elevii însușindu-și noi cuvinte (verbe, în cazul de față), pe care le vor fi folosit ulterior și le vor fi adăugat în vistieria vocabularului propriu, folosindu-le corect – gramatical în exprimarea zilnică.

Un vocabular corespunzător presupune o pronunție clară a cuvintelor și propozițiilor, o îmbinare adecvată a cuvintelor în propoziții și a propozițiilor în fraze pentru ca ceea ce dorește elevul să exprime, să se prezinte într-o formă cât mai clară, corectă și nuanțată.

Dintre metodele moderne, amintesc, dintre cele folosite:

Brainstorming sau asaltul de idei, o metodă de grup. Am folosit această metodă atunci când le-am cerut elevilor să rezolve exerciții de tipul „alege forma corectă de plural a substantivelor date”. Prin aceasta am urmărit alipirea unor noi cuvinte scrise și exprimate corect, la vocabularul elevilor.

Cvintetul, metodă creativă prin care, în cinci versuri, se sintetizează un conținut de idei. Primul vers este un cuvânt, de obicei, un substantiv, al doilea vers, compus din două cuvinte (adjective), al treilea vers format din trei cuvinte (care exprimă o acțiune), al patrulea vers conține patru cuvinte care exprimă sentimentele față de subiect și al cincilea vers cuprinde un cuvânt prin care se sintetizează cele prezentate. Am folosit această metodă după învățarea părților de vorbire amintite (substantiv, adjectiv, verb), cu scopul inventarierii a astfel de cuvinte din vocabularul propriu și a dobândirii mijloacelor de a-l dezvolta, prin însușirea unor noi părți de vorbire.

Ciorchinele, metodă care poate fi realizată atât individual, cât și în perechi ori ca activitate de grup. Am folosit această metodă la orele de literatură, cerându-le elevilor să realizeze o analiză a unui text studiat, arătând ce anume urmărim să căutăm într-un text. Realizarea ciorchinelui a dus la activizarea vocabularului elevilor și întărirea lui prin concizie.

Am încercat, în acest articol, să realizez o investigație privind aplicarea unor metode didactice pentru îmbogățirea vocabularului elevilor la orele de Limba și literatura română. Subiectul abordat rămâne unul deschis, întrucât pentru obținerea unor rezultate optime, demersul metodologic de îmbogățire a vocabularului trebuie să se realizeze sistematic, în mod specific.

Bibliografie:

1. Cucos, Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ediția a III-a, Editura Polirom, 2009
2. Goia, Vistian, Didactica limbii și literaturii române, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2008
3. Văideanu, George, Pedagogie- ghid pentru profesori, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1986

Balada unui greier mic – Lecție adaptată

PROF. CORNELIA COMAN

Descriere imagine

În partea stângă se află un copac mare, cu frunze galbene, roșii și portocalii care cad, sugerând toamna. Lângă copac merge un greiere antropomorfizat, purtând vestă și fular, ținând un instrument muzical. În fundal apare o căsuță săpată în pământ, cu ușa deschisă. Pe o ramură din apropiere stă o zână cu rochie din frunze.

Balada unui greier mic – George Topîrceanu

Peste dealuri zgribulite,
Peste țarini zdrențuite,
A venit așa, deodată,
Toamna cea întunecată.

Doar pe coastă, la urcuș,
Din căsuța lui de humă,
A ieșit un greieraș,
Negru, mic, muiat în tuș
Și pe-aripi pudrat cu brumă:

— *Cri-cri-cri,*
Toamnă gri,
Nu credeam c-o să mai vii
Înainte de Crăciun,

Că puteam și eu s-adun
O grăunță cât de mică,
Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică;

Fiindcă nu-mi dă niciodată...
Și-apoi umple lumea toată
Că m-am dus și i-am cerut...

Dar de-acuș,
Zise el cu glas sfârșit,
Ridicând un picioruș,
Dar de-acuș s-a isprăvit...

— ... *Cri-cri-cri,*
Toamnă gri,
Tare-s mic și necăjit!

Vocabular

zgribulit – înfrigurat
țarină – câmp
coastă – panta dealului
humă – pământ
tuș – cerneală neagră

Rețin!

„Balada unui greier mic” este o poezie scrisă de George Topîrceanu.

Poezia este un text în versuri.

Versul este un rând din poezie.

Mai multe versuri grupate alcătuiesc o strofă.

Versurile au rimă.

Am înțeles ce am citit

- a) Ce anotimp este descris în poezie?
- b) Cu cine vorbește greierașul?
- c) Cum arată greierașul?
- d) Când credea greierașul că vine toamna?
- e) Cum crezi că s-a pregătit greierașul pentru vremea rece?
- f) Ce ai fi făcut în locul lui?

Îmi îmbogățesc vocabularul

2. Grupează cuvintele în cele două coloane:

- a. toamnă
- b. glas
- c. dealuri
- d. greieraș

- 1. negru
- 2. zgribulite
- 3. gri
- 4. sfârșit

b) Alcătuiește enunțuri cu perechile de cuvinte obținute.

3. Scrie patru însușiri ale greierașului, așa cum se desprind din poezie.

4. Alcătuiește enunțuri cu sensurile diferite ale cuvântului «cer».

5. Scrie cuvinte cu sens asemănător și cu sens opus pentru: zgribulite, humă, s-a isprăvit, întunecată, negru, urcuș.

- Dacă ar fi să joci rolul unui personaj din imagine, cine ai prefera să fii? De ce?
- Povestește o întâmplare din care ai învățat ceva și care ți-a schimbat un obicei. Ce ai simțit?
- Cum au primit ceilalți schimbarea ta?

Balada unui greier mic

de George Topîrceanu

Peste dealuri zgribulite,
Peste țărini zdrențuite,
A venit așa, deodată,
Toamna cea întunecată.

Doar pe coastă, la urcuș,
Din căsuța lui de humă,
A ieșit un greieruș,
Negru, mic, muiat în tuș
Și pe-aripi pudrat cu brumă:

— Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Nu credeam c-o să mai vii
Înainte de Crăciun,

Că puteam și eu s-adun
O grăunță cât de mică,
Ca să nu cer împrumut
La vecina mea furnică,
Fiindcă nu-mi dă niciodată,
Și-apoi umple lumea toată
Că m-am dus și i-am cerut ...

Dar de-acuș,
Zise el cu glas sfârșit,
Ridicând un picioruș,
Dar de-acuș s-a isprăvit ...

— ... Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Tare-s mic și necăjit!

Vocabular

zgribulite – înfrigurate
țarină – câmp
coastă – panta dealului
humă – pământ
tuș – cerneală neagră

Rețin!

Balada unui greier mic este o poezie scrisă de poetul George Topîrceanu.

Poezia este un text în versuri. • **Versul** este un rând dintr-o poezie. • Mai multe versuri grupate alcătuiesc o **strofă**. • Versurile au rimă, adică se termină cu silabe care sună asemănător. • Fiecare vers se scrie cu alineat.

În universul textului

Am înțeles ce am citit

1 Răspunde la întrebări.

- a) Ce anotimp este descris în poezie?
- b) Cu cine vorbește greierașul?
- c) Cum arată greierașul?

- d) Când credea greierașul că vine toamna?
- e) Cum crezi că s-a pregătit greierașul pentru vremea rece?
- f) Ce ai fi făcut în locul lui?

Îmi îmbogățesc vocabularul

2 a) Grupează cuvintele din cele două coloane, așa cum le-ai întâlnit în text.

a. toamnă
b. glas
c. dealuri
d. greieruș

1. negru
2. zgribulite
3. gri
4. sfârșit

b) Alcătuieste enunțuri cu perechile de cuvinte obținute.

3 Scrie patru însușiri ale greierașului, așa cum se desprind din versurile poeziei.

4 Alcătuieste enunțuri cu sensurile diferite ale cuvântului **cer**.

5 Scrie cuvinte:

• cu sens asemănător

• cu sens opus

zgribulite

humă

s-a isprăvit

întunecată

urcuș

negru

Îmi imaginez

6 Realizează, împreună cu colegul de bancă, un scurt dialog între greier și furnică.

Investighez

- Accesează **Biblioteca mea de vis** din manualul digital.
- Citește *Greierele și furnica*, de Vasile Poenaru.
- Caută, într-o enciclopedie pentru copii, mai multe informații despre greier sau despre furnică. Notează într-o fișă informațiile pe care le consideri interesante. Lipește imagini decupate sau desenează. Discută cu colegii despre informațiile descoperite.

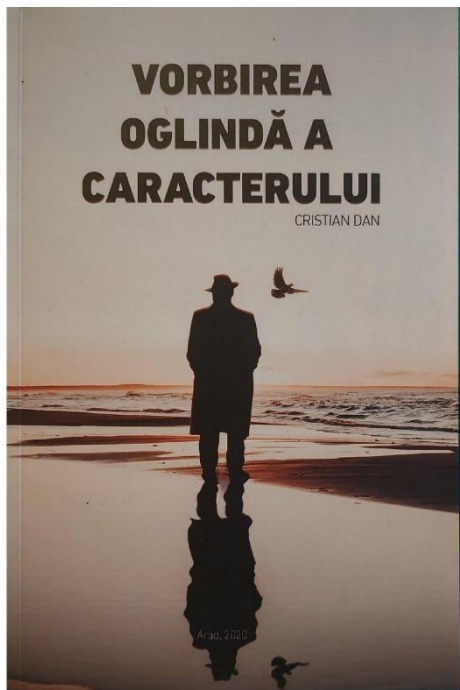
Lectură pentru suflet și minte

Portofoliu

Vorbirea – oglindă a caracterului. Introducere

PROF. CRISTIAN DAN

Matematica este considerată „Cenușăreasa” în procesul de învățământ în generația actuală, acumulându-se frustrări încă din perioada comunistă în țara noastră. Un proverb moștenit din perioada predecembristă și transmis generațiilor din vremurile acestea este: „teoria ca teoria, dar practica ne omoară”. Atunci când avem mulă teorie, dar puțină aplicare în practică este natural să ne întrebăm dacă merită să învățăm ceva care nu ne folosește în practica vieții cotidiene. Acest lucru s-a observat și în predarea matematicii. Prea puțini sunt aceia care știu că matematica are multiple aplicații. Tot puțini sunt cei care știu să aplice toate teoriile matematicii pe care le-au învățat în viața de zi cu zi. De prea multe ori constatăm plângeri că nu are rost să învățăm anumite concepte matematice pentru că și-așa nu ne vom mai întâlni cu ele în viață. Părerea generală este că doar cei care vor fi profesori sau ingineri, au nevoie de matematică, pe când ceilalți nu au nevoie de toate lucrurile din matematică.

Atunci când erau întrebați profesorii „la ce îmi trebuie aceste lucruri abstracte, precum funcțiile, în viață”, unii profesori preferau să ofere răspunsul general valabil și anume: „pentru orice învățăm la matematică, matematica dezvoltă o gândire logică, critică și sănătoasă”. Sigur că aceste argumente pentru unii erau considerate doar o scăpare de responsabilitatea căutării aplicabilității teoriei matematice. De altfel dezvoltarea tehnologiei are la bază matematica, fizica și chimia. Cei care vor să facă studii superioare care necesită matematică, sigur vor folosi ce au învățat la matematică.

Întrebarea pentru utilitatea matematicii se pune de către cei care nu urmează o facultate care să necesite învățarea matematicii. Astfel unii consideră că nu au nevoie de tot ce se predă în școală, pentru că nu găsesc corespondent în viața de zi cu zi. Ca matematicieni, știm că multe concepte matematice se regăsesc în viața cotidiană. Dar ele trebuie dezvoltate și explicate și aplicate împreună cu elevii, pentru ca ei să poată vedea că într-adevăr este nevoie de acele concepte în viață, prin care pot să-și îmbunătățească traiul. Percepția civică și politică înclină spre eliminarea sau măcar obstrucționarea matematicii la Bacalaureat, scăzând ponderea ei pentru obținerea diplomei. Responsabilitatea păstrării și evidențierii matematicii ne revine nouă matematicienilor, depunând o muncă asiduă să demonstrăm importanța și nevoia de neînlocuit a matematicii în viața cotidiană.

Prin lucrarea aceasta doresc să scot în evidență importanța aplicării matematicii în viața cotidiană și nevoia acută în predarea ei în școală ca o materie practică, unde teoria este îmbinată totdeauna cu aplicarea în viața de zi cu zi. Concret am ales unitatea de învățare „funcțiile”, o temă considerată abstractă pentru cei care nu au înclinații spre partea reală. O prezentare mai aproape de cotidian și implicarea elevilor în gândirea creativă pentru rezolvarea unor sarcini practice care pot apărea în viața reală, îi va ajuta pe elevi să asimileze mai ușor funcțiile.

O altă formă pe care vreau să o scot în evidență este predarea matematicii într-un mod trans-disciplinar. De exemplu matematica împreună cu alte materii poate fi un instrument util care face ca matematica să nu mai fie percepută ca abstractă, ci să fie integrată natural în viața noastră efemeră, dar și în dezvoltarea conceptului vieții infinite (vieții veșnice).

Familia creștină în lumina învățăturilor Vechiului Testament

PR. PAROH DR. LUCIAN-VICTOR BABA

Introducere: Ontologia familiei ca fundament al creației

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2026 drept *Anul omagial al pastorației familiei creștine și Anul comemorativ al sfințelor femei din calendar*. Prin aceasta, este subliniată importanța familiei în contextul actual, marcat de multiple provocări sociale și economice, precum și rolul femeii în Biserică și în transmiterea credinței.

În peisajul contemporan, definit de o fluiditate valorică fără precedent, redescoperirea fundamentelor biblice ale familiei nu reprezintă doar un demers confesional, ci o necesitate de ordin antropologic. Familia, în viziunea Sfintei Scripturi, nu este o simplă construcție sociologică adaptabilă curentelor ideologice, ci o realitate teandrică, înrădăcinată în însuși actul creator al lui Dumnezeu. Scriptura debutează nu cu instituirea unui cod de legi sau a unui sistem de guvernare, ci cu formarea unei familii, prima familie fiind formată din primii oameni – Adam și Eva, sugerând astfel că întreaga istorie a mântuirii are ca nucleu celula familială. Departe de a fi un contract juridic bazat pe interese reciproce, familia biblică este prezentată ca un „legământ” (ebr. בְּרִית *berit*), o oglindire terestră a comuniunii de iubire din interiorul Sfintei Treimi. Prin urmare, studiul familiei în lumina revelației divine necesită o abordare care să depășească lectura literală, căutând sensurile profunde ale „chipului” divin imprimat în relația dintre bărbat și femeie.

Familie, credință și iubire conjugală în Vechiul Testament

1. Familia, instituție divină creată de Dumnezeu în Grădina Raiului (Fac. 1-2)

Analiza genezei familiei ne obligă să ne întoarcem la momentul zero al existenței umane, în Grădina Raiului. În relatarea din prima carte a *Pentateuhului*, creația omului este prezentată ca un act deliberat și plin de iubire al Creatorului. Referatul biblic subliniază un aspect fundamental: omul nu a fost creat ca o monadă izolată, ci ca o ființă relațională. Expresia „*Să facem om după chipul și asemănarea Noastră.*” (Fac. 1,26) utilizează pluralul, sugerând că însăși structura ființei umane poartă amprenta comuniunii divine. Atunci când Scriptura afirmă că „*a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și îl supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ și peste tot pământul!*” (Fac. 1,27-28), ea instituie egalitatea ontologică a genurilor în fața divinității, dar și necesitatea alterității pentru împlinirea vocației umane. Fără celălalt, omul rămâne un potențial neîmplinit; abia prin relația de iubire, chipul lui Dumnezeu începe să radieze în plenitudinea sa.

Detaliind capitolul al doilea al cărții *Facerea*, observăm o perspectivă mai intimă asupra formării primei familii. Afirmatia divină „*Nu este bine să fie omul singur, să-i facem ajutor potrivit pentru el.*” (Fac. 2,18) reprezintă singura instanță din săptămâna creației în care Dumnezeu constată o „lipsă” sau un aspect care nu este „bun” în izolarea sa. Această singurătate nu era una de ordin fizic, ci una de ordin existențial. Crearea femeii din „coasta” lui Adam, o imagine plastică extrem de profundă, indică faptul că bărbatul și femeia sunt făcuți din aceeași „substanță” a vieții. Sfântul Ioan

Gură de Aur interpretează acest act nu ca pe o subordonare, ci ca pe o consubstanțialitate: femeia nu este creată din capul bărbatului pentru a-i fi superioară, nici din picioarele lui pentru a-i fi sclavă, ci din coasta lui, de lângă inima lui, pentru a-i fi egală și parteneră de viață.

Instituția căsătoriei este pecetluită prin cuvintele profetice: „*De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup.*” (Fac. 2,24).

Această „unire într-un singur trup” (ebr. בָּשָׂר אֶחָד *basar echad*) depășește sfera biologică. În mentalitatea semitică, „trupul” reprezintă întreaga persoană în manifestarea ei concretă. A deveni un singur trup înseamnă a fuziona la nivel de voință, de aspirații și de destin spiritual. Este prima formă de „liturghie a iubirii” pe care omul o oficiază în templul creației. Această unitate primordială a fost gândită ca fiind indisolubilă și monogamă, oferind cadrul perfect pentru protecția și creșterea ființei umane. Astfel, familia apare în Eden nu ca o corvoadă sau o necesitate socială, ci ca un dar al bucuriei pure, un spațiu în care iubirea este legea supremă de funcționare.

2. Familia ca spațiu de binecuvântare: Avraam și Sara (Fac. 12,3)

Odată cu căderea în păcat, armonia edenică este zdruncinată, însă planul lui Dumnezeu pentru familie nu este abandonat, ci reconfigurat sub forma binecuvântării patriarhale. Cazul lui Avraam și al Sarei reprezintă punctul de cotitură unde familia devine instrumentul prin care binecuvântarea divină reintră în istoria marcată de moarte. Promisiunea făcută lui Avraam: „*În tine se vor binecuvânta toate neamurile pământului!*” (Fac. 12,3) este, în esență, o promisiune familială. Dumnezeu nu alege să mântuiască lumea printr-un tratat filosofic sau printr-o forță militară, ci prin descendența unei familii credincioase. Aceasta ridică familia la rangul de partener în procesul de răscumpărare a lumii.

Relația dintre Avraam și Sara este una complexă, marcată de încercări, de exil și, mai ales, de marea durere a sterilității. În trecut, o familie fără copii era privită ca un eșec sau chiar ca o dovadă a lipsei de binecuvântare dumnezeiască. Cu toate acestea, textul biblic ne prezintă o familie care supraviețuiește presiunii sociale prin forța credinței. Avraam și Sara nu sunt doar părinții biologici ai lui Isaac, ci sunt, în primul rând, „părinții credinței”. Ei învață că familia nu se bazează doar pe legături de sânge, ci pe fidelitatea față de cuvântul lui Dumnezeu. Atunci când Sara râde la auzul veștii că va naște la bătrânețe, vedem umanitatea fragilă a familiei, însă atunci când Dumnezeu transformă acel râs de neîncredere în râsul bucuriei la nașterea lui Isaac, vedem cum harul divin transfigurează limitele biologice ale căminului.

Un aspect deseori neglijat este modelul de ospitalitate pe care familia lui Avraam îl oferă la stejarul din Mamvri. Primirea celor trei străini (Fac. 18) nu este doar un act de curtoazie, ci o manifestare a deschiderii familiei către transcendență. Familia creștină de mai târziu va prelua acest model, înțelegând că un cămin binecuvântat nu este cel care se închide în propriul egoism familial, ci cel care devine o „casă deschisă”, un loc unde Dumnezeu poate fi găzduit în persoana celui străin sau aflat în nevoie. Astfel, prin Avraam și Sara, familia încetează să mai fie o simplă unitate de supraviețuire biologică și devine un spațiu sacru al binecuvântării universale.

3. Familia și creșterea copiilor în credința în Dumnezeu (Deut. 6,6-7)

Dacă primele cărți ale Scripturii pun accent pe geneza și binecuvântarea familiei, cartea *Deuteronom* stabilește regulile pedagogice ale căminului. Pasajul central cunoscut sub numele de *Shema Yisrael* (ebr. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל; „*Ascultă, Israele!*”) este urmat de o directivă imperativă adresată

părinților: „Cuvintele acestea, pe care ți le spun eu astăzi, să le ai în inima ta și în sufletul tău: să le sădești în fiii tăi și să vorbești de ele când șezi în casa ta, când mergi pe cale, când te culci și când te scoli.” (Deut. 6,6-7). Acest text fundamentează familia ca fiind prima și cea mai importantă școală de spiritualitate.

Educația în familia biblică nu era un proces formal, limitat la câteva ore de instruire, ci era un stil de viață integrat în ritmul biologic al zilei. Părintele nu era un simplu transmițător de informații dogmatice, ci un martor al prezenței lui Dumnezeu în istoria personală. Sfânta Scriptură sugerează că transmiterea credinței se face prin „sădire”, un termen care implică răbdare, grijă și un mediu propice creșterii. Copiii învățau despre Dumnezeu ascultând poveștile tatălui despre trecerea Mării Roșii sau despre minunile din pustie în timp ce stăteau la masă sau mergeau pe drum.

În viziunea biblică, educația religioasă nu poate fi delegată în totalitate instituțiilor externe. Familia este contextul în care valorile devin comportamente. Când un tată îi explică fiului său semnificația mielului pascal, el nu predă istorie, ci îi oferă copilului o identitate spirituală. Învățătura trebuie să fie „la îndemână”, prezentă în toate momentele zilei, sugerând că viața de familie în sine trebuie să fie o teofanie continuă. Prin acest proces, credința nu este percepută de generația tânără ca o impunere exterioară, ci ca pe aerul pe care familia îl respiră în mod natural.

4. Dreptul primului născut (ebr. בן ראשון *rav* - conducător)

În epoca patriarhală, tatăl dădea binecuvântarea primului născut, dar existau și excepții de ordin moral: Iacov primește dreptul în locul lui Esau; Iuda și Iosif primesc prerogativele lui Ruben, Efraim este binecuvântat înaintea lui Manase. Dreptul primului născut nu era privit doar ca un dat natural, ci era confirmat printr-un testament oral (binecuvântarea), care avea putere de lege pe patul de moarte.

Pr. dr. Ion Reșceanu subliniază că aceste practici nu erau izolate, ci se regăseau în tot Orientul Apropiat. Autoritatea întâiului născut nu era doar administrativă, ci avea un fundament profund spiritual. Aceasta provenea din „binecuvântarea supremă” a tatălui, văzută ca o forță spirituală ce asigura prosperitatea și continuitatea familiei. Întâiul născut nu primea doar privilegii (partea dublă de moștenire), ci și responsabilități, precum întreținerea mamei și a surorilor necăsătorite după moartea tatălui. La nivel teologic, conceptul este ridicat la rang de metaforă pentru întreg poporul Israel. Acesta este numit „întâiul născut al Domnului”, simbolizând alegerea divină și rolul special pe care poporul îl are în planul lui Dumnezeu.

5. Cinstirea părinților, a cincea poruncă a Decalogului (Ieș. 20,12)

Importanța familiei în ordinea divină este cel mai clar exprimată în *Decalog*. Porunca a cincea: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământul pe care Domnul Dumnezeu tău ți-l va da ție.”, ocupă un loc strategic în structura celor Zece Porunci. Dacă primele patru porunci reglementează relația omului cu Dumnezeu, a cincea deschide seria datoriilor față de aproapele. Această poziționare nu este întâmplătoare; ea sugerează că respectul față de autoritatea părintească este fundamentul pentru orice altă formă de moralitate socială și respect față de viață.

Termenul ebraic pentru „cinstire” (ebr. כָּבֵד *kaved*) derivă dintr-o rădăcină care înseamnă „greutate” sau „importantă”. A-ți cinsti părinții înseamnă a le acorda greutatea cuvenită în viața ta, a recunoaște că prin ei ai primit darul suprem al vieții. Spre deosebire de alte porunci care sunt

formulate negativ („să nu furi”, „să nu uciți”), porunca a cincea este o afirmație pozitivă și singura care conține o promisiune explicită de prosperitate și longevitate. Această promisiune subliniază faptul că stabilitatea unei națiuni și a unei culturi depinde direct de sănătatea relațiilor dintre generații.

Cinstirea părinților depășește sfera sentimentelor de afecțiune; ea este o datorie etică și socială. În contextul biblic, aceasta implica asigurarea protecției și subzistenței părinților la bătrânețe, într-o perioadă în care nu existau sisteme de protecție socială. Neglijarea părinților era echivalentă cu o negare a propriei origini și o ofensă adusă Creatorului. Din perspectivă creștină, această poruncă fundamentează ierarhia de iubire din familie, unde autoritatea este exercitată cu responsabilitate, iar ascultarea este oferită cu demnitate. Prin cinstirea părinților, omul învață prima lecție de smerenie și recunoștință, virtuți esențiale pentru relația sa ulterioară cu Părintele Cereșc.

6. Familia privită ca unitate a poporului lui Dumnezeu, în Vechiul Testament

În mentalitatea Vechiului Testament, conceptul de individualism este aproape inexistent. Identitatea persoanei era indisolubil legată de familia sa (ebr. מִשְׁפָּחָה *mishpachah*) și de casa tatălui său (ebr. בֵּית־אָב *Beth-Av*). Familia nu era doar o locuință comună, ci una cu responsabilități teologice și juridice colective. Atunci când Dumnezeu încheie legământul cu Israel, pe Muntele Sinai, El nu se adresează unei mulțimi de indivizi, ci unei comunități structurate pe familii (*Numerii*). Această structură asigura coeziunea socială și continuitatea tradiției în condiții de restriște.

Fiecare familie era privită ca o mică celulă a poporului ales, având datoria de a păstra puritatea credinței și a sângelui pentru a permite venirea lui Mesia. Genealogiile lungi și aparent aride din cărțile *Facerea* și *Deuteronomul* au un rol teologic crucial: ele demonstrează că harul lui Dumnezeu lucrează prin continuitatea generațiilor. Fiecare nume din acele liste reprezintă o familie care a purtat mai departe flacăra promisiunii: „*Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam. Avraam a născut pe Isaac...*” (Matei, 1,1-2). Mai mult, familia era unitatea economică de bază, pământul fiind împărțit după familii și seminții, ceea ce sublinia ideea că binecuvântarea materială este dată pentru a susține comuniunea familială.

În momentele de criză sau de sărbătoare, familia acționa ca un tot unitar. De exemplu, jertfa pascală trebuia consumată „în familie”, iar dacă o familie era prea mică, trebuia să se unească cu vecinii: „*Iar dacă vor fi puțini în familie, încât să nu fie de ajuns ca să poată mânca mielul, să ia cu sine de la vecinul cel mai aproape de dânsul un număr de suflete: numărați-vă la un miel atâția cât pot să-l mănânce.*” (Ieș. 12,4). Aceasta arată că în viziunea biblică, mântuirea are o dimensiune comunitară care începe de la nivelul cel mai de jos. Familia este, deci, „Biserica înainte de Biserică”, un spațiu în care Dumnezeu este prezent nu doar în templul de aur, ci și la masa de lemn unde familia se adună să mulțumească pentru pâinea cea de toate zilele.

7. Alte repere ale familiei vechitamentare

Isaac și Rebeca: familia ca răspuns al Providenței divine (Fac. 24). Dacă Avraam reprezintă fundamentul credinței, Isaac și Rebeca oferă modelul alegerii divine și al rugăciunii în doi. Căutarea soției pentru Isaac este unul dintre cele mai lungi și detaliate episoade din *Facerea*, subliniind faptul că formarea unei familii se realizează cu discernământ, astfel sluga lui Avraam se roagă înainte de a o întâlni pe Rebeca, cerând un semn al bunătății (ebr. חֶסֶד *hesed*). Aceasta arată că familia binecuvântată începe prin rugăciune. Deși era o căsătorie aranjată în context cultural, textul biblic

subliniază dorința Rebecăi: „*Mă duc.*” (Fac. 24,58). Acest „da” primordial prefigurează libertatea necesară pentru orice legământ autentic. De asemenea, Sfânta Scriptură notează un detaliu psihologic rar pentru acea vreme: „*Isaac a iubit-o pe ea și s-a mângâiat de moartea mamei sale.*” (Fac. 24,67). Aici, vedem funcția terapeutică a familiei, locul unde suferința pierderii este tămăduită prin afecțiunea conjugală.

Iacob și fiii săi (Fac. 29-49). Familia lui Iacob ne prezintă o realitate mai complexă și, uneori, zbuciumată. Deși marcată de rivalități (între Rahela și Lia, sau între Iosif și frații săi), această familie ne arată lucrarea providențială a lui Dumnezeu. Cele 12 seminții ale lui Israel nu sunt unități politice abstracte, ci descendenții celor 12 fii ai lui Iacob. În acest context, familia este înțeleasă ca bază a întregului popor ales. Istoria lui Iosif și a fraților săi este, în esență, o dramă familială despre trădare și reconciliere. Mesajul teologic este clar: familia nu este un spațiu al perfecțiunii, ci unul al pocăinței și al iertării, fără de care supraviețuirea comunității nu este posibilă.

Elcana și Ana: Familia ca spațiu al jertfei și al rugăciunii (1 Regi 1-2). Povestea Anei, mama proorocului Samuel, aduce în prim-plan dimensiunea maternității și respectul profund în cadrul cuplului. Într-o cultură care prețuia femeia doar prin prisma copiilor, Elcana îi oferă Anei o validare emoțională extraordinară: „*Oare nu sunt eu pentru tine mai mult decât zece fii?*” (1 Regi 1,8). Această afirmație mută accentul de pe funcția biologică pe valoarea intrinsecă a persoanei iubite. Ana îl „împrumută” pe fiul ei, Samuel, Domnului. Aceasta este culmea educației în familie: recunoașterea faptului că pruncul nu este proprietatea părinților, ci un dar de la Dumnezeu care trebuie redat Acestuia pentru a-și împlini vocația.

Rut și Booz: Familia ca spațiu al răscumpărării (Rut). Această familie este crucială pentru genealogia mântuirii, Rut fiind străbunica regelui David: „*Booz a născut pe Obed, din Rut.*” (Matei 1,6) Ea subliniază universalitatea binecuvântării. Rut, o străină (moabiteancă), alege să rămână alături de soacra sa, Noemi, printr-o declarație care a devenit clasică în teologia familiei: „*Poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeuul tău va fi Dumnezeuul meu.*” (Rut 1,16). Booz acționează ca un „răscumpărător”, salvând demnitatea și viitorul a două femei văduve. Aceasta prefigurează rolul lui Hristos, care va răscumpăra întreaga umanitate pentru a o integra în Familia Sa divină.

Concluzii

Așadar, fie că este vorba despre iubirea dintre Isaac și Rebeca, despre iertarea dintre frații lui Iosif sau despre rugăciunea Anei, vedem că Dumnezeu lucrează prin „țesătura” relațiilor umane. Fiecare familie menționată adaugă o cărămidă la edificiul care va deveni, în Noul Testament, „Biserica de acasă”, *Ecclesia domestica*” (Sf. Ioan Gură de Aur).

Analiza exhaustivă a perspectivelor vechitestamentare asupra familiei ne relevă o viziune de o profunzime uluitoare, care servește drept fundament solid pentru înțelegerea creștină ulterioară. Familia nu este rezultatul unei necesități biologice sau al unei convenții sociale trecătoare, ci este o instituție teocratică în cel mai înalt sens al cuvântului.

Astfel, putem sintetiza următoarele:

Originea ontologică: familia își are rădăcinile în actul creației, fiind modul prin care omul reflectă „chipul” lui Dumnezeu. Dualitatea bărbat-femeie și unirea lor într-un singur trup reprezintă norma divină pentru împlinirea umană.

Promisiunea mântuirii neamului omenesc: prin modelele patriarhale, familia devine purtătoarea promisiunii mântuirii. Ea nu există doar pentru sine, ci pentru a radia binecuvântarea divină în lume prin credință și ospitalitate.

Funcția catehetică: căminul este spațiul privilegiat al educației, unde credința este transmisă organic, prin experiență directă și dialog între generații, asigurând nemurirea spirituală a poporului lui Dumnezeu.

Fundamentul moral: respectul față de structura familială, materializat în porunca cinstirii părinților, este garanția ordinii sociale și a prosperității spirituale.

Această temelie pusă în Vechiul Testament pregătește terenul pentru „marea taină” despre care va vorbi Sfântul Apostol Pavel. Dacă în Vechiul Legământ familia era unitatea de bază a poporului ales, în Noul Testament ea va deveni „Biserica de acasă”, locul unde prezența lui Hristos transfigurează iubirea umană în iubire jertfelnică.

Bibliografie:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediția Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988;
- *Septuaginta* (vol. 1: Facerea, Ieșirea, Leviticul, Numerii, Deuteronomul), coord. Cristian Bădiliță, Ed. Polirom, Iași, 2004.
- Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere*, în colecția „Părinți și Scriitori Bisericești” (PSB), vol. 21 și 22, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1987.
- Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron*, în colecția PSB, vol. 17, EIBMBOR, București, 1986.
- Baba, Teodor, *Teologia Biblică Vechitestamentară*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2013.
- Chirilă, Pr. Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
- Stăniloae, Pr. Prof. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3 (pentru *Taina Cununii și antropologie*), EIBMBOR, București, 1978.
- Bel, Pr. Prof. Valer, *Misiunea parohiei și a familiei în contextul actual*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2002.
- Galeriu, Pr. Prof. Constantin, *Jertfă și Răscumpărare*, Ed. Harisma, București, 1991.
- Evdokimov, Paul, *Taina iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe*, trad. de Gabriela Moldoveanu, Ed. Christiana, București, 1994.
- Neaga, Pr. Prof. Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament*, Editura Episcopiei Ortodoxe a Aradului, 1996.
- Reșceanu, Pr. dr. Ion, *Familia în Vechiul Testament*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2014.

3. ERASMUS+

BELLA ITALIA!

SALUT, ITALIA!

Bella Italia!

ERASMUS+2025-1-RO01-KA-121-VET-000338315

Organizația suport din Italia este Cultura e Dintorni iar organizațiile de primire pentru mecanici au fost, Solito SRL, Service-ul auto Semeraro e Nicollis și Șantierul Naval din Taranto.

La Solito SRL, participanții la proiect au putut vedea roboții cum execută operațiile în atelier, mașinării moderne și tehnici de lucru inovative.

Șantierul Naval din Taranto le-a prezentat elevilor operațiile de sudare, șlefuire, finisare și asamblare a navelor militare și de agrement și au avut ocazia să sudeze Mig Mag.

Industria alimentară și-a desfășurat practica la Cafetăria Minardi, moara Mulino Carparese și atelierul de patiserie, Punto Campagna Amica Masseria Pianelle Di Cisternino Martino, care este o fabrică de brânzeturi.

La Cofetăria Minardi elevii au învățat să orneze, să decoreze torturi și prăjituri.

La moara Mulino Carparese am văzut cum se macină grâul, separarea acestuia de tărâțe, iar în atelierul de patiserie am realizat produse tradiționale italiene, panzerotti și tarallini.

La fabrica de brânzeturi au învățat procesul tehnologic de prepararea mozzarellei și au aflat procesul tehnologic de realizare și maturare a diferitelor specialități de brânză.

Activitatea practică specifică a fost împletită și cu cea culturală și de petrecere a timpului liber.

Elevii au participat la un curs de limbă italiană și au putut vedea o parte din frumusețile acestei țări: Alberobello, Muzeul Marinei Militare din Taranto și orașul Taranto, orașul Bari, Matera și o zi minunată pe malul Mării Ionice.

Mobilitatea a avut loc în perioada 25.05.2026- 5.06.2026, Martina Franca, Italia.

Au participat 16 elevi, 8 cu specializarea industrie alimentară: Matei Iulia Andreea (IX E), Văcărescu Sofia Elena (IX E), Grozav Samuel (X E), Bercea Anamaria (X E), Budea Florentina Loredana (X E), Rîșteiu Andrada Denisa (X E), Sas Ana-Maria (XI E), Tănațcu Denisa Olimpia (XII E) și 8 elevi cu specializarea mecanică: Huștiac Florin Petrisor (IX L), Mănguț Emanuel Florin (IX E), Palincas Alexandru (IX L), Lipitor Gheorghe-Luca-Florin (X L), Dodu Bogdan Octavian (XI L), Tocănel George Fabian (XI L), Bulan Dumitru Andrei (XII L), Uță Gabriel Ghiță (XII L).

Profesorii însoțitori au fost următorii: Sauliuc Toma Sorin, Grapini Alina Lucia, Lucaci Paula Ioana, Sărac Diana Valeria, Hepeș Ramona, Tătar Ghiș Emanuela, Vancu Ioan Victor și ca persoană însoțitoare, Butar Elisabeta Maria.

Impresii ale profesorilor însoțitori:

- ✚ Mobilitatea Erasmus, din punctul meu de vedere, cel al monitorului, este una extraordinară și de neegalat! Munca enormă din spatele proiectului pe care colegii mei o depun pentru ca elevii să poată beneficia de toate avantajele din acest proiect european este UIMITOARE! Timpul petrecut „altfel” atât cu elevii cât și cu colegii este foarte prețios pentru mine ca și director de școală! Felicitări din partea mea! Mă bucur că v-ați întors cu bine! **Director, Prof. Porușnicu Maria**

- ✚ Vrem să vă mulțumim fiecăruia în parte pentru seriozitate, efort, implicare, solidaritate și totodată bucuria de a fi alături de copii. Împreună am reușit să ducem la bun sfârșit acest proiect. Cu mulțumiri, **Echipa de proiect**

- ✚ Ce a însemnat Italia?

Înțelepciune

Traversare

Acțiune

Libertate

Interacțiune

Amalgam (amestecarea hainelor) **Prof. Grapini Alina**

- ✚ Mulțumiri vouă!

Ne putem doar imagina câtă trudă e în culisele proiectului! **Prof. Iovu Mihaela**

- ✚ Participarea la mobilitatea Erasmus în Italia a reprezentat o experiență deosebită atât pe plan educațional cât și personal.

Pe parcursul mobilității am avut oportunitatea de a descoperii cultura, tradițiile și stilul de viață italian. Am participat la numeroase activități și vizite culturale care mi-au oferit o perspectivă autentică asupra patrimoniului local. Am vizitat orașe și obiective istorice impresionante, am descoperit arhitectura specifică regiunii Puglia. A fost o oportunitate unică de învățare și dezvoltare personală pe care o voi păstra mereu ca pe una dintre cele mai frumoase experiențe! **Prof. Hepeș Ramona**

- ✚ Experiența Erasmus trebuie trăită cu sufletul deschis către tot ce este frumos - un zâmbet primit din întâmplare, o floare ce răsare printre pietre, aerul curat al unei dimineți noi, un peisaj pe care s-ar putea să îl vedem o singură dată în viață, dar și oamenii din grupul nostru - profesori și elevi - alături de fiecare clipă se poate transforma într-o amintire de neprețuit.

Proiectele Erasmus înseamnă, desigur, învățare și dezvoltare profesională, însă valoarea lor merge mult dincolo de acest aspect. Ele reprezintă oportunități de comunicare, colaborare și relaționare, de descoperire a unor culturi și perspective diferite, dar și de cunoaștere a propriei persoane.

Fiecare mobilitate aduce experiențe de viață autentice, care ne îmbogățesc atât profesional, cât și uman, lăsând în urmă prietenii, emoții și lecții pe care le vom purta cu noi mult timp după încheierea proiectului. **Prof. Sauliuc Toma**

Erasmus 1

Prof. Sauliuc Toma

Am plecat spre lumi necunoscute,
cu mintea larg deschisă înspre soare.
Zilele curg, blânde și tăcute,
pline de visuri și culoare.

Cunosc oameni din colțuri de lume,
învăț din gesturi ce nu le știam,
fiecare prieten, un alt nume,
de-aceea cresc, încet, din ce-nvățăm.

M-am întors cu altă independență,
pornind mereu pe propriul meu drum,
căci orice pas îmi e o experiență,
ce m-a-nvățat să fiu cel ce sunt acum.

Erasmus 2

Prof. Sauliuc Toma

Învăț să prind un zâmbet, o floare,
aerul cald ce-mi mângâie fața,
și fiecare clipă sub un soare
devine darul ce-mi întinde viața.

De grupul bun din care fac eu parte,
și de-un peisaj văzut doar o dată,
norocul vieții mi le pune-n carte,
ca pe-o comoară-n suflet, neuitată...

Mobilitatea Erasmus+ a fost o experiență valoroasă, plină de învățare, inspirație și schimb de bune practici. Mă întorc cu idei noi, perspective și motivația de a aplica tot ce am descoperit în activitatea mea profesională. Mulțumesc tuturor

celor care au făcut posibilă această experiență și colegilor pe care am avut bucuria să îi cunosc mult mai bine cu această ocazie! **Prof. Tătar Ghiș Emanuela**

- ✚ Stagiul Erasmus din Italia reconfirmă faptul că avem niște elevi deosebiți capabili de lucruri remarcabile, dornici să descopere lucruri noi, elevi care fac față cu succes provocărilor, adaptabili și foarte sociabili. Interacțiunea cu oameni noi, cu lucruri noi și cu o cultură nouă nu a constituit pentru ei un motiv de inhibare ci, din contră, le-a lărgit orizontul și a contribuit la pregătirea lor pentru viață.

O experiență deosebită, autentică și folositoare. **Prof. Vancu Victor**

- ✚ Mobilitatea Erasmus+ în Italia pentru elevii cu CES a fost experiență transformatoare și pozitivă, cu beneficii educaționale și sociale, oferind exemple concrete de bune practici în incluziune, în adaptarea activităților și colaborarea cu specialiștii din alte țări. **Prof. Sărac Diana**

- ✚ Experiență Reală, Autentică, Stimulantă, Modelatoare, Unică, Superbă, în care am descoperit și învățat lucruri noi, ne-am dezvoltat abilități și competențe (lingvistice, ecologice, de specialitate), ne-am bucurat de frumusețile zonei Puglia, am trăit momente faine alături de o echipă de oameni faini. Mulțumesc tuturor elevilor și colegilor! **Prof. Iovu Mihaela**

- ✚ Mobilitățile proiectului Erasmus+ înseamnă foarte multă muncă, comunicare, colaborare între elevi, părinți, colegi, organizațiile suport și instituții din țară fără de care nu ar fi posibilă deplasarea. Implicarea Maximă, centrarea pe elev, spiritul de echipă, deschiderea spre a vedea lucruri noi, respectul și responsabilitatea fiecăruia dintre participanți ar fi câteva dintre lucrurile cu care plecăm la drum. Cu fiecare deplasare îți testezi răbdarea, înțelegerea, toleranța, limitele și rămâi uimit de rezultat! **Prof. Lucaci Paula**

Bruschete. Brânză. Pizza.

Paste. Foccacia.

Plajă
Marea Ionică

Plajă
Marea Ionică

Plajă Taranto
Polignano

Martina Franca
Matera

Cultura Editorni
Martina Franca
Cofetăria Minardi

Pregătiți de practică

4. ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE

PRIM AJUTOR – CU CRINA-DENISA SAVA, STUDENTĂ UAV ARAD

CONCURSUL NAȚIONAL PENTRU ELEVII CU DEFICIENȚE DE VEDERE

MIȘCARE...

TÂRGUL EDUCAȚIEI / ȘAH

Trupa „Clio” a Liceului Special „Sfânta Maria” Arad, premiată cu locul I la Lugoj

Participarea elevilor arădeni la ediția a XIV-a a **Festivalului Interjudețean de Teatru „Arlechino”** s-a finalizat cu o recunoaștere deosebită. Gazduit de orașul Lugoj în data de 6 mai 2026, evenimentul a reunit pe scenă trupe din întreg vestul țării, oferind un cadru competitiv pentru promovarea creativității tinerilor.

Trupa de teatru „Clio”, reprezentând Liceul Special „Sfânta Maria” Arad, a convins juriul prin piesa **„Regina Maria - eroina României”**, obținând astfel **locul I**. Spectacolul a fost pus în scenă de un colectiv format din actuali și foști elevi ai liceului, a căror prestație a fost marcată de respect și seriozitate în abordarea temei istorice.

Succesul grupului arădean a fost rezultatul unei colaborări strânse între actori și mentorii lor: prof. Constantin Frățilă (coordonator), prof. Dănuț Hălălișan (colaborator) și prof. Daniel Bărbosu (fotograf).

Programul zilei a fost unul dens, incluzând adaptări diverse, de la povești clasice la momente de dans popular. Alături de trupa din Arad, la festival au participat instituții din județele Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara și Mehedinți.

Această distincție subliniază valoarea activităților extrașcolare în educația specială, premiul fiind o dovadă a efortului depus deopotrivă de elevi și cadrele didactice pentru a atinge un înalt nivel de exprimare artistică.

Lumina dincolo de scenă: Elevii Liceului Special „Sfânta Maria” Arad, premiați la Festivalul Național Cultural „Miraje” de la Cluj-Napoca

Arta nu cunoaște limite, iar sensibilitatea și talentul găsesc întotdeauna o cale de a străluci. Acest lucru l-au demonstrat din plin elevii Liceului Special „Sfânta Maria” Arad, care s-au întors victorioși de la Festivalul Național Cultural „Miraje”, desfășurat la Cluj-Napoca în această săptămână.

Aflat la cea de-a 16-a ediție și desfășurat sub sloganul inspirator „Arta nu are limite!”, festivalul este organizat de Liceul Special pentru Deficienți de Vedere Cluj-Napoca, alături de Asociația Culturală „Miraje” și Asociația „Lions Club Genesis”, fiind inclus în Calendarul proiectelor de educație extrașcolară naționale al Ministerului Educației.

Într-o competiție strânsă și încărcată de emoție, micii noștri artiști arădeni au urcat pe scena mare de la Auditorium Maximum în cadrul „Spectacolului - Concurs Miraje” (20-21 mai). Ei au cucerit publicul și juriul, aducând acasă premii importante și, mai presus de toate, amintiri de neuitat.

Secțiunea Teatru – Premiul III: Trupa de teatru „Clio” a Liceului Special „Sfânta Maria” Arad, sub coordonarea atentă a prof. Constantin Frățilă și a prof. Dan Hălălișan, a pus în scenă un moment plin de expresivitate. Jocul actoricesc sincer, sensibilitatea transmisă și munca intensă depusă la repetiții au fost răsplătite cu un binemeritat loc trei pe podiumul național.

Secțiunea Dans – Mențiune: Dinamismul, ritmul și bucuria mișcării au fost coordonate cu măiestrie de prof. Mariana Crișan și prof. Daniel Bărbosu.

Dincolo de diplome și aplauze, participarea la Festivalul „Miraje” subliniază rolul vital pe care activitățile extrașcolare — teatrul, dansul și călătoriile — îl au în dezvoltarea copiilor, oferindu-le oportunități unice de afirmare și incluziune.

Prin intermediul trupei „Clio”, elevii au învățat să își exprime emoțiile, să colaboreze și să își gestioneze tracul în fața unui public numeros. Pe scena de la Auditorium Maximum, teatrul le-a oferit o voce puternică și o platformă în care orice barieră a dispărut, lăsând loc doar personajului și talentului pur.

Coregrafiile pregătite de profesorii coordonatori nu au fost doar exerciții de ritm, ci și o formă de eliberare și comunicare non-verbală. Dansul dezvoltă coordonarea, încrederea în propriul corp și spiritul de echipă, transformând fiecare mișcare într-un pas curajos spre independență.

Drumul de la Arad la Cluj-Napoca și participarea la un festival de anvergură națională au reprezentat, în sine, o aventură educativă extraordinară. Ieșirea din mediul cotidian, explorarea unui oraș nou, interacțiunea cu elevi din alte colțuri ale țării și participarea la spiritul festivalului le-au lărgit copiilor orizonturile, stimulându-le curiozitatea și oferindu-le experiențe sociale esențiale pentru o integrare armonioasă în comunitate.

Sorin Sabou, pasionat de fotografie, ne-a trimis câteva minunate fotografii:

HONOR 200 Lite

„Umor și umanitate în detenție” – o lecție despre sensibilitate, creativitate și speranță

În cadrul proiectului educativ „Umor și umanitate în detenție”, elevii deținuți din clasele V–XI din cadrul Penitenciarului Arad au participat la o activitate extrașcolară deosebită, coordonată de prof. Constantin Frățilă, de la Liceul Special „Sfânta Maria”, și Bianca Pușcaș, reprezentant al Penitenciarului Arad.

Activitatea a avut ca scop dezvoltarea expresivității, a comunicării și a încrederii în sine prin intermediul teatrului și al umorului. Elevii implicați au pregătit și interpretat mai multe scenete atent alese, care au îmbinat momentele comice cu mesaje profunde despre viață, relații umane și puterea schimbării.

Interpretările au demonstrat talent, implicare și dorința participanților de a transmite emoție publicului. Prin naturalețea și autenticitatea jocului scenic, elevii au reușit să aducă zâmbetul pe buzele celor prezenți, transformând activitatea într-un moment de bucurie și apropiere sufletească.

La reușita proiectului a contribuit și prof. Simona Roman, unul dintre colaboratorii implicați activ în desfășurarea acestei inițiative educative și culturale.

Proiectul „Umor și umanitate în detenție” evidențiază importanța activităților extrașcolare în procesul educativ și de reintegrare socială, oferindu-le elevilor oportunitatea de a-și descoperi și valorifica aptitudinile artistice într-un cadru pozitiv și motivant. Prin astfel de activități, educația devine un mijloc autentic de dezvoltare personală, dialog și speranță.

Educație prin teatru:

un pas spre conștientizarea riscurilor consumului de droguri

10 elevi de la Liceul Special „Sfânta Maria” Arad au participat la o activitate extrașcolară cu rol educativ, vizionând piesa de teatru „5 avioane în 7 ani”.

Spectacolul a transmis un mesaj puternic despre riscurile și consecințele consumului de droguri, oferind elevilor ocazia de a reflecta asupra alegerilor pe care le fac și asupra impactului pe care acestea îl pot avea asupra vieții lor.

Prin intermediul artei teatrale, participanții au avut parte de o experiență emoționantă și educativă, care a contribuit la conștientizarea importanței unui stil de viață sănătos și responsabil.

Astfel de activități extrașcolare reprezintă oportunități valoroase de învățare, care completează educația formală și sprijină dezvoltarea personală a elevilor.

Piesa de teatru „Cinci avioane în șapte ani” este un spectacol românesc cu un puternic mesaj social, realizat inițial în cadrul unui proiect artistic al trupei de teatru BLITZ, din cadrul Penitenciarului Arad.

Povestea urmărește viața unui tânăr prins în dependență de droguri, arătând consecințele greșelilor, suferința și încercarea de a se regăsi.

Spectacolul combină realul cu elemente simbolice, folosind imagini și metafore pentru a transmite ideea de speranță și libertate interioară.

Teme principale: lupta cu dependența, alegerile greșite și consecințele lor, posibilitatea de schimbare și reintegrare.

Prin povestea personajului principal, piesa încearcă să transmită, mai ales tinerilor, ideea că libertatea și responsabilitatea personală sunt esențiale.

Așadar, „Cinci avioane în șapte ani” este o piesă dramatică cu mesaj social puternic despre dependență, greșeli și speranță.

Cronică a Excelenței în Educația Extrașcolară: Proiectul Interjudețean „Datini și Obiceiuri Multiculturale de Crăciun și Anul Nou”

CARINA A. BABA
UZPR, Filiala „Ioan Slavici” Arad

Tradițiile și obiceiurile românești constituie fundamentul identitar și moștenirea imaterială care definesc parcursul existențial al poporului nostru, oferind coerență momentelor de prag precum nașterea, nunta, ritualurile funerare și marile sărbători ale calendarului creștin.

În data de 13 februarie 2025, aula Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, instituție de prestigiu și partener academic strategic, a găzduit festivitatea de premiere a ediției a VI-a a Proiectului de Educație Extrașcolară Interjudețean „Datini și Obiceiuri Multiculturale de Crăciun și Anul Nou – Din străbuni, din oameni buni...” (înscris în CPEEI 2025-2026). Această inițiativă de anvergură a fost gestionată de un consorțiu educațional de elită, alcătuit din Colegiul Național „Elena Ghiba Birta”, Liceul cu Program Sportiv și Liceul Teoretic „Josef Gregor Tajovský” Nădlac.

Efortul de coordonare al acestui amplu demers a fost asigurat de o echipă de specialiști formată din: prof. dr. Lavinia Mureșan - Liceul cu Program Sportiv Arad; prof. Vaida Margareta și prof. Petcoviciu Oana - Colegiul Național „Elena Ghiba Birta” Arad); prof. Dima Crina - Colegiul „Csiky Gergely” Arad; prof. Filipaș Ionela - Liceul Teoretic „Josef Gregor Tajovský” Nădlac.

Impactul proiectului a depășit granițele regionale, reunind parteneriate din 26 de județe ale României, Municipiul București, precum și din spațiul transfrontalier și internațional: Ungaria, Serbia, Slovacia și Republica Moldova. Excelența academică și spiritul creativ s-au materializat într-un număr impresionant de 713 lucrări, dintre care 167 au fost realizate de elevi cu cerințe educaționale speciale (CES), subliniind dimensiunea incluzivă a concursului.

Doamna **prof. dr. Lavinia Mureșan**, inițiatoarea proiectului, a evidențiat valoarea perenă a acestui demers: *„Datiniile și obiceiurile de iarnă se pierd în negura vremurilor; au fost, sunt și vor fi. Preocuparea noastră este de a adapta vastul repertoriu specific zonei la capacitatea de înțelegere și interpretare a copiilor, asigurând în același timp implicarea lor afectivă în tot ceea ce înseamnă obicei sau tradiție. Așa s-a născut acest proiect-concurs aflat la a 6-a ediție.”*

Prezentă la eveniment, **doamna deputat Geanina Pistru** a subliniat importanța dialogului intercultural în contemporaneitate: *„Într-o perioadă în care diversitatea culturală și dialogul intercultural sunt mai importante ca oricând, inițiativele ca acestea ne reamintesc de frumusețea moștenirii noastre comune.”*

Prestigiu evenimentului a fost dublat de prezența unor figuri marcante din mediul academic și administrativ: **conf. univ. dr. Alina Pădurean**, Președinta Comisiei de Evaluare; **prof. Gianina Coraș**, Inspector Școlar General Adjunct, ISJ Arad; inspectorii școlari: **prof. Andreia Maxim**, **prof. Camelia Moler**, **prof. Mariana Tipei**, **prof. Ludmila Somrak**; **prof. Svetlana Zagorka Milencovici**, Director CJRAE; directori și directori adjuncți ai unităților școlare partenere.

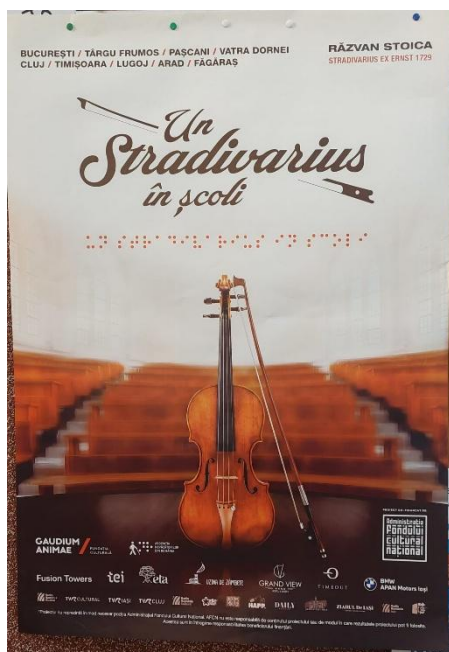
Competiția a vizat nivelurile de studiu gimnazial și liceal, fiind acordate distincții pentru categoriile Premiul I, II, III și Mențiuni. De o importanță deosebită este caracterul altruist al proiectului, acesta desfășurându-se fără finanțare externă și fără perceperea unor taxe de participare, fiind un exercițiu de vocație pedagogică pură pus în slujba valorilor naționale.

Ecoul Perfecțiunii: Un Stradivarius a însuflețit inimile la Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

CARINA A. BABA
UZPR, Filiala „Ioan Slavici” Arad

De curând, timpul a părut să se oprească în loc pentru elevii și profesorii de la Liceul Special „Sfânta Maria” din Arad. Într-o atmosferă încărcată de emoție și respect, școala noastră a avut onoarea rară de a fi gazda miniconcertului „Un Stradivarius în școli”, un proiect de suflet care aduce marea muzică acolo unde este cea mai mare nevoie de ea.

O întâlnire cu istoria: Vioara Stradivarius „Ex-Ernst” 1729

Piesa centrală a evenimentului a fost, fără îndoială, instrumentul de o valoare inestimabilă la care a cântat invitatul nostru: o vioară Stradivarius autentică, cunoscută sub numele de „Ex-Ernst”, creată în anul 1729.

Provenind din „perioada de aur” a celebrului lutier italian Antonio Stradivari, această vioară nu este doar un instrument muzical, ci o capodoperă a istoriei, estimată la aproximativ 10 milioane de euro. Cu un sunet de o claritate angelică și o profunzime care îți vibrează în piept, Stradivariusul „Ex-Ernst” a umplut sala de o magie sonoră pe care puțini au ocazia să o asculte pe viu într-o viață întreagă.

Răzvan Stoica: Un ambasador al talentului românesc

Cel care a dat voce acestui instrument legendar a fost violonistul Răzvan Stoica, unul dintre cei mai străluciți muzicieni ai generației sale. Cu o carieră internațională impresionantă, Răzvan Stoica a fost desemnat, în 2013, „Cel mai bun violonist din Europa sub 28 de ani” în cadrul concursului New Talent de la Bratislava.

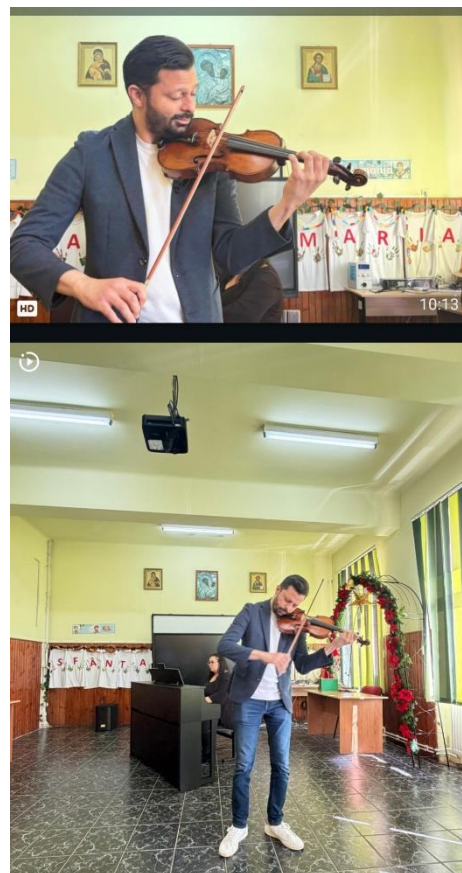
Dreptul de a cânta la această vioară rară l-a câștigat prin talent pur, în anul 2009, în urma prestigiosului concurs „Strad Prize” de la Salzburg. Absolvent al Conservatorului Regal din Amsterdam, Răzvan Stoica poartă muzica pe cele mai mari scene ale lumii, însă ieri, cu o generozitate debordantă, a ales să împartă această bucurie cu comunitatea noastră din Arad.

O onoare și o bucurie fără margini

Pentru Liceul Special „Sfânta Maria”, acest eveniment a reprezentat mult mai mult decât un concert. A fost o lecție despre excelență, despre cum munca și pasiunea pot transforma un om într-un maestru și un obiect într-o legendă.

Elevii și profesorii au urmărit cu respirația tăiată agilitatea degetelor maestrului și felul în care arcușul părea să mângâie sufletele celor prezenți. Bucuria de pe chipurile copiilor și liniștea instalată în sală au fost cea mai frumoasă dovadă că muzica clasică nu are bariere și că frumosul este limbajul universal al iubirii.

Suntem profund recunoscători Fundației Culturale Gaudium Animae și lui Răzvan Stoica pentru acest dar neprețuit. Amintirea vibrației viorii Stradivarius va rămâne mult timp întipărită în pereții școlii noastre și, mai ales, în amintirea fiecărui participant.

„Cele mai bune și mai frumoase lucruri din lume
nu pot fi văzute sau atinse. Ele trebuie simțite cu inima.”

Helen Keller

„Sărbătoarea Internațională Helen Keller, Vocea care se simte,
ediția iunie 2026: activitate organizată cu sprijinul
Fundației Sense Internațional România.

🎨 ✨ Emoții care se simt, povești care prind viață! ✨ 📖

EXCURSIE CU SENS(E)...

PREDEAL & SINAIA

SFÂRȘIT DE AN ȘCOLAR

5. CLUBUL DE LECTURĂ ȘI ARTTERAPIE

Maimuțica Momo

CĂLIN IVAN

A fost odată o maimuțică pe nume Momo, care locuia într-o junglă plină de copaci înalți și liane lungi. Momo era foarte jucăușă, dar avea un mare defect: nu asculta niciodată de părinții săi.

— Momo, nu te urca pe ramurile cele mai subțiri! Îți spunea mama.

— Și nu sări de pe copacul cel mare fără să te asiguri că ai unde să te prinzi! adăuga tata.

Dar Momo râdea și răspundea:

— Eu sunt cea mai agilă maimuță din junglă! Nu mi se poate întâmpla nimic!

Într-o zi, văzând un fruct gustos în vârful unui copac foarte înalt, Momo s-a grăbit să ajungă la el. Mama și tata au strigat:

— Oprește-te! Ramura aceea este prea subțire!

Însă Momo nu i-a ascultat. S-a cățărat tot mai sus și a sărit pe o ramură firavă. Ramura s-a rupt cu un pocnet puternic.

— Aaaah! a strigat Momo.

Maimuțica a căzut printre crengi și, deși a avut norocul să nu se rănească grav, și-a lovit foarte tare coada. Doctorul junglei, o bătrână maimuță înțeleaptă, a examinat-o și a spus:

— Coada este ruptă. Va trebui să stai liniștită mult timp până se vindecă.

Momo era tristă. Nu mai putea să se lege prin copaci și nici să se joace cu prietenii ei.

În timp ce se odihnea, s-a gândit la vorbele părinților.

— Îmi pare rău că nu v-am ascultat, a spus ea. Ați încercat doar să mă protejați.

Mama a îmbrățișat-o, iar tata i-a zâmbit.

— Important este că ai învățat ceva din această întâmplare, i-au spus ei.

De atunci, Momo a rămas la fel de veselă și curajoasă, dar a început să asculte sfaturile părinților. Și, ori de câte ori vedea o ramură prea subțire, își amintea de ziua în care și-a rupt coada și alegea o cale mai sigură.

Morala: Părinții ne dau sfaturi pentru că ne iubesc și vor să fim în siguranță. Ascultându-i, evităm multe necazuri. 🐒 🌿

Lupul cât o furnică

CĂLIN IVAN

A fost odată, într-o pădure adâncă și fermecată, un pui de lup pe nume Lupuț. Era isteț și iute, dar făcea numai prostii.

Trăgea iepurii de urechi, speria veverițele, răsturna mușuroaiele furnicilor și râdea când celelalte animale se supărau.

— Nu e frumos ce faci! îi spuneau părinții.

Dar Lupuț doar chicotea:

— E amuzant! Ce poate să se întâmple?

Într-o zi, după ce a distrus pentru a treia oară un mușuroi de furnici, a apărut o zână bătrână a pădurii. Avea părul argintiu și o rochie țesută din raze de lună.

— Lupuț, ai o inimă bună, dar este ascunsă sub un munte de prostii, spuse ea. Dacă nu înveți să fii bun, vei rămâne mic la suflet.

Zâna și-a ridicat bagheta și a rostit un descântec.

Într-o clipă, Lupuț s-a micșorat.

S-a micșorat. Și s-a micșorat.

Până când a ajuns atât de mic, încât furnicile erau mai înalte decât el!

— Auuu! Ce-ai făcut? strigă el.

— Vei rămâne așa până când vei învăța să faci bine. Pentru fiecare faptă bună, vei crește puțin. Pentru fiecare răutate, vei deveni iar mic.

Și zâna dispăru.

Lupuț încercă să meargă prin pădure, dar totul părea uriaș. O frunză era cât o casă. O ghindă era cât un bolovan.

Mai rău, furnicile de care râsese odată îl priveau acum de sus.

— Vezi cum e? îi spuseră ele.

Lupuț plecă rușinat.

În aceeași zi, văzu o furnică răsturnată într-o băltoacă.

Deși îi era greu, o ajută să iasă.

Imediat crescui cât un șoricel.

A doua zi, o veveriță nu putea să-și care alunele.
Lupuț o ajută.
Și mai cresc.
În zilele următoare, găsi un pui de pasăre căzut din cuib și îl puse la loc.
Ajută un arici să scape dintre crengi.
Împărți hrana cu un iepure flămând.
De fiecare dată, creștea.
Curând era cât un câine.
Apoi cât un lup obișnuit.
Dar acum nu mai făcea fapte bune ca să crească.
Le făcea pentru că îi plăcea să vadă animalele fericite.
Într-o noapte de iarnă, o furtună cumplită se abătu asupra pădurii. Un copac bătrân căzu peste vizuina mai multor animale.
Toate erau prinse.
Lupuț alergă fără să stea pe gânduri.
Săpă.
Împinse.
Trase.
Se luptă ore întregi până când salvă toate animalele.
Atunci cerul se luminează, iar zâna apăru din nou.
— Acum ai învățat cea mai importantă lecție, spuse ea.
O lumină aurie îl învălui.
Lupuț începu să crească.
Mai mare.
Și mai mare.
Până când deveni cel mai mare și mai puternic lup din întreaga pădure.
Dar nimeni nu se temea de el.
Pentru că puterea lui era însoțită de bunătate.
Animalele îl respectau, iar el le proteja pe toate.
Iar când puii de animale îl întrebau cum a ajuns atât de mare, el zâmbea și răspundea:
— Nu am crescut pentru că am fost puternic. Am crescut pentru că am învățat să fiu bun.
Morală: Adevărata mărime nu se măsoară în putere sau în înălțime, ci în bunătatea faptelor pe care le faci pentru ceilalți. Cine are o inimă mare, devine mare în ochii tuturor. 🐱 ✨ 🌲

**ALIN TODEA – LSSM ARAD, COLEGIUL DE ARTE „SABIN DRĂGOI” ARAD
BRÂNCUȘI... PRIN OCHI DE ADOLESCENT**

Puterea poveștilor Clubului de Lectură de la Liceul Special „Sfânta Maria” Arad

FLORICA R. CÂNDEA
UZPR, Filiala Arad

Data de 15 februarie nu reprezintă doar o bornă cronologică în calendarul cultural al României, ci un prilej de reflecție asupra fundamentelor intelectuale care ne definesc. Instituită ca **Ziua Națională a Lecturii**, această dată — sub auspiciile memoriei lui Titu Maiorescu și a lui Spiru Haret — ne reamintește că logოსul, sub forma cuvântului scris, rămâne cel mai eficient instrument de structurare a gândirii și de cultivare a spiritului uman.

În acest context al celebrării valorilor perene, Liceul Special „Sfânta Maria” Arad își reafirmă angajamentul față de educația umanistă și terapeutică prin activitatea constantă a **Clubului de Lectură**. Departe de a fi o simplă activitate extracurriculară, acest proiect reprezintă un laborator de formare continuă, un spațiu unde textul literar devine punte între universul interior al elevului și realitatea înconjurătoare.

Eficiența oricărui demers educativ rezidă în consistență și viziune. Clubul de lectură al liceului funcționează cu o periodicitate săptămânală de mai mulți ani, demonstrând că lectura nu este un act izolat, ci o stare de spirit cultivată prin exercițiu și dialog. Această stabilitate instituțională este susținută cu rigoare și deschidere de către conducerea unității de învățământ, prin

doamna Director, prof. Maria Porușnicu, și doamna Director adjunct, prof. Mariana-Daniela Dihel, a căror viziune managerială pune accent pe dezvoltarea holistică a beneficiarilor educației speciale.

Coordonarea Clubului de Lectură este asigurată de o echipă dedicată de cadre didactice: prof. Mădălina-Ștefana Cserei Păunescu, prof. Elena-Mihaela Iovu, prof. Florentina-Gina Uiegar și prof. Carina-Anca Baba. Expertiza și dăruirea acestora transformă fiecare întâlnire într-un atelier de explorare cognitivă și emoțională.

Atelierele clubului sunt structurate pe o metodologie pluridisciplinară, adaptată nevoilor specifice ale elevilor înscriși în învățământul special. Activitățile transcend lectura propriu-zisă, integrând elemente de lectură activă, prin decodificarea sensurilor și stimularea curiozității intelectuale, creare de povești – având ca scop stimularea imaginației și a capacității de structurare narativă a propriilor experiențe, activități artcraft - materializarea conceptelor literare prin intermediul artelor plastice, facilitând o înțelegere tactilă și vizuală a metaforei, jocuri de comunicare - dezvoltarea abilităților lingvistice și consolidarea coeziunii grupului prin interacțiune mediată de text. Aceste metode nu urmăresc doar acumularea de informație, ci vizează o finalitate mult mai profundă: autonomia gândirii și integrarea socială.

Importanța acestui demers este cel mai bine sintetizată de cuvintele istoricului și omului de cultură Nicolae Iorga, care afirma cu o profundă pătrundere: „Sunt cărți care ne învață totul și nu ne lasă nicio convingere, și sunt cărți care ne învață un singur lucru, dar ne dau o credință pentru toată viața.” În cadrul Clubului de Lectură de la Liceul Special „Sfânta Maria”, miza este tocmai aceasta: dincolo de pagini, elevii să descopere acea „credință” în propriile forțe, în frumos și în puterea regeneratoare a cunoașterii.

Ziua Lecturii ne oferă certitudinea că, într-o lume dominată de efemerul digital, cartea rămâne un ancoraj solid. Prin activitatea cadrelor didactice și entuziasmul elevilor, Liceul Special „Sfânta Maria” Arad demonstrează că educația specială este, în esență, o formă de excelență pedagogică, unde lectura devine un act de demnitate și o fereastră deschisă către infinitul posibilităților umane. În plus, rezonanța activităților desfășurate în cadrul clubului depășește granițele sălii de clasă, datorită colaborării de prestigiu cu Salon Cultural Gutenberg. Parteneriatul dintre cele două entități oferă elevilor o platformă de vizibilitate deosebită, acțiunile lor fiind promovate constant în paginile revistei „Gutenberg Universul cărții”, fapt ce validează efortul lor creativ și integrează micile lor reușite literare în marele univers cultural al cărții.

O mostră din poveștile Clubului de Lectură:

<https://read.bookcreator.com/6JUIGQ2eOehCkqnNOU6aUBmjbZR2/FDqv3Py0Qo2ySip7JBdZYA>

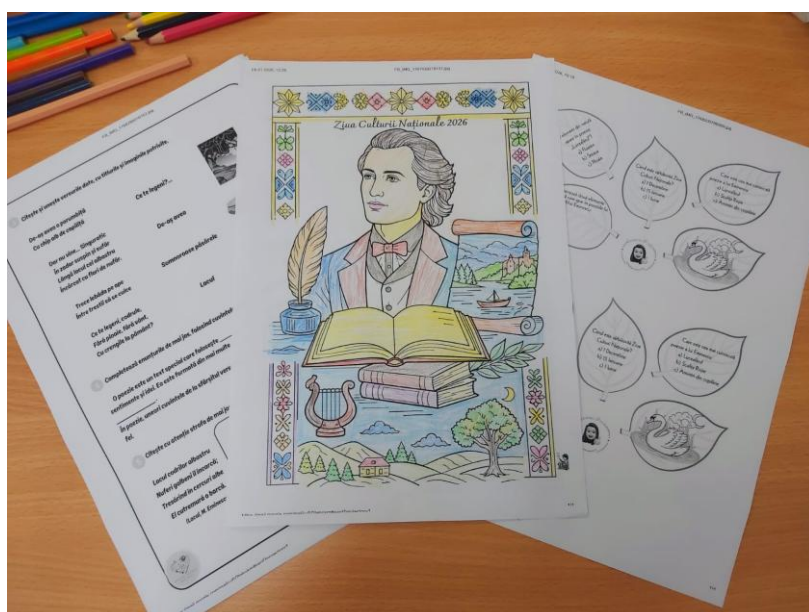
Ziua Culturii Naționale – Mihai Eminescu ✨📖

PROF. CARMEN POPOVICI

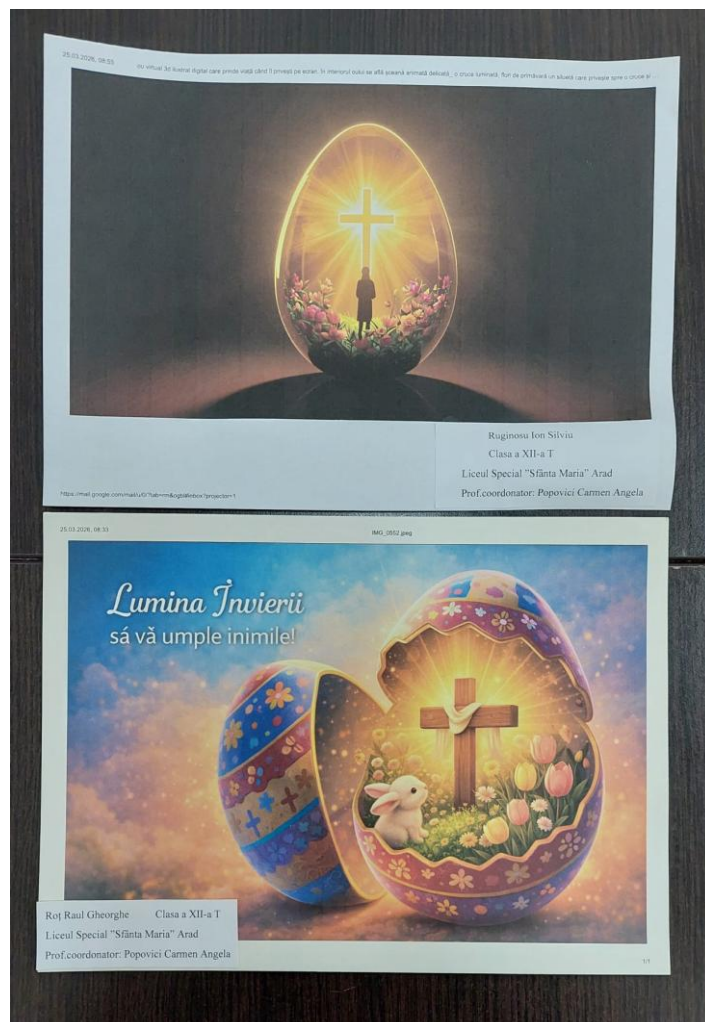
Ziua Culturii Naționale a fost marcată și la Liceul Special „Sfânta Maria” Arad, unde elevii noștri l-au sărbătorit cu emoție și creativitate pe marele poet Mihai Eminescu.

Coordonați de doamnele profesoare **Gina Uiegar, Carmen Popovici și Carina Baba**, elevii au citit și recitat poezii eminesciene, au realizat desene cu portretul poetului și au creat un minunat pliant dedicat memoriei acestuia, demonstrând respect și apreciere pentru valorile culturii românești.

Prin aceste activități, elevii noștri au adus un omagiu poetului național și au celebrat frumusețea limbii și literaturii române. 📖

BUCURIA ÎNVIERII
CONCURS DE CREAȚIE LITERARĂ, IA, COLAJE, DESENE ȘI PICTURI,
ORGANIZAT DE CLUBUL DE LECTURĂ AL LSSM ARAD în colaborare cu:
Parohia Ortodoxă Variașu Mare și Școala Gimnazială Fântânele

Parteneriat de suflet: CSEI, INTEGRA, CJRAE, LSSM
#Clubul_de_lectură

OASPEȚI AI CLUBULUI DE LECTURĂ

Dincolo de orizonturile albe

Emil Mureșan

Poet, Cluj-Napoca

Orizonturile albe
îmi limitează vederea.
Dar dincolo
de-aceste orizonturi
există un tărâm
ce mă așteaptă.
Ape cu plaje întinse,
munți cu văi răcoroase,
terase cu dulci prăjituri...
Și stăpâna aceluia loc
e-o zână primitoare
ce seamănă cu tine

Comoara ce vine din cer

Emil Mureșan

Poet, Cluj-Napoca

În cer sunt fenomene extreme
ce fulgerează pământul
și te cuprind cu totul.
Deodată,
ți se dezvăluie-o floare,
deodată,
o pasăre cântă
și zboară în cer,
deodată,
râde-un copil
și-un soare apare
după furtună.
Vezi scrisuri pe cer
și ești înflorit

Poem

Grațiana N. Ienășel

Poetă, Arad

te vedem seară de seară,
stihurile erau deja scrise,
reci.
tu trebuia deja să le citești...

te vedem seară de seară,
mohorât priveai ploaia căzând,
nu am mai întrebat cum ești,
deja nu mai avea rost.

te vedem seară de seară,
știam că ești pierdut,
la fel ca mine,
dar nici nu mă mai întrebam cine ești.

te vedem seară de seară,
mă priveai,
atât.

stihurile sunt scrise,
versurile... silabele...
caută-le printre stele...
poate găsești ideea filozofică pierdută
de mine,
demult,
eu mi-am pierdut ideea,
când puneam întrebări
și încă mai credeam
că cerul alege.

Roma
Renate Done
Poetă, Germania

În splendoarea celor șapte coline
se înalță Roma antică, divină,
unde deasupra Tibrului, aurie, blândă,
fiecare zi cu noi impresii ne-încântă.

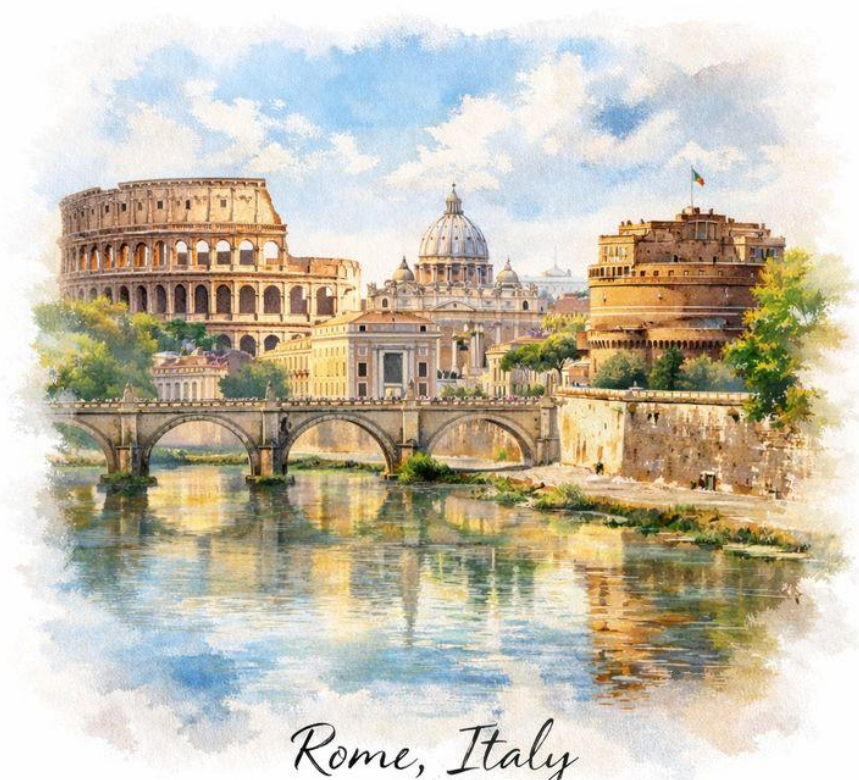
În Forumul Roman, senatul se-aduna
cuvântarea tribunului atent o asculta,
când grav legi și ordine el decreta,
solemă și înțeleaptă vocea-i răsună.

Aici piatră peste piatră s-a înălțat
Colosseumul, e îndrăzneț și rafinat;
se construiau palate, piețe, viaducte,
iar Cesarul trimitea legiunile în lupte.

Cesarul printre arcade de triumf pășea,
pe când Roma lumea în lanțuri o ținea;
legiunile mășăluiau în strălucire roșie-brună
pe când Nero era în faza sa nebună.

Dar între marmură,
putere și armată,
zăcea greu dorul
în inimi, ca o piatră.
Sfioși în subsoluri
pentru pace se rugau
primii creștini,
dar cesarii îi nimiceau.

Și azi, prin Roma-n
fluxul serii,
plimbându-ne alene
în căldura verii,
istoria prezentă
e, după atâția ani,
păstrează încă gloria
Imperiului Roman.

Megalopolis
Anca Drilă
Poetă, Lipova

Pașii tinereții te poartă fără ezitare
Alergi fără să știi cărări din praf de stele
Închizi ușa rădăcinii... te depărtezi
Pământul devine-asfalt sub tălpile tale
Treptat acoperite de smoală-arzândă

Fermecătoare sunt luminile de oraș
Iuzii nasc megalopolicele artificii
Te crezi stăpân cantr-o descoperire a
lui Columb
Te-neci în vise și nădejdi căci sufletu-i
naiv
Plin de speranțe prinde aripi de-un alb
murdar...

În coloritul de lumini cerul arată altfel
Parcă e atât de aproape să-l atingi
Căci sufletu-i trișorul.... tu te crezi asul
Deluzoriu creator de curcubeie...
Uitând ca ele... apar și-apoi dispar...

Poem
Elisabeta Butar
LSSM Arad

Într-un colț de lume uitat de lumină,
trăia o fată cu ochii de vină,
nu pentru ce-a fost, nici pentru ce e,
ci pentru poveri ce nu-i aparțineau ei.

Cu pașii desculți pe drumuri de piatră,
și-a cusut curajul din noapte și vatră,
plângea în tăcere, dar nimeni n-auzea,
cum inima ei, încet, se rupea.

A învățat să zâmbească din cioburi,
să-și strângă durerea în palme și noduri,
să tacă atunci când lumea lovea,
și să se ridice chiar dacă cădea.

I-au spus că-i slabă, că n-are să poată,
că viața-i prea grea pentru o simplă fată,
dar ea și-a cusut aripi din răni,
și-a învățat singură cum să rămâi puternică.

În nopți fără stele, cu sufletul frânt,
și-a strigat durerea în gol și în vânt,
dar zorii veneau, chiar dacă târziu,
și-n fiecare zi, se năștea din pustiu.

Acum nu mai plânge, nu mai cade ușor,
în ochii ei arde un altfel de dor,
nu cel de a fi salvată vreodată,
ci dorul de-a fi, în sfârșit, neînvinsă fată.

Dar într-o zi, când tăcerea era prea grea,
a simțit o mână ce-n suflet o ținea,
nu era văzută, dar plină de har—
era Domnul Isus, venind în dar.

Și-n brațele Lui, durerea s-a frânt,
iar lacrimile ei au căzut pe pământ,
nu ca o slăbiciune, ci ca un început
căci prin El, fata... a devenit mai mult...

De ce este important să citim?

Roxana Balint clasa a XII-a A

Prof. coord. Ofelia Miu

Cred că toți am fost îndemnați să citim, însă mulți dintre noi nu au înțeles de ce. Cititul, din punctul meu de vedere, nu este folositor doar la școală, ci și în viața privată pentru că pe lângă dezvoltarea creierului acesta mai asigură formarea unor abilități de comunicare optime și reducerea stresului prin empatie și imaginație.

În primul rând, creierul se dezvoltă atunci când citim. Creierul generează o decodare vizuală (ne dezlipim de lumea reală și ne conectăm la lumea cărților) și o înțelegere semantică (înțelegerea cuvintelor din carte) prin intermediul cititului. Dacă citim constant, mintea noastră își dezvoltă capacitatea de memorare și învățare, conectivitatea crește (se conectează regiuni din creier care altfel nu ar interacționa direct) și este stimulată gândirea și limbajul (îmbogățirea vocabularului). Îmbunătățirea memoriei, a capacității de învățare și creșterea conectivității ne ajută deosebit de mult la școală, dar stimularea gândirii și limbajului ne ajută tare mult și în viața privată. Spre exemplu, dorești să îi spui prietenului tău cel mai bun ce s-a întâmplat într-un film fără să îi dezvălui detalii importante, dar să cuprinzi idei interesante care l-ar putea determina să vizioneze acel film. Începi să vorbești și fie te oprești la un moment dat pentru că nu mai știi ce să spui („nu mai ai cuvinte”), fie realizezi că te-ai repetat de prea multe ori. Prin citit, abilitățile noastre de vorbire cresc pentru că beneficiem de un limbaj bogat care este folositor atât pentru a nu ne „bloca” cât și pentru a nu ne repeta atât de des cuvintele.

În al doilea rând, cititul poate fi considerat o formă de relaxare. Stresul este un factor perturbator în activitatea noastră zilnică. Cititul reduce stresul prin „evadarea din realitate” (empatia cu personajele și imaginarea unei lumi noi). De obicei, oamenii își aleg un gen preferat de carte: din categoria ficțiunii cele mai populare sunt „Fantasy”, „Science-Fiction” (SF), „Romance” și „Mystery”, iar din categoria non-ficțiunii s-a dezvoltat în ultima perioadă o apreciere pentru cărțile de „Dezvoltare personală”, „Biografii/Autobiografii” și cărțile istorice. Dacă îți găsești genul favorit cititul nu va mai fi niciodată o povară, doar o formă de relaxare. Genul preferat al cărților poate avea drept corespondent genul preferat al filmelor, iar dacă nu ai un gen preferat poți citi și explora toate genurile (foarte distractiv). Este mult mai indicat să citești o carte decât să te uiți la film. Spre exemplu, vizionezi un film despre extraterestri pentru că ești pasionat de necunoscut. Nu ești mulțumit de aspectul personajelor și nici de efecte pentru că tu îți imagineai totul altfel. Dacă citești o carte „Science-Fiction”(SF), tu îți poți imagina singur lumea propusă de carte doar prin descrierile acesteia. De asemenea, filmul propune o lume ușor de vizionat și nu pune creierul la muncă, cititul ajută la dezvoltarea și relaxarea creierului în același timp.

În concluzie, cititul este folositor atât la școală pentru că ne ajută să înțelegem și reținem lecțiile mai ușor cât și în viața privată pentru că ne ajută să ne dezvoltăm armonios creierul în timp ce ne relaxăm. „O carte este un univers în sine, o lume care poate fi explorată în orice moment.”- Jules Verne.

Omul de ieri, busola de mâine
Raluca Fodor, Clasa: a XII-a
Prof. coord. Amalia Barcan

Ce era original ieri,
Parcă azi e fie vis,
Fie dezvrăjit de puteri.
Noul e un compromis,
Dar ce e străbun a prezis,
Cumva orbește,simțitor,
Valul modern, mișcător.
Mesajul demult a fost trimis.
Schimbarea e benefică,
Dar tradiția e un belșug,
Păstrează taina,o fructifică.
Era talent și meșteșug.
Acum totul e plastic,inert,
Caută omul totul să fie cert.
Despre adevăr,mulți au ipoteze:
Savanții analizează, compun teze,
Adeptul și clerul speră,
Spiritiștii disperă și prosperă,
Filosofii țin fire de croșet ale gândirii,
Se pierd și oamenii iubirii,
Negustorii, liderii, muncitorii,
Artiștii ce nu se dau din calea ororii,
Nimenea nu e cunoscător
De ce îl așteaptă totuși ca muritor.

Azi se crede că-i mai bine
Să fii cât mai sfrijit.
Cine știe,poate mâine,
Trup de schelet e dorit.
În trecut,omul robust
Plăcea la ochi,nu cu dezgust,
Așa cum gura românului dă la must,
Așa dulce-i cădea la ochi cel trupeș în
luna august.
Azi multe chimicale
Pudrate pe piele,
Rochiile nu mai-s ceremoniale,
Și se înșiruie false perle în mărgele.
Bărbatul nu luptă,
Nu trimite scrisori,

Nu curtează călare.
Femeia e coruptă,
Îi e teamă de sudori,
Atentează la alte surori,
Fiica de mamă departe nu sare.

Ieri totul era magic,
Și intens lucrau diverse rațiuni.
Exista frumosu-n tragic.
Și existau oameni de fier în orice
națiuni.
Acum,lumea trăiește în confort,
Și mijloacele minții sunt un ultim resort.
S-au spart epocile de diamant
Într-un tacâm cam stresant.
Ieri zăpada strălucea,
Ploaia grea se abătea,
Soarele te năucea
În o zi ca orice zi,pe câmp,grea.
Gard în gard, pe la porți,
Vorbeau toți sătenii cei netoți,
Despre destine și despre sorți.
Azi toți suntem niște roboți.

Și da,chiar dacă trecutul era anevoios,
Cumva, se simte cât era de frumos!
Azi în ansamblu îl privim
Prin diverse instrumente culturale.
Urâm și iubim
Umbrele timpului,trecătoare.
Educația și tehnologia ne permit
Să aflăm orice,oricând.
Omul de azi,totuși, e la fel de aiurit,
Numai averea o are-n gând,
Și putere,și estetică,
Lucruri ce-l fac plăpând,
Căci suferința-i genetică.

Ochii care au mințit
Patricia Halic, Clasa a X-a A
Prof. coord. Amalia Barcan

Se spune că ochii nu mint,
Dar ai tăi au mințit.
Au mințit că m-ai iubit, au mințit pâna m-au păcălit
Că tu chiar m-ai iubit.

Speram că îți va păsa,
Că tu nu doar te-ai jucat cu mine
Dar m-am înșelat
Și m-ai făcut să mă atașez de tine

Credeam că sclipirea din ochii tăi,
Era m-ai mult decât o privire,
Ochii tăi sclipeau și credeam că de mine te-ai îndrăgostit
Dar m-ai păcălit și doar eu m-am îndrăgostit.

Când am înțeles că mă mințeai,
Era deja prea târziu să nu-mi pese
Te iubeam în tăcere, iar tu nu știai
Că m-ai lăsat să cred destul cât să mă doară

Acum nu-ți mai caut privirea, ochii tăi nu mai spun nimic.
Au învățat să mintă prea bine când m-ai privit
Dar eu am învățat să nu-i mai cred niciodată
Iar acum, când îi privesc, mă doare mai tare decât m-au mințit vreodată.

Angelic

Erick Ionescu, Clasa a XII-a

Prof. coord. Amalia Barcan

Peste cerul înstelat, a coborât un fum
Lila-verzui, un chip angelic,
E Maica Domnului, tainic parfum
Ceară picurândă și chip biblic.
Altarul sufletului meu senin
Modelul unei mame adevărate
Într-o lume cu suflet ebenin.

Încredere

Erick Ionescu, Clasa a XII-a

Prof. coord. Amalia Barcan

Încrederea-mi pierdută,
Nu-ți mai dau speranțe dragă,
Îți place să distrugi
Învolburate versatilități ale lunii
Albe ca zăpadă, creștet de munte în zori
Încrederea-mi pierdută
De tine, și de revizori.

Fantoma

Erick Ionescu, Clasa a XII-a

Prof. coord. Amalia Barcan

Ceața s-a lăsat peste orașul nedormit
Stau pe geamul alb, și suspin
Aud pianul, aud voci, nu știu ce am auzit
Printre copaci de pin și un vis alpin

Fantoma mă bântuie, mă vrea, pe mine?
Prin bleumarinul nopții, mă trage
Îmi blochează căile sangvine
Și fantoma rage
In noapte încețoșată, sub luna plină
Fantoma mă alină

POVESTE URBANĂ – CLUBUL DE LECTURĂ

Poveste urbană (rescrisă din memorie)

Coordonatori:

Prof. Mădălina-Ștefana Cserei Păunescu

Prof. Elena-Mihaela Iovu

Prof. Florentina-Gina Uiegar

Prof. Carina-Anca Baba

Deși e început de mai, 11... mai exact, afară e rece. Aproape că ne vine, nouă, celor din Clubul de lectură și artterapie, se pornim spre... țările calde. Totuși, povestim despre una, despre alta, supărați că e rece, că bate vântul, că soarele s-a ascuns de noi după niște nori cu miros de ploaie...

În timp ce... filosofăm despre cum e posibil să fie așa de urâtă vreme în mijloc de primăvară, apare și Joldi. Întârziase câteva minute, dar irișii pe care îi ținea în mână ne-au făcut să uităm acest lucru.

Ne-au făcut să uităm și de primăvara noastră înnorată, de parcă irișii aceia mov ar fi fost magici... făcându-ne să visăm stele verzi pe pereți (să se citească: vacanța!!!).

Daaa.... visul nostru comun se referea la zile calde de vacanță, la copaci, o întreagă pădure de stejari, fagi, salcâmi, tei, brazi, molizi, pini etc., verzi, vii, în frunzișul cărora se ascundeau tot soiul de păsări și cântau atât de frumos încât concureau chiar și cu vestita vioară a lui Stradivarius.

Dar, până și în povestea noastră, ajunsă la al șaptelea zar, a apărut un obstacol. O **enigmă** trebuia descifrată, iar singurii care puteau să găsească acea cheie fermecată în stare să dezlege misterul... eram noi. Nu ne puteam spăla pe **mâini** de o așa responsabilitate. Nu ar fi fost frumos... pentru niște **albinuțe** hărnicuțe, așa cum ne credeam noi, cei din club.

Problema era că, până să ajungem la cheia aceea, trebuia să scăpăm de un roi de albine. Evident că erau în pădure. Evident că le țineau ison, cu zumzetul lor, păsărilor, în timp ce își făceau treaba de albine... La finalul zilei vor putea să se laude cu o minunată miere de mană. În fine, dacă nu le stricăm noi planurile, fiindcă, fără să ne dăm seama, am nimerit în mijlocul roiului și... să vezi **dans** modern, în timp ce ne apăram de acele lor. Cine a apucat și-a pus o **mască** pe față, făcută din frunze mai mari, găsite în apropiere, dar, oricum, s-a lăsat cu **lacrimi**.

Vacanță în pădure ne-a trebuit, a zis Gina,
mai bine mergeam în Tenerife!

TENERIFE

Și, fiindcă am trecut și de zarul numărul 13, am reușit să găsim și să recuperăm **cheia**. Adevărată cheie de seif. Cu **cifru**. Era bine că am învățat... literele, că am reușit, prin tot felul de combinații, să rezolvăm și această... problemă.

Eram **fericiți**! Cu atât mai mult cu cât cheia ne-a deschis o ușă după care se afla... **o mașină** (nu era o mașină de jucărie, ci una adevărată!), o mașină care să ne ducă din curtea școlii, unde visam vacanțe și păduri, direct în Tenerife... fiindcă am decis să mergem pe **mâna** Ginei și... să lăsăm Irlanda pe altădată, poate se va schimba clima și va fi și acolo... soare.

Alea iacta est!

6. PRIETENII LSSM

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU MOCIONI” BIRCHIȘ

COORDONATOR:
PROF. ÎNV. PRIMAR DOMNICA FLORESCU

PRIETENII LICEULUI SPECIAL „SFÂNTA MARIA” ARAD
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU MOCIONI” BIRCHIȘ

*

Coordonator: Prof. înv. primar Domnica Florescu

Icoane pe sticlă – CP, I, III

Iftimoaia Cătălin

Iancu Alexandru

Ordace Ioana

Ordace Louis

Ignuța Denis

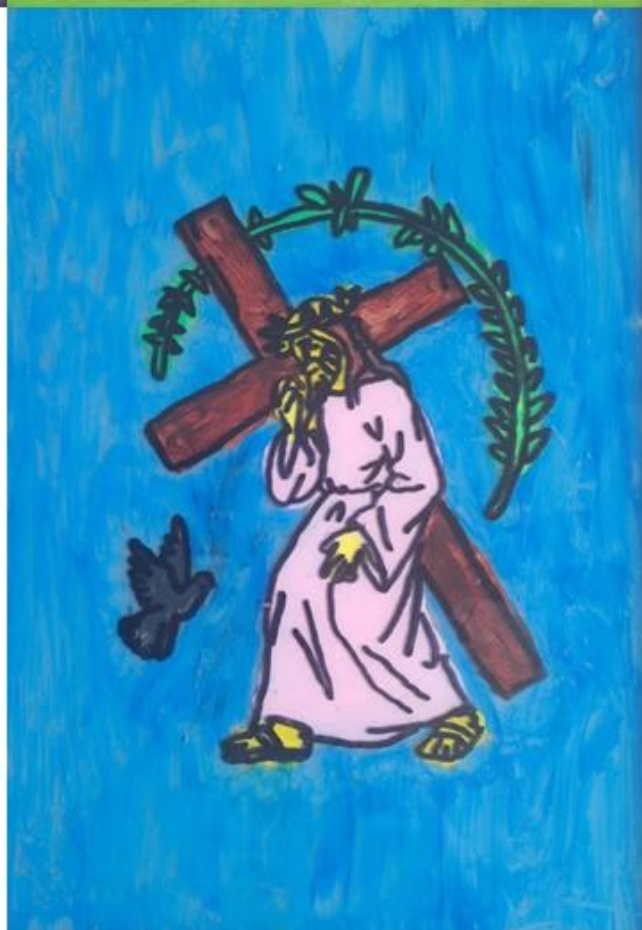
„Lăsați copiii să vină la Mine
și nu-i opriți, căci Împărăția
cerurilor este a celor ca ei”.

Matei 19,14

Luca 18,16

Pașca Minodora
Pop Andrei
Rezmiveș Severian

Solcan Marian
Toma Daria
Trif Alexandra

Iarna bulgăroasă

Iancu Alexandru

Iarnă frumoasă,
Iarnă geroasă!
Să ne aduci bucurie
Și multă, multă veselie!

Iarna râde,
Iarna plânge!
Copiii de drag
La sanie bucuroși trag.

Soarele topește
Tot ce în cale găsește.
Iarna e bulgăroasă
Și frumoasă!

Omul de zăpadă

Iancu Alexandru

A fost odată un om de zăpadă care avea viață. Într-o zi m-am întâlnit cu el și mi-a spus:
-Bună ziua! Cum te cheamă?
-Bună ziua! Pe mine mă cheamă Alex. Dar pe tine?
-Pe mine mă cheamă Zăpezilă! Încântat de cunoștință!
-Am o curiozitate! Cum de poți să vorbești?
Eram așa de trist pentru că nu puteam să vorbesc cu voi, copiii! Mi-am pus o dorință, iar Moș Crăciun mi-a îndeplinit-o!

Ne-am jucat bucuroși până seara.

Frumoasa Iarnă

Jurma Sophia

Iarna e geroasă,
Dar e și frumoasă.
Ne întâlnim cu bucurie,
Pe derdeluș e veselie.

Zăpada, iarna râde,
Dar primăvara plânge,
Iar mie-mi este drag
De sanie să trag.

Încet, încet ea se topește
Și natura părăsește.
O mai așteptăm,
Să ne bucurăm!

Iarna

Jurma Sophia

E iarnă.

Fulgii de nea cad pe pământul rece și pufos. Copiii se joacă bucuroși în zăpada albă ca spuma. Au făcut un om de zăpadă și se joacă pe lângă el. Curând e Crăciunul și sărbătorim Nașterea Domnului Iisus. Copiii vor merge din casă în casă cu colinde frumoase ca să răspândească vestea. Spre bucuria copiilor Moș Nicolae și Moș Crăciun le vor aduce multe daruri și bomboane.

Iarna e frumoasă!

Mica Unire
Jurma Sophia

Îți voi prezenta Istoria
României!
Ți-o voi prezenta eu ție!
Astăzi e Mica Unire
Și e foarte multă fericire.
Românii l-au ales pe Cuza!
El o să domnească!
Țările care s-au unit sunt
Moldova și frumoasa Țară
Românească.

Pic
Jurma Sophia

Din cerul cel senin
Cad picuri, lin.
Cade încet o ploaie
Și udă o mică oaie.
Aud doar „Pic! Pic!”
Eu plec un pic
Să aduc o umbrelă.

Primăvara
Jurma Sophia

A înflorit un ghiocel,
E frumos și mititel.
Eu îl duc la mine-n casă
Și îl pun pe masă.

El a înflorit primăvara,
Dar noi așteptăm vara.
Pe câmp e gălăgie.
Eu ies afară
Unde mă întâmpină multă
veselie.

România
Iancu Alexandru

Dulce Românie,
Îți urăm noi ție
Multă fericire
De Mica Unire!

Atunci — 1859 —
Moldova și Țara Românească
L-au ales pe Alexandru Ioan Cuza
Să domnească!

Primăvara în sat
Iancu Alexandru

În fiecare primăvară
Oamenii ară.
Pe câmpii sunt floricele,
Câteva sunt mititele.

Pe câmpie e și un ghiocel
Foarte frumușel.
Soarele i-a zâmbit
Și el a înflorit.
Ghiocelul aduce multă bucurie.

Strop
Iancu Alexandru

După un strop
A urmat un potop.
Dacă va ieși un soare,
Ploaia va pleca oare?

De pe cerul întunecat
Norii au mai plecat,
A ieșit soarele,
Iar pe cer se văd păsărele.

Talente...

Balog Jesica
Ordace Louis

Ordace Oana
Toma Alexandra
Trif Alexandra
Pop Andrei

Jurma Elisa
Jurma Sophia
Trif Alexandra
Pașca Minodora

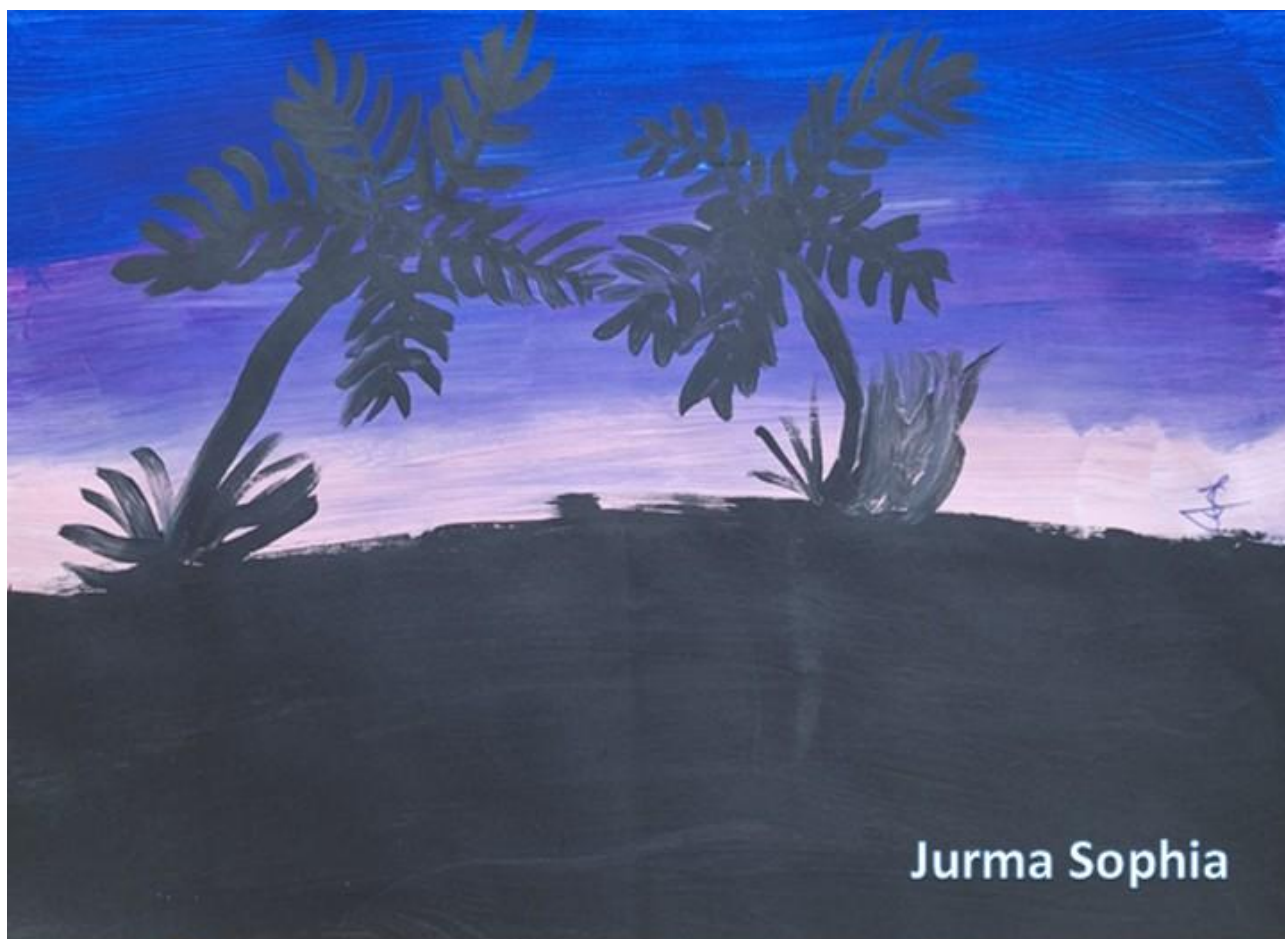

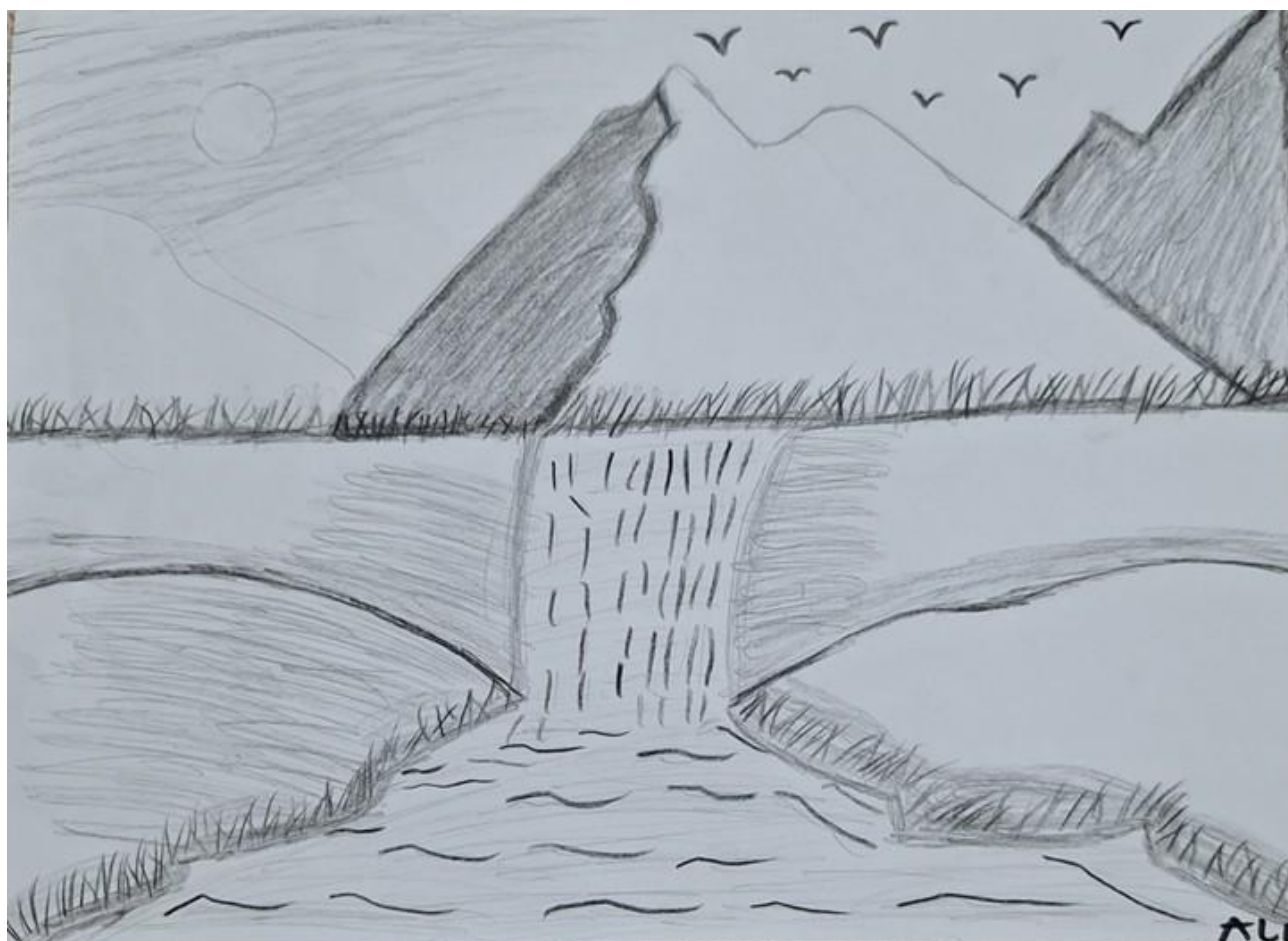
Solcan Marian

MARI

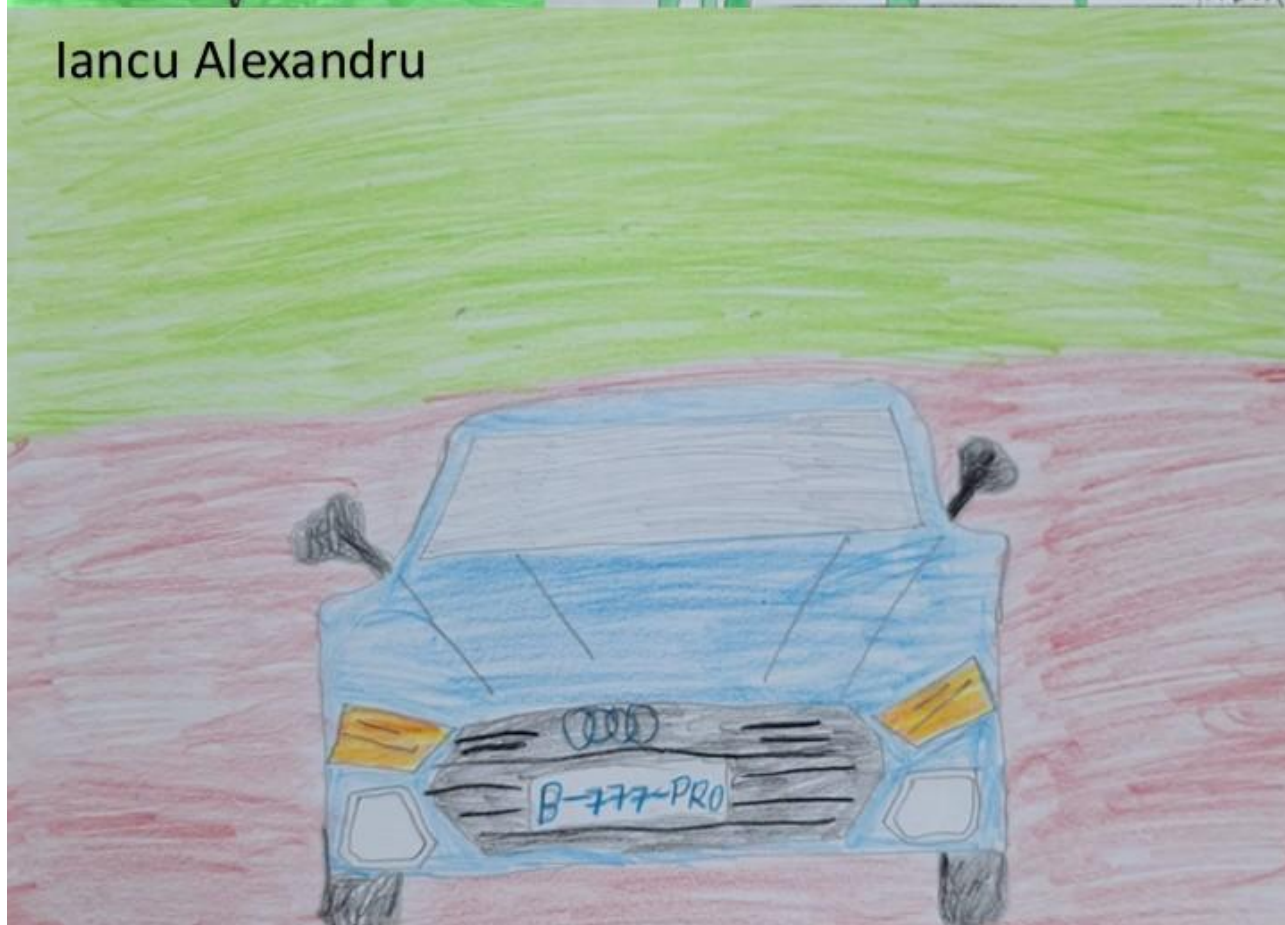

Iancu Alexandru

Iancu Alexandru

7. INEDIT

DESTINE INTERSECTATE: EMINESCU, SLAVICI, HOSAN

CARINA-ANCA BABA

Destine intersectate: Eminescu, Slavici și medicul Ioan Hosan

Carina-Anca Baba
UZPR, Filiala „Ioan Slavici” Arad

Dr. Ioan Hosan

Arad. Ioan Hosan. Ioan Hosan (Hosanu, Hozan, Husanu) s-a născut la Șoimoș (Lipova, Arad), în 6/18 august 1846. A murit în 3 aprilie 1909, fiind înmormântat la Brașov. Clasele primare le-a urmat în satul natal. Rămas orfan de ambii părinți, este îndrumat pe calea învățaturii de părintele paroh Moise Magdu, urmând cursurile Gimnaziului Regal Maghiar din Arad. Ultimele clase de liceu le face la Beiuș, în limba română. După bacalaureat, pe care l-a trecut cu mențiunea „preclarus et laudabilis”, se reîntoarce la Șoimoș. În casa tutorelui său, discuțiile în legătură cu viitoarea carieră au luat un curs nou.

Părintele Magdu insista cu tot dinadinsul ca fiul său sufletească să urmeze teologia, dar Ioan Hosan era hotărât să urmeze medicina, astfel că la finalizarea studiilor liceale urmează cursurile de medicină la Universitatea din Viena (1865-1873). După absolvirea studiilor de medicină, în baza pregătirii sale de până atunci, a fost numit medic secundar la Spitalul Wieden.

După o practică de doi ani, ajunge în anul 1875 asistent, câștigându-și o frumoasă reputație atât printre șefii și colegii săi, cât și în rândurile publicului. La recomandarea doctorului Lindhardt, directorul Spitalului Wieden, Ioan Hosan ajunge asistent la stabilimentul de hidroterapie Brunbad din Viena. Pe lângă noua slujbă, la Băile Grafenberg, Ioan Hosan și-a asumat în continuare postul de asistent atât la Wiedner Krankenhaus, cât și la Brunbad. Perspectiva de a crea noi posibilități de afirmare nu numai în hidroterapie, ci și fizioterapie, l-a determinat să accepte preluarea conducerii stabilimentului Grafenberg (1878). În anul 1900 se stabilește la Brașov.

Ioan Hosan a fost căsătorit cu Josephina, fiica unui arhitect austriac, care a avut un impact semnificativ asupra vieții sale personale și profesionale.

Intermezzo. Înainte de perioada vieneză, Eminescu a vizitat Aradul, iar Slavici... Bucovina, dar cei doi nu s-au întâlnit... S-au întâlnit abia la Viena, datorită lui Ioan Hosan.

Cu trei ani înainte de vizita lui Eminescu la Arad, Iosif Vulcan a înființat, la Pesta, revista „Familia”. În 1866, Iosif Vulcan primește un plic de la un elev de gimnaziu, din Cernăuți, un plic în care se afla poezia „De-aș avea”. Iată ce scrie redactorul Iosif Vulcan: „Cu bucurie deschidem coloanele foaiei noastre (15 februarie 1866 n.6) acestui june numai de 16 ani” – și pentru care îi răspunde și la Poșta redacției; M. E. din Cernăuți. Asupra acestei prime îndrăzneli și încercări poetice, Iosif Vulcan va preciza peste 20 de ani, tot în „Familia”, decizia de a-i români numele în Mihai Eminescu. Poeziei mai sus amintite, îi va urma, tot în „Familia”, o alta: „Speranța”. Totuși, în ianuarie 1866, apărând în broșura „Lăcrămioarele învățăcelilor gimnaziști” poezia „La mormântul lui Aron Pumnul”. Din acest moment, pentru Eminescu nu mai era loc de cale întoarsă, activitatea sa literară atingând, în timp, culmi de neimaginat. Totuși, nu trebuie uitată nici activitatea sa jurnalistică. Ca publicist și gazetar, Eminescu a militat pentru trezirea conștiinței naționale (și) a macedoromânilor meseriași din Pesta,

Trieste și Viena. Astfel, îi va îndemna pe negustori la o înălțare sufletească prin articole cu un astfel de caracter. Debutul publicistic s-a produs tot la Pesta. Astfel, în revista „Albina” (ianuarie, 1870) va publica articolul „O scriere critică”. Va urma un altul, în „Familia” (1870), cu titlul „Repertoriul nostru teatral” (semnată doar cu inițiale).

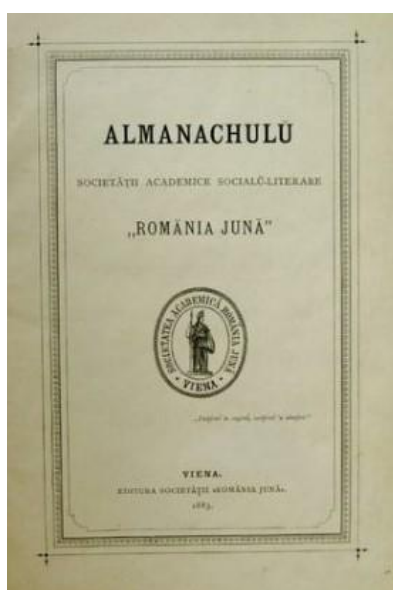
Primul contact al lui Mihai Eminescu cu Aradul s-a petrecut în vara anului 1868, când s-a aflat în turneu cu Trupa Pascaly. Aici, au fost așteptați la gară și preluați de 12 trăsură, cazați la hotel Coroana (proprietari: Gabriel Miletici și Alexa Muntean). Se pare că la întâlnirea de la Arad, din casa avocatului Ioan Popovici Desseanu (originar din Bichiș, Ungaria), unde se găsea și Iosif Vulcan, (18/19 august 1868), Mihai Eminescu i-ar fi înmânat acestuia poezia „La o artistă”, care a fost publicată în „Familia” (30 august 1868).

Ioan Slavici și Ioan Hosan s-au întâlnit pentru prima dată în octombrie 1857, când Hosan era trimis la Gimnaziul regal din Arad, în clasa I, și locuia la aceeași gazdă ca și Ioan Slavici.

Viena. Întâlnirea dintre Mihai Eminescu, Ioan Slavici și Ioan Hosan. Ioan Slavici, mărturisește: „Eminescu și eu ne-am împrietenit în iarna anului 1869 la Viena, unde ne urmam studiile universitare (...) Deși trecuseră vreo două luni de când mă aflam la Viena, singurul român de acolo pe care-l știam era Ioan Hosan, care studia medicina. El venea câteodată să mă ia cu dânsul, la masă. Prin el am făcut cunoștință cu Eminescu și cu Ioniță Bumbac, care scria și el versuri, și am luat masa împreună.” (https://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Ioan_Slavici) Astfel, „în toamna lui 1869, 01.11., medicinistul Ioan Hosan i l-a prezentat pe Mihai Eminescu cu care a legat o frumoasă prietenie.” (<https://www.ioanslavici.eu>). Atât Eminescu, cât și Slavici urmau cursurile universitare, astfel s-au văzut pentru prima dată la cursul de economie națională al lui Lorenz Stein. Eminescu lucra la acea vreme la traducerea operei lui Kant și va avea o influență marcantă în dezvoltarea viitorului scriitor, recomandându-i acestuia să nu-și piardă vremea cu Kant, Spinoza sau Fichte. Un „copt înainte de vreme”, așa l-a văzut Slavici pe Eminescu care, deși avea doar 20 de ani, trăise până la vârsta studiilor universitare o viață zbuciumată, umblând ani de zile, ca sufleur, cu trupe de teatru și care cunoscuse lipsurile, sărăcia și părțile urâte ale vieții. După ce s-au împrietenit, pentru Slavici, Eminescu a fost un nesecat izvor de știință, de înțelegere și îndrumări bune. Dar nu numai șirianul Ioan Slavici s-a împrietenit la Viena cu Mihai Eminescu, ci și șoimoșanul Ioan Hosan. Biografia lui Ioan Hosan menționează că acesta a ajuns să studieze la Viena ca urmare a unei colecte bănești în favoarea țăranilor alungați de către moșierul din Tofăleni. Colecta s-a făcut și printre studenții din Viena, aceștia având, în general, contribuții de un florin fiecare. Printre ei se afla și Mihai Eminescu. Acest gest de bunătate nu va fi uitat, Ioan Hosan mulțumind tuturor celor care au făcut posibilă rămânerea lui la Viena. Relațiile lui Ioan Hosan cu Eminescu se vor aprofunda, Hosan făcând parte dintre apropiații lui Eminescu. Eminescu era unul dintre cei mai zeloși membri ai societății și secretarul ei. Pe Ioan Hosan, Eminescu îl va coopta la Societatea „România Jună”, iar lui Ioan Slavici îi va influența categoric destinul literar. Conform lui Dan Demșea, Ioan Hosan „de la bun început s-a gândit să se înscrie într-una din cele două societăți culturale studențești din capitala imperiului (...) În orice caz, era atașat de Aurel Mureșianu atunci când acesta din urmă a fost ales, în anul 1868, președinte al nou-înființatei societăți «România». Altfel, nu am putea înțelege pe deplin în ce fel Eminescu, Slavici, Aurel Victor Mureșianu și medicinistul Ioan Hosan au contribuit la fuziunea celor două societăți studențești românești din Viena, în anul 1869. Hosan a concurat la funcția de președinte al acesteia, la un moment dat, dar candidatul bucovinean Pamfil Dan (prin 1871 sau 1872) l-a depășit cu un singur vot. Noua societate studențească, numită «România Jună», și-a ales prima comisie literară. Între cei cinci membri se număra și Ioan Hosan”, care îi încânta pe toți cu vocea sa caldă, interpretând, mai ales, doine ardelenesti - Dan Demșea, „Doctorul în medicină Ioan Hosan și brașovenii”, în „Țara Bârsei”, Brașov, 2005.

Intermezzo. În anul 1869, Ioan Hosan îi găzduiește pe Mihai Eminescu și pe Ioan Slavici la Șoimoș, Arad, conform surselor din folclorul local, confirmate de surse maghiare și nemțești, de Enciclopedia Banatului „Banaterra” (<https://archive.ph/xe88f>) și de Dan Demșea, în articolul „Doctorul în drept și tenorul Ionel Hosan (1892-1964)”, în „Brașovul muzical”, articol care a apărut în revista „Țara Bârsei”. serie nouă, Brașov, 2015, anul XIV (XXV), nr. 14. În acest articol, Dan Demșea preia informații din Biografia întocmită lui Ionel Hosan de către fratele lui, Nicolae Hosan, în 1965. De asemenea, Dan Demșea publică în anuarul Muzeului „Casa Mureșenilor”, „Țara Bârsei”, serie nouă, Brașov, 2005, nr. 4, și un articol închinat chiar lui Ioan Hosan: „Doctorul în medicină Ioan Hosan și brașovenii”, unde, de asemenea, precizează despre aceste aspecte referitoare la prietenia medicului cu Mihai Eminescu și Ioan Slavici și la vizita acestora la poalele Cetății Șoimilor (Șoimoș), în apropiere de Biserica Ortodoxă Șoimoș, unde locuia medicul: „Întreprinzând o deplasare la domiciliul lui Ilie Chebeleu („Cronica de la Șoimoș”, Editura David Press Print, Colecția Biblioteca Banatica. Anul apariției, 2020), situat în incinta bisericii, mi-a citit unele paragrafe din cronica sa referitoare la prietenia studenților vienezi Ioan Hosan, Ioan Slavici și Mihai Eminescu, aflați în vizită, în anul 1869, la Șoimoș.” - Demșea, 2015.

Viena. Cercul de prieteni al lui Mihai Eminescu. Eminescu a copilărit la Botoșani și Ipotești, și-a făcut studiile secundare la Cernăuți, Sibiu, Blaj, Beiuș, a petrecut timp la Timișoara, alături de fratele său, dar și la București, cunoscând foarte mulți oameni, dar dintre apropiații săi făceau parte „oameni mai potoliți, ca Vasile Bumbac și Grigorovița din Bucovina, Stamati din Basarabia, T. Nica de la Brașov, dr. Maier, D. Barcianu, I. Bechnitz de la Sibiu, Tancu și Ciocan de la Năsăud, V. Lucaciu din părțile Sătmăruului, N. Oncu din Zărand, I. Hosanu de pe Mureș, I. Neagoie de la Blaj și Caragiani din Macedonia.” Cu toții aveau pentru Eminescu o afecțiune aparte. <https://www.ioanslavici.eu>.

Viena. Influența lui Mihai Eminescu asupra lui Ioan Slavici. Ioan Slavici mărturisește în „Amintiri”, cu referire la prietenia literară cu Mihai Eminescu: „Oricât de multe și de mari ar fi deosebirile dintre noi, erau câteva lucruri care ne legau pentru toată viața”. De aici și până la consacrarea acestei viitoare prietenii literare, pașii lor s-au intersectat atât pe mreje de Litere, cât și pe cărări de Viață. Și nu este totul. Cizelarea limbii, exprimările duioase în limba ca un fagure, îi vor servi ardeleanului Slavici la modelul viitoarelor sale proze, îndreptate de mai tânărul student vienez bucovinean. Slavici nu și-a dorit niciodată să devină „scriitor popular”, dar a ținut mereu seama de insistențele prin care Eminescu îl îndemna să aștearnă pe hârtie Lumea prin care a trecut, fapt ce va fi recunoscut de Slavici: „În urma stăruințelor lui am început să citesc românește, m-am deprins încetul cu încetul cu rostirea literară a vorbelor”, vorbe specifice graiului din comuna natală, Șiria, Arad. Așa se face că Eminescu va transcrie cu mâna lui comedia „Fata de birău” a lui Slavici și îl va recomanda lui Iacob Negruzzi, care coordona revista „Convorbiri literare” și, astfel, îi va fi publicată. Redactor fiind la „Timpul”, Eminescu a publicat „Novele din popor” (1881) a lui Slavici ca o recunoaștere și încununare a scrisului acestuia, împestrițat cu vorbe și fapte culese din lumea satului ardelean. Sunt aspecte legate de vorbe de duh, de ulițe de sat și de veșminte pe care țăranii le-au redat prin vocea lui Slavici, grație prieteniei cu Eminescu. Chiar dacă cei doi scriitori s-au diferențiat prin nivelul de cultură și specificitatea scrierilor, momente de viață întunecate și umbrite de griji i-a unit într-o vreme în care literatura celei de a doua jumătăți a secolului al XIX-lea cunoștea o înflorire aparte, pentru că „Nu trece omul luminat prin lume, fără ca să-și reverse lumina!” - Ioan Slavici, „Din bătrâni”.

Prietenia lor era una și în scop cultural și în scop de emancipare a intereselor românilor, astfel Eminescu îl numea „frachi'e ghi'e gh'incolo”, iar Slavici i se adresa „Turcule”.

Vac. Ioan Slavici și Ioan Hosan. Perioada 1888 -1889 îl găsește pe Ioan Slavici la Vac, un oraș la Dunăre, Ungaria, unde va sta întemnițat pentru delict de agitațiune și de presă. Aici va afla, la 15 iunie 1889, de moartea lui Eminescu. Tot aici se leagă o frumoasă prietenie cu scriitorul maghiar Herczeg Ferencz. La Vac avea un regim semideschis, împreună cu soția însărcinată și un băiat de doi ani, și avea ocazia să frecventeze o capelă ortodoxă din Biserica sârbă (unde cânta un cor) de vis-a-vis, el aflându-se în relații cordiale cu directorul închisorii (Kovacs). Soția a fost plasată în chirie, în apropiere, și era asistată de un medic. La nașterea fetei, Lavinia-Ioana-Iozefina, în ianuarie 1889, Slavici primește o învoire de două săptămâni, fetița fiind botezată de prietenul său mai vechi, medicul Ioan Hosan, care a venit tocmai din Stațiunea Gräfenberg, unde deținea funcția de director. Astfel că celelalte două nume de botez ale Laviniei, Ioana-Iozefina, născută la 19 ianuarie 1889, erau primite din partea nașilor Ion și Josefine Hosan. După ce a fost eliberat, Ioan Slavici își va vizita prietenul: „După ce mi-am împlinit anul și cele două săptămâni pe deasupra, am petrecut câteva săptămâni la Gräfenberg, unde bunul meu prieten, Dr. Ioan Hosan a fost timp îndelungat medic al stabilimentului de hidroterapie înființat de Priesnitz, apoi m-am întors la Sibiu și câțva timp în urmă m-am dus la Sinaia, unde am fost oprit la masă.” - Ioan Slavici, „Închisorile mele”.

Viena. Opinii despre Ioan Hosan. Ioan Hosan, „unul dintre cei mai simpatici oameni” (https://www.uniuneascritorilorarad.ro/ARCA/2019/10-11-12_2019/18_restituiiri_cornelungureanu_10-11-12_2019.html), îi încânta pe românii din Viena cu frumoasele sale doine ardelenesti, acompaniat fiind la vioară de un alt medicinist, O. Blasianu. (<https://www.dragusanul.ro>, <https://dulciu.files.wordpress.com>, <http://www.mihai-eminescu.ro>). Ioan Hosan a studiat și a activat în Imperiul Austro-Ungar, unde s-a implicat în cercuri intelectuale care promovau cultura și interesele românilor transilvăneni. În perioada petrecută la Viena, Hosan s-a conectat cu figuri marcante ale mișcării naționale, printre care Ioan Slavici și Mihai Eminescu, în cadrul Societății „România Jună.” Această societate a fost un punct de întâlnire pentru studenții români care militau pentru identitatea și drepturile culturale românești în imperiu, organizând evenimente și susținând inițiative educaționale și culturale menite să întărească conștiința națională. Această activitate socială și culturală a fost nu doar o formă de solidaritate românească, ci și un mijloc de a păstra identitatea națională în cadrul unui imperiu multinațional.

Viena. Bisericile frecventate de studenții români. Tinerii studenți, printre ei și Eminescu, mergeau împreună la biserică, cu ocazia marilor praznice. În acele timpuri, existau în Viena două biserici ortodoxe, aflate în apropierea Universității: Biserica Sf. Gheorghe, situată pe Strada Grecilor (Griechengasse 5) și Catedrala Sf. Treimi din Piața de Carne (Fleischmarkt). În ziua de Crăciun, de Anul Nou, de Paște sau cu alte ocazii festive, studenții mergeau în corpore la biserica de pe Fleischmarkt, considerată biserică românească, deși pentru mulți vienezi ea era cunoscută drept biserica grecească. În Catedrala Sf. Treime din Viena aveau loc și cununii, cum a fost aceea a medicului Ioan Hosan cu domnișoara Josefine Theiss, fiica unui arhitect vienez, sau ceremonii ale Societății „România Jună”. O dovadă că studenții iubeau acest lăcaș de cult este faptul că a 25-a aniversare a „României June”, desfășurată sub protecția lui Nicolae Dumba, membru al „Senatului Imperial”, a avut un program festiv impresionant, în care „Biserica din Fleischmarkt” a jucat un rol important.

Viena. Societatea Academică Literară „România Jună”. Societatea Academică Literară „România Jună” a fost una dintre cele mai importante organizații ale studenților români din capitala Austro-Ungariei, înființată pe 20 martie 1871. Aceasta a fost rezultatul contopirii a două societăți

preexistente, „România” și „Societatea literară”. Mihai Eminescu și Ioan Slavici au avut un rol esențial în această unificare, Eminescu fiind ales bibliotecar, iar Slavici președinte al societății. Printre membrii de seamă ai „României June” s-au numărat: Titu Maiorescu-critic literar și teoretician; Ciprian Porumbescu-compozitor și dirijor. Această societate a fost un centru important pentru dezvoltarea culturală și literară a românilor din diaspora, contribuind la formarea unei identități naționale mai coezive și mai articulate.

1871 - Sărbătoarea de la Putna. Sărbătoarea de la Putna (patru sute de ani de la zidirea mănăstirii, 1870) a fost organizată de „România Jună”. Desigur, deși viitor medic, și Ioan Hosan era implicat în acest proiect: „Renumele său – legat de Mihai Eminescu, de brașoveanul Nicolae Teclu și de Ioan Slavici în organizarea sărbătoririi voievodului Ștefan cel Mare la Putna, din august 1871 – era mare. Considerăm că și acest fapt a avut darul de a contribui la obținerea bursei – oferită de Fundația «Emanuil Gojdu» - și la posibilitatea de a continua Facultatea de Medicină (a cărei frecvență era mult mai costisitoare decât a celorlalte).” - Dan Demșea, „Doctorul în medicină Ioan Hosan și brașovenii”, în „Țara Bârsei” Brașov, 2005.

1871 – Revelion. Cartierul Leopoldstadt. În anul 1871, la primul eveniment organizat de „România Jună”, la Hotelul „Zum Weissen Ross” (La Calul Bălan), aflat pe Taborstrasse nr. 8, pentru a celebra ajunul Anului Nou (31 decembrie 1871), au participat peste o sută de studenți. La memorabila petrecere au fost de față: B.G. Popovici, Visarion Roman, dr. G. Silasi, Const. I. Brăteanu, Valentineanu, însoțit de un colonel polonez, proaspăt întorși din Franța, precum și alți invitați. Programul acestei plăcute serbări tinerești a fost următorul: Cuvânt de deschidere - N. Oncu; „Sărbătorile naționale” - discurs rostit de I. Bumbac; Salutul pentru Anul Nou – I. Slavici; piese corale: „Corăbierul”, „Marș”, „La Mulți Ani”; - „Serenada” - piesă vocală, cu acompaniament de pian, interpretată de studentul Cocinschi; „Rămas bun codrului” – piesă pentru corn, executată de un cvartet; recital de poezie: „Dedicație familiei Hurmuzaki”, poezie de A. Mureșianu, declamată de Leu Mureșianu; un fragment în hexametri din „Eneida”, de Virgiliu, tradus și interpretat de V. Bumbac; „Sentinela română”, poezie de V. Alecsandri, recitată de P. Danu; la toasturile rostite de studenți, cu acest prilej a răspuns dr. G. Silasi: „Domnia-sa, resalutând junimea și mulțumindu-i cu cordialitate pentru rara plăcere, oferită oaspeților, care-și pot paște ochii pre o cunună așa de strălucită de juni de cei mai aleși, din patru unghiuri române, exemplu de unitate a națiunii române în limbă, datine și aspirări de cultură și progres, și pre acest temei și teren, el exprimă necesitatea armoniei și înțelegerii comune; la aceasta vor ajunge junii, dacă, acum și pururea, vor ține sus standardul unificator al românismului, vor așeza pururea interesul general pre cel privat, și vor lua pururea de model pre străbunii cei cu caracter de fier, vor lucra pururea ca Români, românește, cu voința fermă, ca stâncă din Carpați, și cu inimă sinceră, pentru că inimile sincere se întâlnesc.” („Federațiunea”, nr. 10-476, din 27 ian/8 febr.1871). În salonul Hotelului „Metropol” (Franz Josef Kaiserstrasse), aflat peste drum de Taborstrasse, s-a serbat ajunul Anului Nou 1872, cu participarea studenților, organizându-se o strălucită serată, cu un concert și dans, după care a urmat un „banchet festiv” la ora 12 noaptea. Evenimentul a început în seara de 31 Decembrie, 1871, când membrii „României June” au oferit un program artistic, prin executarea unor melodii de către un cvartet studentesc, precum și a unor piese de virtuozi de către violonistul T. Micheru. Cvartetul vocal al seratei era compus din „domnii Hosan, Vlad, Cocinschi și Blasianu” („Albina”, 1872, nr. 3, 9/21 ianuarie 1872). Serbarea ajunului de An Nou 1872 nu a fost lipsită, așadar, de interpretarea lui Ioan Hosan, care „și acuma ne-a desfătat prin cântecele sale poporali”: „În răstimpul cinei s-a executat, amăsurat programei, Limba românească, de un cvartet vocal sub conducerea dlui drd. med. Ioan Hosan, carele și în anul acesta, cu vocea sa sonoră și plăcută, ne-a delectat mult.” (<https://www.crainou.ro/2023/08/03/scene-de-viata-sociala-bucovineana-8/>).

1873. „Cabinetul de lectură”. Cabinetul de lectură al studenților români de la Viena nu este o inițiativă răzleață, cu caracter unicat. Un asemenea proiect a constituit un deziderat principal, cuprins în statutele organizațiilor studențești atât din acest oraș, cât și din Pesta, Cernăuți sau Graz. Cabinetul de lectură a fost inaugurat în al doilea an de existență al „României Jună”, în 1873, având sediul în Marokkanergasse 8, peste drum de „Tata Wihl”, localul frecventat de Eminescu și prietenii săi. În acel an, președinte al Societății „România Jună” era I. Pop, iar secretar Teodor V. Ștefanu (T. V. Ștefanelli). Această instituție, servind drept Institut Cultural „în nuce”, își propunea să fie un fertil centru de instruire, atât pentru românii din Viena, cât și pentru călătorii care, vizitând acest oraș, ar fi dorit să se vadă cu conaționalii lor („Albina”, anul VIII, nr. 28, Pesta, Duminică 15/27 Aprilie 1873). Deoarece în anul 1873 urma să se deschidă „Expoziția Internațională de la Viena” (mai-octombrie), membrii „României Jună” considerau că acest cabinet de lectură va putea îndeplini rolul unui birou de turism al României în capitala Austro-Ungariei. Într-adevăr, în cele câteva luni, Expoziția a fost văzută de nu mai puțin de 7.255.000 de vizitatori, printre ei și mulți români. Expoziția reprezenta un eveniment de răsunet internațional, la care au participat 35 de state ale lumii, unite sub deviza „Cultură și Educație”. România avea să fie prezentă printr-un comitet format din E. Krețulescu, comisar general al expoziției României, P.S. Aurelian, Cezar Bolliac, C. Atanasiu, C. Stăncescu și G. Sion, membri, precum și un stand separat de acela al Turciei. Acest fapt a reprezentat un succes de imagine notabil, obținut în urma tratativelor purtate de reprezentantul diplomatic al României la Viena, P.P. Carp. Țara noastră a etalat în pavilionul său produsele celor 1498 de expozanți din domeniul industriilor, dar și produse manufacturate, de uz casnic, artă populară, materii prime, antichități („Tezaurul de la Pietroasa”), precum și picturi semnate de Th. Amman sau obiecte de cult ortodox. Standul românesc a fost vizitat de câteva ori de familia domnitoare a României (Prințul Carol, însoțit de Doamna Elisabeta), în compania Împăratului Franz Josef și a arhiducilor Austro-Ungariei.

Portal de intrare, Marokkanergasse 8, primul sediu al Cabinetului de Lectură al „României Jună” (Foto 1943)

Cabinetul de lectură a fost deschis cu banii câștigați în urma organizării de către „România Jună” a două baluri (1872, 1873), ocazie cu care au fost strânși mai mult de 1000 de florini.

„România Jună” s-a străduit ca în sălile acestui Cabinet de lectură cititorii să aibă la dispoziție atât jurnale („foițe”) românești, cât și străine. La Biblioteca Academiei Române există un exemplar din „Regulamentul Cabinetului de lectură al Societății Academice «România Jună»”.

Deschiderea cabinetului a avut loc la data de 3/15 Mai 1873, prilej de a marca în mod solemn și trecerea unui sfert de secol de la „Adunarea Națională de la Blaj”, din 3/15 Mai 1848, inclusiv s-a

ținut un parastas pentru „regele Munților - Eroul Iancu”. Studenții au lansat publicului român de la Viena invitația să participe la această importantă izbândă a lor, iar redacțiile erau chemate să trimită, pe adresa Cabinetului de lectură din Marokkanergasse 8, exemplare gratuite din foile ce le tipăreau. Totodată, autorii erau rugați să expedieze câte un exemplar din lucrările lor pentru biblioteca aceluiași Cabinet de lectură. La ceremonia inaugurării acestei biblioteci studențești, idee ce a trezit, câțiva ani mai târziu interesul Împăratului Franz Josef, au participat membrii „Junimii Române”, iar ca invitat special, venit din țară, Axente Sever, revoluționar pașoptist ardelean, cel mai

Cabinet de Lectură al României June

GRAEFENBERG.

(1839.)

De Jans p. 10.

Despre „Monumentul Isvorului” apar informații în presa vremii: „Gazeta Transilvaniei”, nr. 137/1902; Tribuna poporului”, nr. 117/1902, iar „Tribuna”, nr. 145/1890, prezintă decorarea medicului cu origini arădene cu „Coroana României”, de către Regele Carol, care a petrecut cinci săptămâni din vara anului 1888 în această stațiune, cf. „Familia”, an XXVI/1890.

Monument ridicat în cinstea dr. Hosanu – Pramen Vecerni - HOSANU QUELLEN

Brașov. Ioan Hosan. După întoarcerea sa în România, Ioan Hosan a avut o activitate notabilă la Brașov, unde a fost implicat în dezvoltarea sistemului de învățământ și al sănătății publice. A fost un susținător al mișcărilor culturale și sociale, având o influență semnificativă asupra comunității locale. Prin eforturile sale, a reușit să promoveze valori educaționale și culturale în rândul tinerilor din zonă, influențând astfel generații întregi de brașoveni. Astfel, Ioan Hosan a fost membru fondator al mai multor asociații și instituții culturale, ca de pildă: „Asociația pentru literatura română și cultura poporului român”, „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, cf. „Gazeta Transilvaniei”, nr.116/1903. De asemenea, Ioan Hosan a susținut financiar în mod constant toate aceste asociații și instituții culturale: „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, cf. „Familia”, an XXXIX/1903. „Fundăția Gozdu”, cf. „Albina”, an VIII, nr. 74/1873; Muzeul istoric și etnografic din Brașov, cf. „Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, nr. 1/1906; nr. 3/1906; „Balul român din Viena”, cf. „Federațiunea”, an MDCCCLXXV/August 1875.

Universitatea din Viena

1

Balcic, 1933.
A sanctuary of beauty and peace
by the Black Sea.

2

Art is not
a luxury, it is
a necessity for
the human soul...

3

Grandma! I
found you! Why do
you love painting
flowers so much?
You paint them
every single day.

5

Because flowers
are a reflection of
the divine on Earth,
Mihai. In their
colors, I find a
language that
words cannot
capture.

6

When the world was broken by war and loss,
painting became my anchor. It was my quiet
prayer, a form of healing.

7

I also wrote fairytales
for my children, including
your father, Carol.
Fairytales are deep
truths dressed in
bright, shining clothes
to give people hope.

8

But why do you
write every night in
those heavy journals,
Grandma?

Because people forget
the truth very quickly,
Mihai. My journals are
my unchanged letters
to the future, to the
people I loved with
all my heart.

9

Now it is your turn,
Mihai. Learn to find
beauty, protect it,
and never be afraid
to put your soul
onto paper.

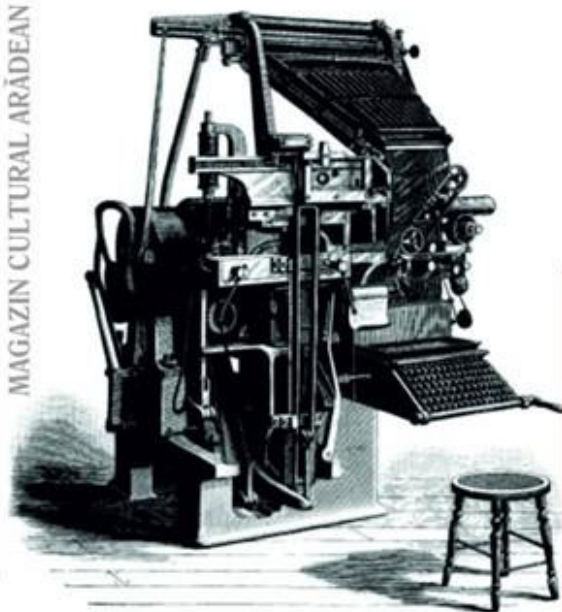
A legacy of beauty and duty,
passed down to the next generation.

GUTENBERG

UNIVERSUL CĂRȚII

Nr. 67 / Iunie 2026

• Anul XVIII •
MAGAZIN CULTURAL ARĂDEAN

www.edituragutenbergunivers.ro

ARADUL EROIC

Nr. 8/2026

Nu căutați formule
obscure sau mistice.
Eu vă ofer bucuria
pură!

C. Brâncuși

Lucrurile nu sunt greu de făcut.
Greu este să le pui în starea de a le
face.

C. Brâncuși

2026 - Anul Constantin Brâncuși

Revistă de informare, opinie și cultură editată de
ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ CULTUL EROILOR „REGINA MARIA”
Filiala Județeană Arad – „Detășamentul Păuliș”

NUMĂRUL 6 - 2026

Revista
ZBOR

LICEUL „SEVER BOCU” LIPOVA

STINDARD

REVISTĂ DE INFORMARE CIVICĂ, ISTORIE MILITARĂ,
CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE PATRIOTICĂ

Anul XIII, nr. 27
Mai 2026

FILIALA JUDEȚEANĂ „ORDAVA” ARAD
A ASOCIAȚIEI NAȚIONALE A CADRELOR MILITARE ÎN REZERVĂ
ȘI ÎN RETRAGERE „ALEXANDRU ȘTEFAN CUZA”

